

est in linea collateralis, ultimo possessori, tanquam proximior illi, aut representatio proximiorem, sit de stirpe eius, in quo maioratus fuit institutus, aut illi collateralis, ut quoniam, si sit de alia stirpe, esto proximior sit ultimo possessori, non succedit in eo maioratus, sed succedit proximior de stirpe institutoris, aut de stirpe eius, in quo maioratus fuit institutus. Verbi gratia, si ultimus possessor maioratus ducat eam uxorem, quæ habebat filium ex priori matrimonio, & suscipiat ex ea filium primogenitum talis possessoris maioratus, atque decedat, relicto eo filio suo primogenito, qui succedit in maioratus: si talis primogenitus moriatur sine prole, non succedit illi in eo maioratus frater suus ultius, esto sit illi proximior, quam ceteri ipsius consanguinei, eo quod non sit de familia institutoris, neque de familia eius, in quo primò fuit institutus is maioratus, sed de alia familia; sed succedit proximior ultimo possessori, qui sit de familia institutoris, aut eius, in quo maioratus est institutus, ut patris aliquis, aut patruelis, vel alius, qui de ea familia repertus fuerit et proximior. Ita Molina lib. 3. de primog. c. 9. n. 2. idem; ex le est satis notum.

13 Quæ dicta sunt hac, & præcedente disputatione, circa ordinem succedendi in maioratibus huius Castellæ regni, similiter intelligenda sunt in successione in feudo, emphiteusi, annuierariis, seu capellis, aut iure patronatu, quidam hæc in modum maioratus instituta, aut cõcessa sunt, ut in diuisa de vno in alium deriuentur in familia aliqua. Ita Couar. de prac. qq. c. 38. n. 13. 6. penult. Molina lib. 3. de primog. c. 6. n. 41. & c. 3. nu. 19. & lib. 1. c. 1. n. 26. & 27. Quid autem dicendum de iure communi, & Lusitano, infra explanabitur.

S Y M M A R I U M.

1. In fideicommissis familie relicto succedunt proximiores ultimo possessori, licet remotiores sint institutori. Idem de successione in regno, & in maioratibus, seruata in hoc regno representatione in eo statu.

2. Ultimo maioratus possessori si quis probet se esse cognatum in certo gradu, & dicat ipsum esse proximiorum in gradu, non ad ipsum spectat id probare, sed ad alios probare pertinet, enim non esse proximiorum.

3. In fideicommissis familie relicto, siue participare sit, siue vniuersale, locus non est representationi.

A Num ultimo maioratus possessori succedere debeat consanguineus ipsius proximior, an vero proximior maioratus institutori. Idem de fideicommissis familie relicto. Et num in eo locum habeat representatio. Disp. 628.

Quesitio. D Quod sepe in præcedentibus dictum est, nepe proximior ultimo possessori maioratus, debere in maioratu succedere, quando aliud in institutione non fuit expressum, esto alius reperitur, qui proximior maioratus institutori sit, modo tamen si non sit de extranea familia institutori, aut ei, in quo maioratus fuit institutus; est hoc loco, antequam ad alia transeamus, examinandum, an verum sit.

Pars, quæ negat, funderi potest. Primò, quoniam is, qui, post ultimum maioratus possessorem, vocatur ad maioratum, non vocatur ab ultimo possessore, sed ab institutore, neque accipit maioratum ab ultimo possessore, sed ab institutore, ut sepe in præcedentibus dictum est; mentioque primi institutoris est standum, quem intendit, post ultimum possessorem, succedere in eo maioratu: cum ergo credendum sit, magis dictum fuisse institutori sibi propinquiorum, quam remotiorum, esto propinquior esset ultimo possessori, eumque proinde potius ad eum maioratum vocare, cõsequens est, ut in eo euentu proximior institutori, non vero proximior ultimo possessori, succedat in maioratu.

Secundo, quoniam, quando fideicommissum a testatore relicto fuit familie, nominatus tamen aliquibus in particulari, qui illud primò obtineret, & ait Modestinus l. cum ita legatus. 1. in fideicommissis. ff. de legatis. 2. in fideicommissis, quod familie relinquitur, si ad petitionem eius admitti possunt (id est debent) qui nominati sunt, aut post eos omnes eximias (unde colligit doctores, quos Couar. de prac. qq. c. 38. n. 4. §. 6. relieri ac sequitur, eos omnes inuicem fideicommissum cõferri substitutos, ut fideicommissum ad alios non transeat, antequam omnes sint extincti) qui ex nemine (id est, ex familia) defuncti fuerint, eo tempore, quotestator morietur, & admitti scilicet debet qui ex his, id est, qui inter eos, proximo gradu procreati sui, nisi specialiter de iure

quod regni institutor. Idem non minus per spiritum probat lex g. tit. 1. p. 2. illis verbis: *o algunos de los reyes, que son, mas propinquos parientes a los Reyes al tiempo de su fallecimiento.* Hæc eadem iura idem probant de felix huius Castellæ regni maioribus, argumentum ad regno ad ceteros maioratus, quam ab exemplari & primo omnium, ad cuius normam censentur alij instituti, quod aliud non est expressum. Idem etiam probat secunda pars legis, 40. Tauri, quæ insuper statuit, quanta nihilominus representatio in eâ collateralis linea sit admittenda. Rex ite Sebastianus in Lusatia, l. 13. tit. 1. part. 6. declaravit ac statuit, ut in maioribus, qui non essent de bonis crone regni (in illis enim solum succedant filij masculi ultimi possessoris, iuxta legem mentalem) succederet proximior consanguineus ultimo possessori, quando institutor maioratus aliud non expressit. Sic enim lex illa habet. *Ordena el Rey nro señor, que de aqui en diante no moragidos, e btes vinculados de qualquer qualidade, succeda o parente mais chegado ao ultimo possuidor, quando o primeiro instituidor não declarar, ou dispor em otra maneira. E na successão dos btes da coroa não bavera lugar esta ley, e se regular a successão de dispo de dispoção das ordens nãder e das doações dos reys btes nros.* In his sententiis, quæ communis est in maioribus, vnde in Hispanijs recepta, ut referunt ac sequuntur. Molina de primog. c. 6. n. 47. & lib. 3. c. 5. & Alvar. Val. nu. 34. citat, confirmatur à Molina in fideicommissis familie relictiis, his ferè rationibus, paulò amplius à nobis corroboratis. Primum, quoniam, si in maioribus successione, aut in fideicommissio familie relicto, attendenda esset proximitas, non comparatione ultimi possessoris, sed comparatione primi institutoris, aut testatoris, id fanè, ex communiter evenientibus esset impossibile ut deprehenderetur ac sciretur, vel certè esset adeò difficile, ut moraliter loquendo, impossibile iure optimo posset appellari: quare id iterationabiliter, ac perniciosè esset statutum; quod de nullo prudente ac probò institutore est præsumendum: quo fit, ut ad evitandum tantum absurdum, credendum non sit, eam fuisse instituentem mentem, sed per Epicheiam contrarium sit arbitrandum, & amplectendum. Quod autem id absurdum sequatur, facile patet, quoniam in maioribus, aut in eiusmodi fideicommissis, in titulis retro à duobus annis, aut supra, omnino sciri non potest, quis sit

A proximior primo institutor: eò quod ad id necesse esset scire & computare generationes omnes, quæ ab illo, me diantibus singulis illius filijs, & mediantibus alijs remotioribus descendentibus, profuxerunt, quod esset impossibile: præsertim cum, interim dum successio esset per lineam directam ex ultimo possessore, succederet proximior in eo ordine ultimo possessori, esto remotior esset à primo institutore, ut dictum est, & solum quando esset transitus ad collateralem (quod longè rarius evenit) esset facienda supputatio illa, usque ad primum institutorem, ut intelligeretur, quis esset illi proximior: quod omnino esset impossibile. Et quantum in his maioribus, qui de nobis instituntur, interim dum longius progrediuntur generationes, difficile non esset deprehendere, quis esset proximior consanguineus primo institutore; temporis tamen progressu, esset omnino similiter impossibile: ac proinde absurdum illud locum habet in omnibus maioribus ac fideicommissis familie relictiis. Et multo magis habet locum in fideicommissis, in quibus fideicommissum semper dividitur inter omnes, qui pares sunt in gradu: post ultimum possessorem: qua de causa esse debent multi ultimi possesores, eò plures, quò longius progressæ fuerint generationes: quare incipiendo à singulis, difficilissimum computarentur generationes; ut deprehenderetur, quis, tanquam proximior consanguineus testatori, vnicuique eorum succederet, in portione eius fideicommissi, quæ ad ipsam devenit. Secundò, quoniam, licet (quando fideicommissum relinquatur familie exprimendo, ut ante omnes succedant in eo certi designati, & postea succedat, qui sunt de familia, non exprimendo; & ante quos) succedant ex his, qui sunt de familia, nò qui proximiores sunt illis designatis, sed qui in primo, proximiorive, gradu sunt testatoris, ut habetur. l. cum ita legatur. §. in fideicommissio. ff. de leg. 2. postea tamen succedunt, qui sūt de familia gradatim eo ordine, quo succedunt ab intestato, ut habetur. l. ult. C. de verb. signif. & affirmant gloss. §. in fideicommissio. citato, verb. moreretur, & Doctores communiter: in successione autem in ordine ab intestato, semper attenditur proximitas comparatione ultimi possessoris. Tertio, quoniam eadè affectione, qua institutor motus fuit, ad præferendum ultimum, aut ultimos possessores, ce-

in gradu ab illis procreati, si illi alij non acceperint, secus autem si acceperint, quia tunc, inquit, in illis primis expicit fideicommissum. Item exponit, quod succedatur tunc, non fideicommissaria substitutione, sed vulgari. Sanè hæc falsa & commentitia sunt, destruanturque ratione fideicommissi, contra textum, qui fideicommissum illud appellat familiæ relictum: tunc enim non esset fideicommissum, sed legatum, addita substitutione in illo vulgari. Contrariam autem sententiam affirmat consensus doctorum sententiam, quam refert ac sequitur Couar. de pract. qq. c. 38. nu. 4. §. primum, & c. R. nu. 4. de test. §. 2. n. 7. Imò contraria aperte colligitur ex l. vltim. C. de verb. signifi. que docet, in fideicommissio simpliciter relicto familiæ, succedendi gradatim, & ultra cognatorum testatori gradus, connumerantur duo alij, generi scilicet, ac nurus & libertorum. Ad secundum ergo argumentum dicendum est, solum probare, quando fideicommissum relinquitur familiæ cum ea limitatione, aut declaratione, ut nihilominus illo potantur, primo quidem loco expressim nominati, post hos expressim nominatos non succedere proximioribus ipsis in gradu, sed proximiores defuncto de familiâ, spectato tempore, quo defunctus mortuus est: non verò probare, quando fideicommissum relictum fuit familiæ absque aliqua limitatione, aut declaratione, aut quidò regressum est ad proximiores testatori de familiâ, extinctis primo loco expressim nominatis, non succedere ulterius semper proximiores vltimo possessori: quod tamen erat probandum, ut argumentum vim aliquam aduersus nostram sententiam haberet.

Ad confir-
mat.

Ad confirmationem dicendum est, ibi solum esse sermonem, quod censetur vocati gradatim ad fideicommissum secundum ordinem successioneis ab intestato, ita tamen, ut post omnes consanguineos & ordine vocatos, censentur vocati gener, aut nurus, & post hos, liberti: eo quod hi omnes de familiâ censentur, ut ibi habetur. Ceterum is ordo intelligitur, ut sciatur, qui primò illud fideicommissum accipere debeant statim post mortem testatoris. Et idem ordo intelligitur respectu vltimi possessoris, ut intelligatur, qui illi, post quos, succedere debeant in eo fideicommissio. Quo fit, ut semper respectu eius, à quo proxime fideicommissum derivatur in alios, atque adeò respectu vltimi possessoris, suc-

cedat illi, qui proximiores illi sunt in gradu, iuxta ordinem, quo eidem succeditur ab intestato. Et eodem modo succeditur in maiori, admissa tamen, aut non admissa, representatione formaliter, aut virtute, prout, iuxta iura, & mores diversorum regnorum admittitur, aut non admittitur; & succedente semper, vnde duntaxat in maiori, illo scilicet, qui iuxta eadem iura, ac mores diversorum regnorum, ad eum vocatur.

Observat Molina, c. 9. citato, n. 21. cum alijs, quos citat. Si quis probans, se esse cognatum vltimi possessoris maioriatus (intellige, in certo gradu) aliter se esse proximiorē illi, eaq; de causâ ad se attinere maioriatum illum, talis præsumitur, eaq; de causâ ad eum non pertinere probare, se esse proximiorē, sed ad alium pertinere probare, cum non esse proximiorē. Arbitror tamen, si duo simul accedant, quorum quivis dicat, se esse proximiorē, tunc neutrum tradendum esse maiori, nisi prius probetur, quis eorum sit proximior.

Circa fideicommissum familiæ relictum controuertunt etiam doctores, num in eo locum habeat representatio de iure communi statuta, ita scilicet, ut in eo filij fratris prædefuncti, esto dissent plusvno gradu, quam ipsorum patris, succedant simul cum patris, sed per stirpem representando personam patris defuncti, atque ad eum in portione eius fideicommissi, in qua pater, si superstes esset, succedere debebat. Glossa. l. cum ita legatur. §. in fideicommissio, verb. proximo. ff. de leg. 2. affirmanter respondet, ea sequuntur plurimi, quos referunt ac sequuntur Couar. de pract. qq. c. 38. n. 4. & Molina lib. 3. de primog. c. 6. n. 44. & c. 7. n. 20.

Argumentum, cui hæc opinio nititur, & cui Molina. n. 20. citato ait non posse reddi congruum responsum, est, Quod in fideicommissio familiæ relicto, eo ordine succeditur testatori, & post eum vltimis eiusdem fideicommissi possessoribus, quo succeditur discedentibus ab intestato, ut colligitur ex l. vltim. c. glossa ibi verb. post eos. C. de verb. signifi. sed in successione ab intestato datur de iure communi representatio, ut cum patris succedant filij fratris prædefuncti, ut disput. 626. dictum est, ergo in successione in fideicommissio familiæ relicto, ea representatio est admittenda.

Couar. n. 4. citato multos euentus excipit,

pie; in quibus in eo fideicommissum ait; representationem locum non habere: quos late ibi disputat. Porro vero. §. in fideicommissum citato; censet, in fideicommissum universali familie relicto; eo quod hereditas sit; admittendam esse representationem: quod vero in particulari; propter quod hereditas non sit; sed legatum eo modo famillie relictum; Molina tamen in calce n. 20. citat; etiam in fideicommissum particulari eam admittendam arbitratur: quoniam, inquit, etiam in fideicommissum particulari succeditur, ex illi. C. de verb. signif. eo ordine, quo succeditur; discedentibus ab intestato. Unde c. 6. n. 44. citato, inter alios avetus, in quibus ait; admittendum esse representationem extra hereditatem, stando in iure communi, huc connumerat. Quia verò Molina de numero eorum autorum est; qui censent, stando in iure communi, etiam quando filij diversorum fratrum; prædefunctorum succedunt patri ab intestato sine alijs patris; fratribus eiusdem defuncti, locum esse representationi; ad in. v. c. 7. citato. n. 22. de iure huius regni; quia filij diversorum fratrum in linea collateralis solum succedunt patri defuncto in capita; quando sine alio patri super lite illi succedunt iuxta l. 5. titu. 13. part. 6. v. disp. 628. dicti est, eodem quoque modo de iure huius regni succedere in eodem fideicommissum so familie relicto; locus autem de iure communi, ut ipse arbitratur. Nos verò contrarium asseruimus esse verum de iure communi disp. 628. citata; & alibi. Idem autor recte in prin. n. 20. citati admonet, in fideicommissum familie relicto, non in modum maioratus, ut induitur ad unum tantum deveniat, sed ut diuidatur inter eos, qui in eodem gradu proximiori testatori, aut ultimo postea possessori fuerint repetitio loci non habere in hoc Castella regno: tantum illam representationem, quanta l. 40. Tauri in maioratibus statuta est, sed solum ea, quæ de iure communi est sancita in hereditatibus ab intestato. Lex enim illa Tauri solum statuit eam representationem in successione in maioratu, ut constat ex illis verbis eiusdem legis. En la sucesion del mayorazgo.

3 Contrariam sententiam, quod scilicet in fideicommissum familie relicto, locus non sit representationi, non solum si sit fideicommissum particulare, de quo est terminum, §. in fideicommissum citato, quippe cum sub titulo de leg. 2. & non sub titulo ad Trebel-

lanum, terræ ille collocetur, sed etiam si sit fideicommissum universale, attulerant plerique alij, quos referunt Couar. n. 4. citato, & Molina n. 20. citato, & quos refert ac sequitur Alvar. Vass. de iure emph. q. 30. n. 29. & quoad fideicommissum universale n. 41. quam omnino amplectendū censeo. Tam multi verò auctores pro vtraque sententia citatur, ut non facile discerneretur, quæ earum sit communior. Ratio autem nostre sententiæ est, quoniam fictio representationis solum est admittenda, quatenus in iure concessa reperitur; de iure tamen communi non reperitur concessa extra hereditates: quia de causis in fideicommissum particulari nulla ratio est cōcedenda. Licet autem representatione de iure communi concessa reperitur in hereditatibus, sanè id solum est, vel ad succedendum ab intestato, vel ad succedendum ex testamento, quoad portionem legitimam filijs debitam: si enim aliquis filiorum moriatur ante patrem, aut matrem, sibi relicta, ea sibi ob hoc representant talem filium ad obtinendam eam portionem, quæ illi, si superstitis esset, deberetur; æqualiter diuidendam inter filios ipsius, nepotes aut, aut auis; qui testati fuerint. Si autem aliquis ex eiusmodi nepotibus sit etiam mortuus, sibi relicta, filij huius nepotis, pronepotes testatoris, patrem suum etiam representant, ut obtineant portionem inter ipsos æqualiter diuidendam; quam pater ipsorum in bonis proavi sui erat obtenturus, & ita consequenter. Cæterum, quod in portione, de qua testator liberè poterat disponere, etiam si illam titulo heredis relinquit, detur in iure representatio; inauditum profecto est, minimeque proinde admittendum, interm dum non est sancitum: in quo sensu vera est opinio Ant. Gom. l. 8. Tauri. n. 17. & aliorum, quos citat: tale autem est fideicommissum universale, de quo loquimur, ut si aliquis de portione, in qua non est debita portio legitima, sed liberè potest disponere, relinquat heredem familiam suam, fideicommittendo; ut à proximioribus sanguineis de familia ordine quodam deriuetur semper in familia: aut si aliquis, non habens descendentes, neque ascendentes, relinquat familiam patris, aut fratris sui, heredem in omnibus suis bonis, grauando; ut semper à proximioribus de familia deriuetur in alios, interim dum familia perseverauerit; tunc vtrique in eiusmodi hereditate locum non habet repre-

O 3 ten-

dem de clausula, succedat maior nati, etiam si pater, qui reperit fuerit tempore mortis ultimi possessoris.

Exponitur postrema pars legis. 40.

Tauri circa successionem in maioribus ex pre scripto illos instituentium. Disp 629.

V M lex. 40. Tauri modum successionis in maioribus, quoad descendentes ex ultimo possessore, in prima sui parte statuitur, & in secunda, quoad collaterales

illis, & quovisque representatio in utraque linea, formaliter, aut virtute, locum habet, vt disp. 626. & disp. 627. relatum, explanatumque est, protinus in tertia ac postrema parte subiecit, illa omnia locum habere, ac intelligenda esse. Satis si oera cosa est, auere disp. 629. et que primeramente consistit in y ordeno e mayorazgo: que en tal caso mandando, que se guarde la voluntad del que lo fundiyo.

Hinc constat, ad intelligendum ac iudicandum, quis succedat in maiori aliquo, ante omnia inspicendam, consulendamque esse, institutionem ipsam, atque ex ipsa si quid in ea dispositum aperte cõperiat, id præcipue esse iudicandum. Quando vero aliter in ea nõ fuerit compertum dispositum, standum est dispositioni legis. 40. Tauri.

Vt tamen in maiori aliquo, propter dispositionem institutoris, discedendum sit a dispositione primæ, aut secundæ, partis legis Tauri circa successionem & representationem in ea statutam, necesse est, vt ex institutione constet alibi, dubio, institutorem aliud instituisse ac voluisse: in dubio tanque dispositioni legis Tauri esse standum. Et quidem, quando expressis verbis aliud maiori institutor, disposuit, ei dispositioni est standum, vt omnes constituitur, & lex Tauri statuit. Quando vero ex dispositione ipsa institutoris, coniecturæ sunt aliud voluisse atque intendisse, quis habet lex Tauri, ætamen dispositio non est omnino expressa, licet Molina hb. 3. de primog. c. 8. a. n. logam ea de re texat disputacionem, paucis cum eodem auctore, & cum alijs, quos citat, est dicendum. Si coniecturæ ex ipsamet dispositione sint tales

(etiam si extrinsecus alijs coniecturis adiuentur) vt, semoto omni dubio, secure intelligatur, id institutorem intendisse ac voluisse, standum tunc esse eius iura perspicue coniecturæ voluntati, ac dispositioni, posthabita ea in parte dispositione legis Tauri: quoniam tunc verè dicitur, id dispositum ac voluisse.

Concinet Gama decis. 31. n. 8. multis id confirmans. Si verò coniecturæ non sint tales, quæ omne dubium femoueant, tunc, posthabitis eis verisimilibus ac probabilibus coniecturis, standum est dispositioni legis Tauri. Consentunt Greg. Lopez, l. 3. titu. 13. part. 6. verb. mageri, colum. 7. prope finem, vers. idemque dicendum est, & Couar. de pract. qq. c. 38. in calce. n. 10.

Dubium est, vitrum, si quis in institutione maioratus excludat feminas propter masculos, censetur derogare legi. 40. Tauri, quatenus statuit, quòd, si superstes sit filia vnica primogenita, præmortui antepatrem possessorem maioratus, neptis excludat patrui ad successionem maioratus cuius scilicet, vt viilius alterius institutionis, qua masculi preferuntur feminis, sit contrarium dicendum, nempe patrui illam excludere eam neptem in successionem eius maioratus, ac proinde, quòd ea institutio derogat ea in parte dispositioni legis Tauri, quæ, quoad id, originem traxit ex l. 1. titu. 13. part. 2. quæ idem de successione in hoc Castellæ regno statuerat.

Vt, quid sentiamus, melius intelligatur, obserua. Nos non loqui stando præcise in iure communi, in quo facile ex dictis dispositionibus præcedentibus, constat, dicitur quæ etiam in sequentibus, non esse representationem, etiam virtute, in successionem maioratum, eò quòd hæreditates nõ sint, ac proinde, nisi aliud peculiariter sit dispositum in ipsa maioratus institutione, patrui excludet, non solum neptem, sed & nepotem procreatum ex filio primogenito possessoris maioratus prædefuncto. Idem etiam dicemus esse in maioratibus Lusitanie, eò quòd in eò regno nulla peculiatia representatio, etiam virtute, sit statuta, sed stetur ea in parte iuri communi. Solum ergo quæstio illa locum habet in hoc Castellæ regno, num, vi illius institutionis, censetur derogatum ea in parte legi. 40. Tauri, & legi. 2. citata.

Obserua deinde, quòd cum vi earundem legum, masculus in hoc Castellæ regno excludat feminam, etiam maiorem natu,

tur, in eadem linea & gradu, etiam si nihil exprimitur in institutione maioratus: secus verò si feminam existentem in priori linea, aut in anteriori gradu eiusdem lineæ, ut dispositionibus præcedentibus explanatū est; & clausula illa, quod masculi excludantur feminas, aut præferantur feminis, eas omnino non excludit, sed solum significat, masculos illis præferri; tenui meo iudicio, nisi in maioratus institutione aliquid reperiatur, unde absque dubio intelligatur, institutorem intendisse, ut masculi, etiam ex ulteriori gradu ac linea, feminas excludant, non eo sceleretur, ut eius clausula, plus excludat, quam lege Tauri propter masculos exclusas comprehenditur: præsertim, cum, ut paulo antea dictum est, in quocunque dubio, an institutor sua institutione derogare intendit legi Tauri, standum sit dispositioni eius legis, nec censendum sit illi esse derogatum.

His ita constitutis, dicendum est cum Molina ubi supra, n. 7. & cum alijs, quos citat. Si ex institutione ipsa maioratus absque dubio intelligatur, institutorem excludere intendisse feminas propter masculos, etiam ulteriori gradus ac lineæ, tunc patrum illum excludere eam nepotem, quoniam iam sufficienter ea institutione intelligitur derogare intendisse ea in parte legi 40. Tauri: lex autem ea, Tauri in postrema pars sua parte statuit, ut quando institutor maioratus id disponit, sicut eius dispositio, ut ac voluntati, non verò legi ipsi. Consentit enim assertio huiusmodi, de eo, qui sibi, vel hereditibus suis, tum in antecedentibus, tum etiam ibi, non enim patet locus femine in fœditate, donec masculus superest, ex eo, qui primo de hoc fœditate fuerit institutus. Si verò ex institutione solum intelligatur, institutorem voluisse excludere feminas propter masculos, sed non perspicue propter masculos alterius lineæ ac gradus, tunc standum erit dispositioni legis Tauri: eo quod illi non derogetur tali dispositione ac proinde nepos præferatur in eo sicuti patruus. Iuxta hæc intelligendi sunt Covar. de pract. qq. 38. n. 8. Greg. Lopez. l. 3. tit. 13. part. 6. verb. *mayor*, colum. 7. & Ant. Com. l. 40. Tauri, n. 62. & 63.

Dubium deinde est, si institutor maioratus disposuit, ut semper maioratus deueniret ad proximiorum cognatum, utrum per eam clausula derogasse censetur legi 40. Tauri, ut patruus, tanquam proximior possessori, præferatur nepoti, filio filij, &c.

Antea defuncti ipsius maioratus possessoris, & universim, utrum per ea verba censatur derogasse representationi omni forma liter, aut virtute, de qua sermo est eadem lege 40. Tauri. Molina. c. 8. citato. n. 11. ait, multos ex sententibus dicere solere, per ea verba excludi representationem.

Quod confirmat ex l. si libertus præterito, §. vlt. ff. de bon. lib. ubi habetur, si patronus mortuus est, relicto uno filio, & ex alio antea defuncto, relicto duobus nepotibus, & postea libertus moriatur ab intestato, tunc hæreditatem liberti pertinet

B re totam ad filium patroni, quia pertinet ad proximiores hæredem; non verò partem illius pertinere ad duos illos nepotes; si verò patronus mortuus sit sine filijs, ceterum relicto nepote vno ex vno filio defuncto, & ex alio relicto duobus, posteaque libertus ab intestato moriatur, succedere in ea hæreditate æqualiter, & per capita, omnes illos nepotes. Vbi vides, quia hæreditas illa pertinet ad proximiores, aut proximiores, descendentes ex patrono, locum non esse representationi. Atque Covar. c. 38. citato, n. 4. tertio ad intellectum, & multi alij ex ijs, qui affirmant, in fideicommissio familia relicto locum esse representationi, excipiunt, nisi testator dixerit, ut succedat proximior in gradu qui tunc inquit, intelligendum est, de proximior simpliciter: non verò per fictionem representationis; præsertim cum (ut Covar. ait) dubio non careat ea opinio, quæ affirmat, in tali fideicommissio locum esse representationi. Eam verò suam sententiam confirmat hic doctor ex l. si libertus, citata. Nos

C verò iam supra disputatione precedente perspicue ostendimus, in fideicommissio familia relicto locum non esse representationi, neque in euentu, quem hic doctores excipiunt, neque in quocunque alio, quando testator representationem perspicue non introduxerit. Idem supra diximus de successione in maioratibus, stando in iure communi, atque in Castania. Quare proposita quaestio solum habet locum in hoc Castellæ regno, supposita l. Tauri, & l. 2. tit. 13. part. 2. Atque in hoc regno, mihi probatur opinio Molinae ubi supra, quod scilicet per ea verba non censetur derogare tum legi Tauri. Quoniam ea verba intelligenda sunt iuxta idius regni, nempe de proximo cognato, aut agnato, iuxta ordinem in hoc regno præscriptum ad succedendum in maioratibus, & de proximo, scilicet

D do testator representationem perspicue non introduxerit. Idem supra diximus de successione in maioratibus, stando in iure communi, atque in Castania. Quare proposita quaestio solum habet locum in hoc Castellæ regno, supposita l. Tauri, & l. 2. tit. 13. part. 2. Atque in hoc regno, mihi probatur opinio Molinae ubi supra, quod scilicet per ea verba non censetur derogare tum legi Tauri. Quoniam ea verba intelligenda sunt iuxta idius regni, nempe de proximo cognato, aut agnato, iuxta ordinem in hoc regno præscriptum ad succedendum in maioratibus, & de proximo, scilicet

tem per representationem, iuxta eandem negri dispositionem. Et quoniam frequenter illa est, et erat ante legem Tauri, ac appositio verborum in institutionibus maioratum inquirere, si illa derogaret dispositioni legis Tauri, frustranea maxima in parte ea lex derederetur. Denique, quoniam ut minimum est dubium, num institutores maioratum eis verbis derogare intendant legi. 40. Tauri: ut autem dictum est, in dubio standum est dispositioni illius legis.

Ad argument.

Ad textum in lege si libertus, quando aliter Molina respondeat, in promptu sanè est legitima responsio. Quod de iure communi solum reperitur representatio introducta, descendendum comparatione ascendendum, aut de iure authenticorum filiorum fratris, præcisè ad succedendum patruo, fratri patris ipsorum prædefuncti, libertus verò, neque est ascendens comparatione descendendum patrioni, neque collateralis: et quæ de causa in successione ab intestato hereditatis illius, qua succedunt descendentes patrioni præmortui, locum non habet representatio; atque hæc est ratio, quare in eo textu merito dicitur, solum existere hæredes liberti ab intestato proximiores in gradu patrioni defuncto, absque ulla representatione.

4. Dubium item est, num, si maioratus institutor vocet ad eum cognatos suos, additis his verbis, salva gradus prærogativa, censetur derogasse legi. 40. Tauri, ita ut neque ex linea descendendum, seu primogenitorum, nepos possessoris maioratus ex filio primogenito defuncto, excludat patruum, neque ex linea collateralis, filius fratris maioris natu, excludat patruum. Partem affirmantem suadere videtur, quod verba illa significat, debere succedere proximiores in gradu, & excludere reliquos absque ulla representatione, ut patet ex authentica defuncti. Cuius Tertul. vbi dicit ea verba significant. Tamen eo in loco sit fermo de linea ascendendum, in qua locum non habet representatio; neque aliud ibi videantur ea verba significare, quam quod dicitur est proximior in gradu defuncto sine libertis, ut pater, & non existit mater, excludat avos maternos, tanquam proximior in gradu defuncto; & similiter, quando est mater, & non pater, excludat avos paternos: quod verò mater, & pater, defuncti sunt, si ex una parte sit vnus tantum avus, & ex alia sint duo, qui sunt omnes pares in gradu, omnes quidem succedunt, sed vnus ac

A cipit dimidium hereditatis, & duo alij alterum dimidium, inter se equaliter dividendum, ut in ea authentica disponitur. Ex ea autè authentica Couar. c. 3. citato. n. 4. quarto vbi asserit, quoniam (ex ipsius sententia) in fideicommissio familie relicto locus sit representationi; si tamè à testatore apponantur ea verba, salva gradus prærogativa, locum non habere representationem. At verò Alvar. Valas. q. 90. citato. n. 37. cū Peralta, non immerito eum, & reliquos eius de opinionis, redarguit, quòd. l. cum ita legatur. §. in fideicommissio, & l. peto. §. fratre. ff. de leg. 2. virtute ea verba apponitur, dū dicitur, & ex ponitur, ut succedat proximior in gradu, quod idè est ac saluari gradus prærogativam. Idem Alvar. Valas. ibidem ait, in fideicommissio familie relicto, & in institutione maioratus, si apponantur ea verba, salva gradus prærogativa, locum non esse representationis, & idem affirmat alij, quos Molina vbi supra. n. 16. refert. Ceterum observa, Alvarum Valas. non loqui in hoc Castelle regno, posita dispositione, l. 2. tit. 1. §. part. 2. & legis. 40. Tauri: sed loqui stando in iure communi, atque in Lusitania, vbi ipse merito censet, in fideicommissio familie relicto, & in maioratu, etiam non appolitis eis verbis, locum non esse representationis: quia tamen multi contrariè affirmant, tum in fideicommissio familie relicto, tum etiam in maioratu, ait, si apponantur ea verba, excludi dubium, atque, etiam doctores contrariè opinionis, in rebus ita dubijs teneri dicere, tunc non esse locum representationi.

B

C Molina vbi supra. n. 17. propendet ac censet, non sine formidine partis opposita, in maioratibus huius Castellæ regni, etiam si ea verba apponantur, nihil derogari dispositioni legis. 40. Tauri. Et, quando ipse vniuersim de successione in maioratibus loquatur, mihi ipse sententia vera simpliciter videtur in maioratibus huius Castellæ regni. Quoniam de iure huius regni. l. 2. tit. 1. §. part. 2. & l. 40. Tauri, linea primogenitorum præfertur cuiusque, alteri lineæ, etiam si, propter mortem antecessentium primogenitorum, is, qui superstes ex illis manet, longius distet gradu ab ultimo possessore, quam alij ex reliquis lineis: quare is seruata prærogativa graduum eius lineæ, quæ cæteris lineis præfertur, succedit ultimo possessori, etiam, habita ratione solius gradus, & non lineæ, alius sit proximior in gradu eidem ultimo possessori. Item, quoniam

niam quādo de iure communi, autalicuius regni, locum habet representatio, sanē gradus prerogativa feruatur succedendo respectu ita gradum superiorem, ac proximiorē vltimo possessori, ex privilegio & dispositione eius iuris: hīc enim simpliciter gradus prerogativa non feruatur, feruatur tamen per representationem, atque iuxta dispositionem eius regni, quod sufficit. Quare, cum, modo explicato, intelligi possit ea dispositio institutis maioratum, ut non discorde a dispositione legis. 40. Tauri, & in quacunque dubio an institutor maioratus discordare voluerit a dispositione legis. 40. Tauri, non fit ab ea recedendum, ut supra dictum est; consequens perfectū est, ut propter sola illa verba, nisi ad sint alie circumstantie & coniectura, quę simul persuadeant contrariam fuisse mentem institutoris maioratus, recedendum non sit a dispositione legis. 40. Tauri.

Ex eo item, quod institutor maioratus dixerit, succedat filius meus maior natus, certē, nisi ad sint alie, vnde intelligatur, intendisse præferre filium quencunque suū, qui repetitus fuerit tempore mortis suę, nepoti ex primogenito antea defuncto: nō est censendus in hoc Castellæ regno eum prætulisse nepoti illi, contra dispositionem legis. 2. titu. 15. part. 2. & legis. 40. Tauri, ut bene ait Molina vbi supra. n. 19. Quoniam filius maior natus, & primogenitus, idem sunt. Et quoniam non est certum (imō contrarium verisimilius) intendisse eis verbis præiudicare iuribus illis: si enim id intendebat, magis perspicuis verbis efficere id debebat. Ut autem sepius dictum est, in dubio standum est in hoc regno dispositionibus illorum iurium.

Ut autem, si maioratus institutor dixit, succedat filius, qui maior viuis manserit tempore mortis vltimi possessoris, censendum sit voluisse præiudicare eidem iuribus, præponereque filium secundū natū superiorem, nepoti ex primogenito possessoris antea defuncto: Quætionem disputat Molina vbi supra. n. 20. multis pro utraq. parte citatis doctoribus; qui tamen, si legantur, non disputant quætionem attingentis legibus huius regni, sed itādo in iure communi. Imo Panor. & alij, loquentes de maioratibus huius regni ante legem. 40. Tauri. attendit. l. 2. titu. 15. part. 2. & consuetudinē huius regni, ut mortuo primogenito, relicto filio, aut filia, aut ea, succedat, excluso patruo, partem negatam definiūt.

ARTICULUS

A. nepotis verbis, non intelligi derogare iuribus & consuetudini huius regni. Molina quætionem nō definit: eo quod dicat, eam tam grauem ea de re tunc pendere. Satis verū videtur pendere in partem negatam, quam secundo loco confirmat. Et pro qua citat. l. 2. titu. 15. p. 2. quæ cum in Castellæ regno, & consequenter in alijs Castellanis maioratibus, dicat succedere primogenitum post mortem patris, addit, defuncto primogenito ante mortem patris, succedere filium ab eo primogenito relictum, aut filiam, in patris defectum. Ego in eandem sententiam inclino in hoc Castellæ regno positis iuribus citatis, & consuetudine illius, nisi ex circumstantijs alijs abique dubio intelligatur, intendisse præponere filium secundo genitum nepoti ex primogenito, & præiudicare ea in parte iuribus citatis. Ducor tum propter illa verba ex. l. 2. relata. Tum etiam quoniam verba illa institutoris, iuxta iura citata, & consuetudinē huius regni, intelligi optime possunt, de filio maiori, qui tempore vltimi possessoris viuis remanserit, in se, aut in sobole legitima ab eo relicta, quæ locum illius subit ex dispositione eorum iurium in hoc regno. Tum denique, quoniam in quacunque dubio, an institutor maioratus intendit præiudicare iuribus huius regni, non est ab eis recedendum, ut dictum est, h. 7307700000.

C. Concinit, quod Couar. aduersus Bart. & quosdam alios definit. c. l. igitur. c. m. 172. Nempe, si institutor maioratus dicat, succedat filius primogenitus, & post eum secundo genitus, mortuo primogenito ante vltimum possessionem, relicta sobole, non præponi filium secundū genitum; sobole primogeniti defuncti. Quoniam, si maioratus institutus sit ab ascendente, habet institutio eam conditionem. tacitam; si primogenitus sit mortuus sine liberis, ex. l. cum onus. ff. de condit. & demōstr. ex. l. cum natus. C. de fideicommis. ex. l. & generaliter. cum autem: C. de instit. & sub.stitu. & ex. l. 10. titu. 5. part. 6. Et quoniam si primogenitus obdormisset, maioratus post eum obtineret eundem maioratum proles ipsius, & non frater ipsius secundū genitus: quoniam in primogenito intelligitur ipse, & soboles ipsius: quare simili modo intelligitur ipse, & soboles loco ipsius, si ipse sit defunctus, atque dispositio huius regni, quę ad successores modum statuunt, quando maioratus institutor aliud manifestū non exprimit, quæ locum

cum

cum similiter habet in hoc regno, etiam in successione in linea collateralis. Obseruat tamen, priorem rationem: Contrarium non multum argere, iuxta expositionem, quam eis iuribus cum Acolis disp. 631. tradimus.

EV MARIUM.

IN maioratibus Lusitanie subiectis legi mentali, locum non habet representatio, sed potius excludit nepotem ex primogenito ante defunctum. Nihil aliud expresse concessum sit a Rege in donatione eorum honorum.

1 Filius in eisdem maioratibus preponi debeat nepoti.

2 In eisdem maioratibus nepos maior natus ex filio minori natus, præferatur nepoti minori nato ex filio maiori nato.

3 Donatio descendenti possessoris maioratus de bonis coronæ regni legi mentali subiectis, quæ valida, et recta circa hæc.

4 In eisdem maioratibus si filius primogenitus moriatur in bello, relicto filio, nepote ultimi possessoris, talis nepos præferatur patruo.

5 Quando pater et filius primogenitus eodem bello, aut ex eadem causa pereunt, quis succedat in maioratibus, et in dubio, qui prior causa statuitur præstare.

6 Eorundem maioratum licet incapaces sint initio ordinibus sacri, religiosi, aut alia de causa exempti a regulari successione, filij tamen eorum legitimi, in successione aut ultimo possessoris, præferendi videntur patruo.

In successione in maioratibus de bonis coronæ regni Lusitanie iuxta legem mentale, an locum habeat representatio, præferendusq. sit nepos patruo, an et consuevit. Disp. 630.

DICENDVM est duntaxat de successione in maioratibus Lusitanis. Et primo in maioratibus de bonis coronæ regni, deinde in maioratibus de bonis patrimonialibus, & tertio in ipso Lusitano regno: dæ enim priores disputationes, aditum faciliorem ac licet præbent ad rem facilius de difficultatibus expediam. Quæ autem lex mentalis, & qui sint maioratus de bonis coronæ Lusitanie regni iuxta eam legem instituti, disp. 576. explarum est.

A Quod in eiusmodi maioratibus de bonis coronæ regni locum habeat representatio, sitque proinde præferendus nepos ultimi possessoris, filius ex primogenito defuncto, patruo, filio secundo genito eiusdem ultimi possessoris, frater potest. Primo, quoniam ante eam legem mentale, multa de eiusmodi bonis ex coronæ regni donatis, deferebantur iure hereditario, et quam bona vi præceditum donationum effecta patrimonialia donatariorum, successorumque eorundem donatariorum, ut ex discursu eiusdem legis constat: non est ergo verisimile, autorem eius legis, alligando illa vinculo maioratus, voluisse autem terre representationem, quoad successione in illis præferri cum Lusitanie regnum a Castellæ regno sit derivatum, provinciaq. illa subiecta antea fuerit legibus, & moribus Castellæ, & longè antea quam lex illa mentalis conderetur, lege & moribus in Castellano regno esset receptum, ut instar ipsius regni, in reliquis maioratibus, nepos ex primogenito defuncto præferretur patruo, ut testatur. l. 2. tit. 15. part. 2. quare verisimile potius est, Ioannem primum autorem illius legis, iuxta modum successione in maioratibus in vicino regno Castellæ, eos maioratus instituisse: Maxime cum credendum non sit, ea sua lege voluisse dirimere, quoad eos maioratus, questionem illam adeo celebrem & contrariam: nam inter doctores, num nepos præferri debeat patruo, statuendo, patruum in eis maioratibus præferendum esse nepoti, filio primogenito antea defuncto.

B

C Secundo, ut constat ex lege mentali lib. 2. ordinat. tit. 17. §. 15. filio primogenito, vivente ultimo possessore, debetur maioratus vi legis mentalis, ut illum obtineat post mortem patris, atque adeo dum is filius vivit, habet iam ius ad illud: ius autem illud descendit ex contractu inter vivos, quo ea bona donata sunt antecessori, sibi & descendenti suis, tamen lex mentalis disposuerit, ut descendant ad filium maiorem natum, & consequenter ad descendentes illius, alligata vinculo maioratus: cum ergo ius ex donatione alicui tertio comparatum, ut scilicet succedat in re donata post tantum tempus, aut post vitam donatarii, si is tertius moriatur ante aduentum eius temporis, transmittat illud ad ipsius hæredes, ut habetur in l. quoties. C. de donationib. quæ sub modo dictum quæ nobis est disp. 261. consequens est, ut si is primogenitus, relicta

D

E Sobole,

Primum
arg.

Secundum

folole, decedat ante patrem possessorum maioratus, transmittat id ius in filium suum primogenitum, nepotem possessoris, atque adeo, ut is nepos succedat in maioratu, excluso patruo.

Tertium.

Tertio, quoniam intentum eius legis mentalis, ut constat ex §. 4. illius, est, quod bona donata ex corona regni, citius ad coronam regrediatur, discedente ultimo maioratus possessoris sine liberis per masculinam lineam procreatis: id vero facilius obtinebitur, si nepos, ex filio primogenito pramortuo, preponatur patruo: quippe facilius eveniet, quod is nepos moriatur nullis liberis ex se generatis, quam mori sine liberis patrum, longe maiorem natum tempore mortis ultimi possessoris: ergo ex hinc & intento legis mentalis, nepos preponatur patruo.

Quartum.

Quarto, quoniam ipsemet Ioannes primus, autor legis mentalis, in suo testamento statuit se declaravit, quod si ipse superflue, filius suus, primogenitus Eduardus de iura discederet, succederet in regno nepos ipsius Dominus Alfonso; Eduardi filius; non vero Dominus Petrus, filius secundo genitus ex eodem Ioanne primo: incredibile quidem est, statuisse se declarasse in suo testamento contra suam legem mentalem.

Hinc nihil impedientibus, dicendum est cum Emmanuele Acosta, in q. de patruo & nepote, part. 1. §. 9. cum Aluar. Valaf. de iure emphy. q. 50. an. 13. & cum Gamara de lib. 2. in eiusmodi maioratibus Lusitanis de bonis regie coronae, patrum excludere nepotem. Quod intellige, nisi ex donatione aliqua principis, similium bonorum, contrarium constet. Sicut enim privatus institutor maioratus de suis bonis patrimonialibus, potest pro suo arbitratu constituere alium ordinem succedendi in eo, ab illo quo succederetur, stando in iure communi, aut privato in eo regno, vel stando consuetudini ea in parte in eo servata: ita principes donare potest de bonis coronae regni maioratum, statuyendo ordinem succedendi in eo, quem voluerit, ac proinde preponendo in Lusitania nepotem patruo. Quartum ante omnia consulenda sunt in ista menta donationum, & iuxta illa erit iudicandum. Quando autem contrarium non fuerit reprehensum fuisse in eis dispositum, quod dictum est, erit in Lusitania affirmandum, circa eiusmodi maioratus.

Ratio precipue nostrae assertionis, quam

A cum doctoribus citatis asseruimus, de quo consuetudine recepta sit in Lusitania, haec est. Quoniam in eiusmodi maioratibus, non succeditur hereditario iure, sed sanguinis, atque ex pacto & providentia eaque de causa, stando in iure communi, locus non est in eis representationi, quam nepos, remotior in gradu, quam patruus, comparatione ultimi possessoris, preponatur patruo illi propinquiori: ut enim ex dictis disp. 626. & ceteris sequentibus, liquet, de iure communi locus non est representationi extra hereditates: sed neque de iure Lusitaniae formaliter, aut virtute, statuta representatio in eiusmodi maioratibus, ut in hoc Castellae regno in ipsius maioratibus est statuta: quin potius ex Lusitanis ordinationibus aperte colligitur, non esse representationem, sed patrum preponendum esse nepoti tanquam proximorem in gradu, ultimo possessori, qui ex ordine iuris succedere illi debet, si neque formaliter, neque vi iure, sit locus representationi.

Comprobemus vero haec omnia. Quod in eiusmodi maioratibus non succedatur iure hereditario, sed sanguinis iure, atque ex pacto & providentia, satis dilucide est ostensum disp. 626. Coniungit etiam Lusitanicae ordinationes lib. 4. tit. 35. §. 2. ubi habetur, succedentem in eiusmodi maioratu, posse repudiare hereditatem antecessoris in eo maioratu, & eum obtinere: qui autem hereditario iure succedit in ea aliqua, non potest eam obtinere, repudiata hereditate eius, cui in illa succedit. Quod autem de iure communi locus non sit representationi extra hereditates, ex dictis disp. 626. & alijs sequentibus, satis constat. Quod item,

C ubi non est representatio, patruus preponendus sit nepoti, res est perspicua, atque haec affirmant Bart. & communis doctorum sententia, quam reuertit ac sequuntur Acosta ubi supra, an. 13. Aluar. Valaf. q. 50. citata. an. 13. & Gamara, decis. 174. an. 15. & 11. Quod denique de iure Lusitanico, nec formaliter, nec virtute, statuta sit representatio in eiusmodi maioratibus, sed potius ex Lusitanis ordinationibus aperte colligitur, non esse representationem, patruumque preponendum esse nepoti, probatur. Quia in primis non proferetur locus, in quo ea representatio statuitur, aut innuitur. Deinde vero, quoniam in ipsa mentali lib. 2. ord. tit. 17. §. 1. de eiusmodi bonis vinculo maioratus, ut eiusdem legis, alligatis, quoad successionem sic dictatur.

figurae *semper* *intereant*, *per* *morte* *de* *pos-*
suidor *dos* *tares* *hies* *et* *terra* *ad* *seu* *filio* *varam*
mayor; *que* *delle* *figura*. Vbi vides vocare
 ad maiorem, non primogenitum, sed fi-
 lium ipsius possessoris masculinum maiorem
 natu, qui tempore mortis ipsius superles
 fuerit, quicunque is fuerit, siue primogenitus,
 siue secundogenitus, & siue soboles
 superles sit ex anterioribus filiis defun-
 ctis, siue non. Filium enim præcise vocat ip-
 siusmet possessoris, & non nepotem, quan-
 do per mortem ultimi possessoris filius re-
 manet; eumque filium illius ad eum maio-
 ratum vocat, qui inter eos, qui tempore mor-
 tis patris fuerint superles, maior natu sit:
 quare qualitates, filij ipsius, & maioris ætas-
 tis, & quod superles sit tempore mortis
 ipsius, exigit in successore, ut ceteris præ-
 ponatur. Quod si. 6. 3. ad excludendum sca-
 minam à successione in eiusmodi bonis, ad-
 dit. Et quando per mortem de possuidor, non si-
 quid sit filio varam, nec uero varam legimo.
 filio de filio varam legimo, & sic filio. &c. Vti-
 que; quando id, ad excludendum filium, &
 sobolem ex filia, addit, dum primo loco po-
 nit tal filio, hoc est, maiore ætate inter eos,
 qui tempore mortis possessoris fuerint su-
 perles, quod esse non potest, nisi nullo
 prius filio remanente, & secundo loco
 addit, *nec nepotem legimo*, filio de filio
varam legimo, proculdubio in primo gradu
 constituit quencunque filium, & in secun-
 do nepotem: quare patrui nepoti præpo-
 nit. Fertur verò, referente Acolia vbi lu-
 pra. n. 12. vers. lexto, & Aluar. Valaf. q. 50.
 citata in calce. n. 18. dum hic paragraphus
 anno. 1519. lectus fuisset coram Rege Ema-
 nuuele, probo Regis Sebastiani, & aui
 Regis nostri Philippi, dixisse, perspicuum
 quinimo illum esse in fauorem patrui. Alia
 verba eiusdem legis expendunt Acolia, &
 Valafcus in fauorem patrui: satis autem sit
 nos prædicta expendisse. Idem probatur
 ex lib. 4. ord. titu. 62. 4. & finando s. iunctio.
 6. penult. eiusdem tituli. In. 5. enim pe-
 nult. statuitur, ut in emphyteusi de bonis
 corone regni, (que in diuina in maiortus
 modum transire debent iuxta legem men-
 talem) quoad successionem seruatur, quod
 de emphyteusi nominationis, atque ad eam ex
 pacto & providentia, in alijs bonis dispo-
 situm erat. 4. & finando s. citato. Ibi autem
 statueretur suum, quod si emphyteuta, nemi-
 ne nominato, ex hac vita discedat, relicto
 filio, & simul nepote ex filio maiori natu
 prædefuncto, censetur nominatus filius,

& non nepos, atque ad eam, ut filius succe-
 dat in ea emphyteusi, exclusio nepote. Vbi
 vides, præponi patrui nepoti ex filio ma-
 iori natu, tum in bonis corone regni, quæ
 in modum maiortus deferuntur tum etiã
 in bonis alijs, quæ ex pacto & providen-
 tia ad unum tantum deferri debent. His
 accedit, in Lusitania instrumenta donatio-
 num de bonis regie corone, quæ Gama
 decif. 174. 2. n. 1. refert, idem, quod lex
 mentalis, adhuc expressius & apertius, sig-
 nificare. Quod si aliquod instrumentum
 præfert apertè nepotem patrui, id ponit
 Princeps pro suo beneplacito efficere: &
 tunc forme eius donationis, & modo suc-
 cessionis in eo contentæ, est standum, ut su-
 prædictum est. Prædictis etiam accedit, tot
 latas esse iuncturas in Lusitania in fauorem
 patrui, excludendo nepotem, etiam ab ip-
 siusmet Regibus, quas refert Gama deci-
 sione citata. 2. n. 9. ut consuetudo Lusi-
 taniæ possit id etiam appellari, ut idem autor
 asseruat. Non obstat hæc sententia, quod
 in eadem lege sæpe dicatur, eadem bona
 concessa fuisse alicui, & eius successoribus,
 & hæredibus, vel obuenisse iure hæreditario,
 ut constat ex. 5. 1. eiusdem legis, & ex-
 pliciturque alijs, & perspicue ex. 5. 17. Quo-
 nam ibi est sermo ante legem mentalem
 lex autem ipsa mentalis statuit, ut etiam si
 in posterum ita concederentur, semper es-
 sent alligata vinculo maiortus, ut in diuina
 iure sanguinis, atque ex pacto, & providen-
 tia eiusdem legis, de ferrentur modo hære-
 dus, & disp. 376. relato, & explicato.

Acolia vbi supra. n. 28. rectè insert, quod,
 licet patrui esset minor ætate, quam ne-
 pos, præferendus nihilo minus esset nepo-
 ti in eiusmodi maiortu de bonis corone
 regni, & id approbat Aluar. Valaf. q. 50. ci-
 tatum. 26. Ratio autem est, quoniam in i. men-
 tali, & 4. lib. ord. 6. penult. iunctio. 4. & finando
 s. contentæ ad nos cõmune, primo loco
 vocatur filius ultimi possessoris, tanquam
 coniunctior ultimo possessori gradu vno, quã
 sit nepos, & inter hos, vocat, qui maior fue-
 rit superles tempore mortis, quicunque sit: &
 secundo loco, in defectu filiorum, vocatur
 nepos: quare, si filius sit minor ætate, quã
 nepos, antecedere debet nepotè in succe-
 ssione eius maiortus, tanquã coniunctior
 vno gradu ultimo possessori, neque habent
 tale locum in ea successione reprobatione.
 Idè Acolia. n. 29. & part. 2. n. 24. vers. in
 maiortu, aliter aut, si filia, ex pacto & con-
 cessione Principis, admittatur ad succe-
 ssionem

tionem eiusmodi maioratus de bonis regni coronæ, non excludere nepotē ex filio prædefuncto, sed nepotem illi esse præferendum. Ego dicerem, si à principio cōcessionis eorum bonorum in maioratum, concederetur, ut succederet filia, cōsuetudinem esse formam, instrumentūve, concessionis. Et quidem, si id concederetur filiis, tam masculis, quā feminis, & nepotibus, aut concederetur filiis, & in eorum de factum filiabus, aut certe filiæ designatæ; tunc certē, cūm filiæ promiscuē cum filiis vocarentur, aut in defectum filiorum, censebuntur vocatæ in primo gradu: & cūm non sit locus repræsentationi, præferuntur nepotibus ex filiis.

Dubium est, si tēpore mortis ultimi possessoris, nullus ipsius filius sit superstitis; habeat tamen nepotes ex variis filiis; & eveniat, ut nepos ex filio minori natu, sit maior ætate, quā nepos ex filio maiori, qui nepos cui est præferendus in successione in maioratu, de quo nobis est sermo: neposne minor ætate ex filio prius nato? an potius nepos maior ætate ex filio posterius nato? Questionem hanc excitat Acoſta ubi supra. n. 30. Et in sententiā, quod nepos maior natu sit præferendus, citat Baldum. Pro contrariā verō citat Yferniam & Tiraquel. tamen si neutri loquantur de eiusmodi Lusitanis maioratibus. Mihi probatur sententia Acoſte ibidem, cum quo cōsentire videtur Aluar. Valaf. n. 26. Nempe, in eiusmodi maioratibus, in quibus locū non habet repræsentatio, etiam virtute, præponendum esse nepotem natu maiore ex filio posterius nato, nepoti natu minori ex filio prius nato. Ratio est, quia sunt pares in gradu, & ille superat hunc in qualitate ætatis, neque est locus repræsentationi.

In lege mentali §. 15. habetur, si possessor eiusmodi maioratus de bonis coronæ regni (siue sitis, cui primò ea bona donata à Rege sunt, siue ad quem tandem deveniunt) voluerit quoddam, aut quēdā, ex eis prædijs donare alicui filio, aut filiæ, secundo, tertio, aut ulterius genitis, vivente primogenito, in cuius præiudiciū id cedit, posse id efficere de licentia Regis, etiam si is primogenitus non cōsentiat, & etiā si expressim donatio à Rege fuerit possessori ipsi, & tali filio primogenito: modò tamen, quod ita de facultate Regis donaverit, nō sit integrum dimidium bonorū de corona regni, quē possidet, & modò nō dividat prædium aliquod, sed integrum illud donet.

A Atq; exprimitur, quòd si ea donatio facta ita fuerit filiæ in dotē ad nubendū, illaque sine filio, aut nepote, moriatur, continuē, quod ita fuit ei donatū, devoluatur ad coronā regni: si verò reliquerit filium, aut nepotē ex filio, ad eum id deveniat, & postea ad successores illius, iuxta dispositionem legis mentalis. Additur, quando talis maioratus consistit solum in vno prædio, de illo non posse fieri talem donationem filio, aut filiæ, posterius natis, sine facultate Regis, & consensu primogeniti, eiusque, qui tunc primò ad eum maioratum vocatur, atq; aded in cuius præiudiciū ea donatio cedit.

B Circa ultimam partem huius, §. quæritur Acoſta ubi supra. n. 31. Si pater habēs hoc prædium de bonis coronæ regni, illud de facultate Regis donet primogenito, isque primogenitus moriatur vivente patre, relictoq; filio, vtrum, quando mortuus fuerit pater, filius eius secundogenitus, possit extrahere à nepote prædium illud, tanquam ad se artinens per mortem patris. Acoſta affirmanter respondet. Ducitur, quoniam legislator ille non vult per donationem Regis autoritate vallatam, præiudiciū ei fieri, quem lex mentalis ad eum maioratū vocat: filius autē secundogenitus, mortuo primogenito, vocatur ad eum maioratū per legem mentalem, exclusio nepote superstitis: quare, sicut si, vivente primogenito, pater de facultate Regis, & sine consensu talis primogeniti, id prædium donasset filio, aut filiæ, ulterius genitis, maneret quidem id prædium apud eum donatarium, interim dum pater viveret, sed, eo mortuo, filius primogenitus obtineret id prædium; ita in re proposita, nepos ex primogenito, retinebit id prædium interim dum avus viverit, sed, eo defuncto, spectabit ad patruium, filium secundogenitum donatoris.

D Ego contrariū arbitror esse omnino verū. Ratio est, quoniam donationes factæ iuxta formā eius paragraphi, validæ sunt & irrevocabiles, nihil impediēte, quòd in præiudiciū alterius cedant: id quod Acoſta nō negat, sed neq; negare rectē potest. Cū enim ea bona derivata sint ex corona regni, modūq; intenderit lex mentalis adhibere donationibus antea à Regibus factis, & in futurum faciendis, de eis bonis, ita, ut minus in præiudiciū regni, & plus in Regis, & subditorum, utilitatē cederent, modi ea lege adhibiti, validi sunt, etiam si in præiudiciū redundant eorum, ad quos alioquin res illæ erant devoluturæ, quia vel non

-euep.

deuenient, vel deuenient minori cum eorū emolumento: neq; ad eos modos adhibendos, necessarius fuit consensus eorum, in quorum praiudicium, modo explicato, cedunt. Atq; ita cessant ea, quibus vltimū ex iure communi. A colla suam sententiam confirmat, quę in materia, ac se longē diuersa, locū habent. Sic, in priori parte eius paragraphi, donatio facta a possessore ex Regis facultate, & sine consensu primogeniti, ad quem ea bona erant deuentura, valida omnino est, & irrevocabilis: neq; potest ea bona reuertuntur ad eum primogenitum, sed ad filium, aut ad nepotem ex filio, fratris, aut sororis, cui ea donatio facta est: quod si sine sobole ex linea virili decedant, reuertuntur continuū ad coronā regni, vt hęc omnia ex priori parte eiusdem paragraphi liquent. In posteriori verō parte, quoniam ea donatio erat totius maioratus, ita vt nihil remaneret primogenito, aut cuiuscunq; alteri ad eum maioratum vocato immediatē, voluit legislator, vt non aliter donatio esset valida, quā si simul adesset facultas Regis, & consensus vocati eo modo immediatē: non tamen exegit consensum cuiuscunq; vltimū vocati, etiam si id in ipsis praiudicium cedere posset. Quare, si ea donatio fieret sorori, aut filio tertio genito, de consensu primogeniti, valida omnino esset, & omnino irrevocabilis, est primogenitus moreretur postea ante patrem, & successurus esset filius secundogenitus in eo maioratu, si non esset. facta ea donatio: neque is filius secundogenitus, potest tunc post mortem patris reuocare eam donationem. Quia ergo ad donationem eius prædij satis est facultas Regis, & consensus primogeniti, neque necessarius est consensus secundogeniti, est, deficiente primo genito, filius secundogenitus sit successurus in eo: & primogenitus sicut potest consentire, vt donetur a patre in vita cuiuscunq; alteri fratri suo, aut sorori, ita potest consentire, vt sibi donetur in vita patris, vel simpliciter, vel ad matrimonium contrahendum, vel ex alia causa; vtique eo ipso, quod de facultate Regis, & consensu suo, sibi donatum est, comparat dominium illius, accedente traditione & donatio est citius irrevocabilis, ac proinde per mortem ipsius, tanquam iam vltimi legitimi possessoris, transit ad suum filium, & non pertinet ad suum fratrem, etiam per mortem patris, ad quē prædij illud in nō spectabat.

Ad arg.

Ad maiore argumenti A colla, dicendū

A est. Si in ea esset sermo, etiam de donatione, de qua in priori parte eius paragraphi est mentio, falsam omnino esse, vt ex ipsomet paragrapho constat, explicatumque est. Si verō sit solum sermo de donatione, de qua agitur in posteriori paragraphi parte, dicendum est, veram esse, si intelligatur de eo, qui lege metali vocatur immediatē, quando donatio sit, ac sine ipsius consensus: falsam verō esse, si intelligatur de vltimū tunc vocato, qualis est filius secundogenitus, aut si intelligatur, etiam accedente consensu immediatē tunc vocati. Vnde minor non est ad propositum: nam filius secundogenitus, non vocabatur immediatē, quando facta fuit donatio: & eo ipso, quod ritē facta fuit donatio primogenito, de consensu ipsius, & facultate Regis, iuxta formam posterioris partis eius paragraphi, factusque proinde est filius primogenitus legitimus possessor ac dominus rei illius, expiravit totum ius rem otum, quod, vi legis mentalis, filio secundogenito competebat, vt ex planatum est, ac proinde desinit eo ipso lege illa vocari. Quod ad consequens verō attinet, dispar omnino est ratio de donatione, de qua in priori illius parte sit mentio, & de qua mentio est in posteriori. Prior quippe illa donatio esset nulla, propterea quod in ea seruatus non esset forma posterioris partis. §. 1. posterior verō est donatio valida, quia in ea seruatur ea forma.

Dubium est, si filius primogenitus possessoris eiusmodi maioratus de bonis Regis corone, moriatur in acie belli, relicto filio, nepote eiusdem possessoris, vtrum, mortuo postea maioratus possessore, succedat in maioratu filius secundogenitus, an verō nepos filius primogeniti defuncti. Et ratio, quare in hoc euentu nepos videatur præferendus patrio secundogenito, est. Quoniam primogenitus, qui in acie mortuus est, reputatur viuere per gloriam, quoad ea, quæ commodū ipsi, aut ad ipsum attinentibus, asserre possunt, vt constat ex l. bello amissi, ff. de exculationib. tutorū, ex. 4. sed & in bello, inst. eodem titū, & ex. 4. secundum inst. de adopt. quare tēpore mortis possessoris maioratus, reputabitur filius eius, in acie defunctus, adhuc viuere, vt filius ipsius dampnum ex ea morte non reportet, sed perinde succedat in aui maioratu, ac si pater ipsius adhuc viueret, & transmitteret ad eum maioratū. A colla ubi supra. n. 34. consentaneē ad alios, quos citat, reatē ex hoc fundamento asser-

P 2 mat.

mat, in eo euentu nepotem præferendum esse patruo, atq; ita ait accepisse iudicatum fuisse in Lusitania. Nec probo opinionem Gamæ decif. 74. qui, cum n. 10. confiteatur ita in Lusitania fuisse iudicatum, ibidem tamen & n. 1. ac. 9. contrariâ affirmat sententiam cum quodam Gundisaluo Vafasco, ductus satis debili ratione. Nempe, quod nepos, interm dum pater viuit, non succedat aucto in maioratu: quare, si quando auctus moritur, pater eius nepotis viuere per gloriam reputatur, nepos non succedit tunc aucto in eo maioratu. Ad hanc quippe rationem dicendum est, patrem defunctum in bello, reputari viuere, solum quoad ea, quæ ipsi, & ad eum attinentibus, commoda sunt: quoad reliqua verum stari veritati, ac proinde haberi pro defuncto: unde reputatur in eo euentu viuere ad effectum, ut maioratus per ipsum transeat in suum filium, ipseq; , quasi viuus, illi obtineat, & excludat suum fratrem secundò genitum ad effectum verò, ut ratione ipsius continuò transeat ad suum filium, statur veritati, mortuusq; reputatur, ut verè mortuus est.

Quando pater possessor maioratus, & filius primogenitus, relicto filio, ruina domus, naufragio, aut alio simili euentu perierit, si constet, patrem ante filium, vel vnico momento, perisse, tunc, cum breui illo tempore successerit filius patri, transmittit maiorum in suum filium, qui excludit patruum.

Quod si filius sobolem tunc virilem non reliquisset, maioratus deuolueretur ad coronam regni: eo quod illi non succedat frater suus secundò genitus, sed bona deuoluuntur ad regni coronam. Si autem constet simul omnino perisse, vel filium obiisse, vnico saltem momento, ante patrem, tunc succederet filius secundò genitus, excluso nepote: quia successio esset immediatè patri, & non filio primò genito. Deniq; in dubio, quis prior obiisset, præsumptio est iuris, obiisse posterius eum filium primogenitum puberem, atq; adeò deuenisse ad eum maiorum ex patre. Iqui duos, & cum in bello, & s. si Lucius. ff. de rebus dub. qua de causa succederet in eo maioratu filius ipsius, excluso patruo, ut cū alijs Acoſta vbi supra. n. 36. ait, tamen si res hac non careat dubio: Imò verius videatur, non esse tunc locum tali præsumptioni, sed succedere filium secundò genitum, excluso nepote, ut in simili re disputatio sequenti dicitur. Acoſta ibidè rectè subiungit, cum præsumptio illa sit ex pietate, benignaq; iuris inter-

pretatione, in fauorè filij puberis, & eorū, qui ad illum attinent, vtq; in euentu, quod filius ille pubes sobolè virilè non haberet, atq; adeò quod si is mortuus esset postea, maioratus deuolueretur ad regni coronam iuxta legè mentale, tunc id nō esse præsumendū, sed potius perisile simul, vt bona, ex equitate, & pietate, deuenirent ad filium secundò genitum, aut ad aliud masculū ex linea virili: successorum vltimo possessoris, & non deuoluerentur ad regni coronam: præsertim cum dura sit ea deuolutio ad coronam regni, lexq; ipsa mentalis, quæ id statuit, dura etiam sit.

Legè mentali. §. 7. statuitur, si is, qui alioquin immediatè ad eiusmodi maiorum vocabatur, sit omnino exemptus à regni iurisdictione, quia initiatus sacris ordinibus, aut beneficiatus, vel religiosus, hunc non posse succedere in maioratu, sed deuolui ad fratrem proximiorè: quod si nullus alius sit, qui iuxta legè mentale succedere in eo maioratu possit, tunc, per mortè vltimi possessoris, deuoluitur ad regni coronam. Dubit verò est, num, si is, qui ita immediatè vocabatur, filium legitimū habens, ordines sacros suscipiat, aut si ingrediatur religionem, vel obtineat Ecclesiasticū beneficiū, mortuo postea vltimo maiorum possessore, succedat in eo filius huius, an non, sed ipsum excludat patruus, frater eius, qui, si esset de iurisdictione seculari, successurus in eo maioratu erat. Et quantuis, si ad sola verba legis attendas, patruus in eo euentu preponendus nepoti videatur, certè per Epicheiā, legum interpretè, in euentibus, qui si, quādo lex condebatur, legislatori occurrissent, eos excepisset, potius dicendum videtur, in eo euentu exemptione illā à regni iurisdictione, impedimento quidem illi esse, ne ipse eum maiorum obtineat: non verò, ut id impedimento sit, quod, loco ipsius, transeat ad suum filium, minime eo impedimento affectū, qui patruo meritò præponatur.

Et quando euentus hic accideret, cōsultus esset princeps, ut ei legem in eo euentu interpretaretur. Itā Acoſta vbi supra. n. 33. Qui, iuxta additionē in margine ad glossā. §. sed si in bello, verb. per gloriam, inſt. de excusat. tutor. rectè subiungit, cū cōmuni tētētia, quæ ea additio affirmat, si is primogenitus per religionis ingressū incapax effectus esset successione in eo maioratu, reputari, ac si esset mortuus in bello, & viueret per gloriam sine eo impedimēto, vel ac si eo impedimēto nō esset affectus, idq; ad effectū, ut is maioratum

ratus transiret in filium suum, nec deueniret ad fratrem suum minorem natu, pariter filij sui.

Ad prim.
arg.

Superest respondendum ad argumenta initio disputationis proposita. Ad primum ergo dicendum est, quauis multa ex eiusmodi bonis (tanquam vi donationis regie, formæq; qua donata erant, effecta patrimonialia, & libera donatariorum, eorumque, qui in illis successerant) iure deferrentur hæreditario ante legem mentalem, sicut & cætera libera bona eorum, quæ illa possidebant, vt ex decursu eiusdem legis mentalis constat: eo tamen ipso, quod lege mentali alligata sunt vinculo maioratus, ac proinde quod est sancitum, vt deinceps iure sanguinis in eis succederetur, præsertim formæ ea lege præscriptæ, perspicue sublitam esse representationem in successione in eis bonis. Ad id verò, quod dicitur de derivatione regni Lusitanie à regno Castellæ, dicendum est, quauis vim aliquam habeat quoad successionem ipsa coròna regni, vt disp. 63. dicitur, derivatum tamen esse, tanquam distinctam re publicâ, quæ iure communi, & suis particularibus legibus in progressu ipsius latæ, magisq; accedentibus ad ius commune, quant ad priuatum ius Castellæ, gubernata fuit, vt ex ordinationibus Lusitanis liquet: qua de causâ maioratus in Lusitania, tam de bonis coròne regni, quam de bonis patrimonialibus, semper iudicati sunt instituti iuxta commune ius, quando institutor aliud non expressit, & non iuxta Castellæ ius & consuetudinem. Vnde in Lusitania semper ad iudicandum de eiusmodi maioratibus, habitus fuit recursus ad ius commune, & non ad ius & consuetudines circa maioratus regni Castellæ, vt ex sententijs circa maioratus in Lusitania latæ, atque ex scriptoribus Lusitanis, satis liquet. Consonat verò lex ipsa mentalis, quæ accommodatè ad ius commune, quoad modum successionis, & non accommodatè ad ius & consuetudinem Castellæ, lata fuit. Atq; ad declinandam controuersiam, quæ, si id in iure communis inter doctores, quando ad maioratū vocantur primogeniti, sub nomine primogenitorum, num, saltem virtute, primogenitus ex primogenito defuncto representet patrem, & excludat patru, lata est lex mentalis, vocando ad eiusmodi maioratū, filium maiore natu ultimi possessoris, qui fuerit reperiens tempore mortis ipsius, & secundo loco, in defectu omnium filiorum,

A nepotem, vt explicatum est in quâ formâ communis doctorum sententiâ affirmat, non habere locum representationem, stando in iure communi.

Ad secund.
dam.

Ad maiorem secundi argumenti, dicendum est, cum maioratus debet primogenito, primogenitumq; habere ius ad illum, si superuiuat patrē, deficiente verò conditione, comparare filium secundogenitum, vi ipsiusmet legis mentalis, ius ad illum, & non nepotem, vt ostensum est. Quod autem ius illud primogeniti descendat ex tractatu donationis principis, accedente & cooperante simul lege mentali, nō tollit, quod sit conditionale, modo explicato, & quod, deficiente conditione, primogenitus non transmittat illum ad suum filium, nepotem ultimi possessoris, vt in ca/cæ disp. 626. ostensum est: quo in loco latum offendimus esse discrimen inter ius, quod vocatur ad maioratum comparat ad illum, etiam si maioratus contractu donationis, aut alio, sit institutus, ad effectum, vt conditionale sit, modo explicato, nec transmittere illum possit, & inter ius, quod ex donatione in commodum particulare alienum facta, is comparat, ita vt transmittere illum ad suos posteriores perinde atq; alia ipsius bona, possit.

C Ad tertium dicendum est, quauis intentum legis mentalis sit, vt bona non maneat in perpetuum extra regiam corònam, sed ad eam reuertantur, non tamen ea omnia in ea fuisse statuta, vt, quanto citius esset possibile, regrederentur, neq; expediret tanto rigore, & calliditate, statui videri potius est attendendū, quid se ipsa in eis statueret, quam, admettendo ea legē ex fine illo, quē intendit argumentū, peruenienda sit factio intellectui & interpretatione. Adde, sepe, & vt plurimū, euenire, vt bona maioratus regrediatur citius ad corònam regni, succedere filio secundogenito, quam succedere nepote. Solent enim filij secundogeniti nō ducere vxores, sed feruire in bello, & in alijs ministerijs, Regibus, diuitem proximam non habent ad maioratū, eo quod competentia bona non habeant, iuxta ipsam conditionem boni, ad sustinenda onera matrimonij, neq; vxores diuites inueniant, & ita tardius vxores ducunt, minisq; tempus habent ad filios procreandos, in quos maioratus deriuetur, quam habent nepotes. Adde etiam, filios secundogenitos, maturiores esse ætate, & viribus robustiores, vt redditis maioratus Regi seruiat, iuxta onera eorum maioratum.

Ad tertium.

Ad quartum. Ad quartum dicendum est, si quid probat id argumentum, solum esse, id locum habere in regno ipso Lusitania, ob ea, quae disp. 631. dicenda sunt: non verò pugnare cum lege mentali, aut idem locum habere in maioribus, de quibus in lege mentali est sermo, vel in maioribus de bonis patrimonialibus in Lusitania institutis.

§ V M A R I V M.

IN maioribus de bonis patrimonialibus locus non est representationi in Lusitania, ac proinde patrum praefertur nepoti, etiam in linea de successione, etiam si minor natus sit, quam nepos.

2 In eisdem maioribus filia ultimi possessoris, etiam minor natus, excludit nepotem ex filio, quando alius non dispositi maioris institutor.

3 In eisdem maioribus masculus minor natus excludit feminam eiusdem gradus maiorem natam, lege Sebastiani dirimente controuersiam, quae ea de re antea erat.

4 In eisdem maioribus si succedant nepotes ex variis filiis, defunctis parentibus ipsorum, maior natus, etiam si sit ex filia, praepositus seniori. Si pater esset omnino aetate, qui esset nepos ex filio, praefertur nepoti ex filia, et qui esset ex filio maiori natum, praefertur nepoti ex filio minori natum.

5 Si filius maior natus moreretur in bello, nepos ex illo praefertur patri.

6 In eisdem maioribus si ultimus possessor, et primogenitus pereant eodem naufragio, aut eadem ruina, et consueti patrem, vel non momento, perisse ante filium, succedit nepos, et praefertur patri. Si vero consuet filium prius obisse, succedit patruus, et praefertur nepoti. In dubio, censetur obisse simul, et praefertur patruus, tamen si alios effectus filius patris praesumatur perisse post parentem, et impubes ante parentem.

7 In eisdem maioribus ante omnia est standum dispositioni institutoris, illaque est consuetudo.

8 Duae expenduntur consuevit diuersarum institutionum.

9 Duae expenduntur consuevit diuersarum institutionum.

10 Duae expenduntur consuevit diuersarum institutionum.

11 Duae expenduntur consuevit diuersarum institutionum.

12 Duae expenduntur consuevit diuersarum institutionum.

13 Duae expenduntur consuevit diuersarum institutionum.

14 Duae expenduntur consuevit diuersarum institutionum.

habeat representatio, neposq patris sic praefertur. Disp. 631.

VM in eiusmodi maioribus, non haereditario iure, sed sanguinis, atque ex providentia institutoris, succedatur, ut facile patet ex dictis disp. 626.

Constat ex dictis eisdem disputationibus, & ex dictis disputatione praecedente, locum non esse in successione eiusmodi maiusculum representationi, stando in iure communi. Sed neque de iure Lusitano est in eis locus representationi: eo quod non praefertur locus, unde illa colligatur. Et quoniam lib. 4. ord. titu. 62. §. e. p. do se, manifeste in emphyteusi nominationis, quae proinde non iure haereditario, sed ex pacto & proindia, indistincta ad unum tantum, in maioratus modum, defertur, statuitur, ut, si decedente ante intestatum ultimum possessore, censetur nominatus ad eum succedatque in ea filius masculus maior natus ultimi possessoris, & praefertur filius eiusdem ultimi possessoris, etiam si filia maior natus sit, quam filius: itemque, ut filius, aut filia, ultimi possessoris, praefertatur nepoti, etiam si filius sit fratris natu maioris. Vbi vides praepositum patrum, & amitam, nepoti, etiam si filius sit fratris natu maioris, ac proinde locum non esse representationi. Sic enim habet ordinatio illa.

De quando per sua morte alium filio laedam, neto, ou bisneto varam, em tal caso deue esse foro figurar a elle, e poger a pensam delle sigando forma do contracto: e bem a se a filia; ou netas, não au do bi filho varam, poso que seja mais moço, que a filia; ou netas: e onde ouner bi o dito filho, ou filha, non auer o dito foro neto, ou netas, poso que o neto seja filho de filho mais velho, e onde muitos filhos, ou filhas, ouner, se pre o maior dos filhos, ou a maior das filhas, e a meo dos filhos, aja o dito foro. Cōcōinut preterea, quae ex lege mentali circa maioratus de bonis corona regni lib. 2. ord. titu. 17. disputatione praecedente relata sunt: ex quibus constat, de iure Lusitano non esse locum in eis maioribus representationi, sed patrum praefertur nepoti: eadem verò est ratio de eiusmodi aliis maioribus de bonis.

a filiamais velha, ou o varão mais moço, suu irmão em que auita diuersas sentenças e opiniões q se pre-
o filio varão succeda nos ditos morgados e bñes
vinculados, e preceda sua irmã, posto que se-
ja mais velha. E sendo o dito diuidido entre outros
parentes em iguaí grão mais chegado a o último
posuidor, sempre o varão precedera na successão
u a fimeas, posto que ella seja mais velha. O que se
entendera, não declarando, ou disponendo o insti-
tuidor em qualesquer dos ditos casos contra ma-
neir: por que o que elle ordena, se cumprira. E
na successão dos bñes da coroa não atera lugar
essa ley, e se guardara aerea disse a disposiçáo das
ordens, e doçes dos tais bñes. Porro
lex ha c est declaratoria, & tanquam verio-
rem, & consanctam ordinationibus, &
finiendo s. citato; & in qua plus prospicitur
memoria, & conseruationi familiaris institu-
toris maioratus, magisq; est iuxta mentem
institutoris, elegit eam opinionem. Quare
ei legi est standum, etiam in maioratibus
ante eam legem institutis.

- 4 Quando vltimus maioratus possessor
mortuus est sine filijs, & filiabus; itamen
relictis nepotibus ex varijs filijs, aut etiam
ex filiabus, masculus inter eos, qui fuit
maior natu, erit preferendus in successio-
ne eius maioratus, etiam si filius sit filij pos-
terioris nati, vltimi maioratus possessoris; id-
que propter ea, quia in simili euentu dispu-
tatione precedente dicta sunt. Consentit
Acosta part. 2. citata in calce n. 24. Qui n.
25. addit, si casu eueniret, vt nepotes diuer-
sorum fratrum pares essent aetate, tunc ne-
pote ex filio seniori, preferendum esse:
quoniam illi in ceteris sunt pares, & in illa
qualitate, quod vnus sit filius filij maio-
ris, excedit alterum: magis autem consen-
taneum est menti institutoris, quod vnus
eorum tantum admittatur ad maioratum,
isq; sit filius filij maioris natu vltimi pos-
sessoris, quam quod maioratus diuidatur in-
ter illos: atque pro disposito ea in re est ha-
bendum, quod verisimile est defunctum
dispositurum fuisse, si agnosceret eum ca-
sum euenturum, argumento legis tale pac-
tum. §. vlt. ff. de pactis. Placetque mihi hec
opinio in Lusitano regno, vbi dispositum
non est, quod maioratus in simili euentu
inter vtrumque diuidatur. Et eadem ratio-
ne dicere, si duo illi nepotes, pares aetate,
essent, vnus ex filio, & alter ex filia, vlti-
mi possessoris, nepotem ex filio, quamvis
iuniore, praeponendum esse nepoti ex filia
seniori: quia qualitas illa, quod sit ex filio,
ceteris paribus, praeponderat, praesertim

A post legem Sebastiani paulo antea rela-
tam.

Quando filius maior natu vltimi posses-
soris, relicto filio, moreretur in acie, tunc
nepos preferretur patrio, propter ea, quae
in simili euentu disputatione precedente
dicta sunt: est quippe eadem ratio, tam in
his, quam in illis, maioratibus, eaq; de cau-
sa non plura hac de re hoc loco dico.

Quando filius primogenitus, relicto fi-
lio, periret cum patre, possessore maiora-
tus, ruina eadem, naufragio, aut alio simili
casu, si constaret patrem ante filium, vel
breuissimo tempore, obiisse, tunc, cum bre-
ui illo tempore maioratus deuolutus esset
ad eum filium, vtique transiret ex eo filio
ad suum filium, nepotem prioris illius pos-
sessoris maioratus, & excluderet patrem;
vt est notissimum. Si verò constaret, filium,
vel tempore breuissimo, obiisse ante pa-
trem, tunc maioratus, de quo loquimur,
transiret immediate ad filium secundogeni-
tum vltimi possessoris, tanquam ad proxi-
mioris in illi in gradu, excluderetque nepo-
tem. Nota verò difficultas est, quando non
constat, quis, ante quem, mortuus sit, num

C iuris praesumptione (iuxta ea, quae dispu-
tatione precedente in simili dubio dicta sunt)
consendum sit filium puberem supervixisse
patri, atque adeo ex tali filio deuolutum
fuisse maioratum ad filium ab eo relictum,
nepotem prioris maioratus possessoris: an
verò id non sit praesumendum, sed vtrum-
que simul obiisse, ac proinde immediatè,
ex antiquo possessore, transiisse maiora-
tum ad descendente sibi proximioris in
gradu, hoc est, ad filium secundogenitum,
excluso nepote remotiori in gradu tali vlti-
mo possessori. Vt autem quid de hac re
dicendum sit, intelligatur, obseruandum
est. In euentibus, in quibus ius non expref-
sit, vnum ex ita pereuntibus praesumi obij-
sse ante alium, censendum esse, vtrumque è
vita discessisse simul. Ita probant. l. qui
duos, in prin. & §. si maritus. l. quod de pa-
triter, & duae leges sequentes. ff. de reb. dub.
& consentire videtur. l. ex facto. §. si quis
autem. ff. ad Trebell. Quod verò ad rem

D praesentem attinet, lex, qui duos, §.
eum in bello, & §. si Lucius. ff. de reb.
dub. ad effectum explicandi ac definiunt-
di, quis haeres existat defunctio, statuunt.
Si pater, & filius pubes, moriantur in bel-
lo, ruina, naufragio, aut alio simili mo-
do, neque constet, quis, ante quem, obie-
rit, praesumi patrem obiisse ante filium, at-
que

que adeo filii heredem illo brevi tempore
 exitisse patri, filioque succedere matrem.
 Si vero pater, & filius impubes, illo modo
 moriantur, neque constet, quis ante quem,
 præsumi, filium obijisse ante patrem, ac pro-
 inde ad hæredes patris devenire heredita-
 tem, quam is filius ex patre erat habiturus,
 si supervivisset patri. Atque ibi est sermo
 non solum quoad id, quod tali filio obue-
 nire debebat ex dispositione legis, sed etiã
 quoad id, quod obvenire ei debebat ex dis-
 positione hominis, quicquid A costa ubi su-
 pra. n. 26. in contrarium dicat; vt, si pater
 cum instituat heredem solum, atque eum
 instituat ultra suam legitimam, vt constet
 ex. §. si Lucius citato. Idem statuitur de ma-
 tre, quod scilicet, si naufragio pereat cum
 filio pudere, neque constet quis antequam
 obierit, censetur perijisse prius matrem.
 Si vero naufragio pereat simul cum filio
 impubere, præsumatur perijisse filium ante
 matrem, vt habetur. l. cum impubere, & l.
 si mulier. ff. de reb. dub. His ita positis ac
 explanatis, A costa ubi supra. n. 25. & 26.
 ait, in maioratibus, de quibus loquimur,
 esse dicendum, si filius primogenitus, relic-
 to filio, pereat cum patre maioratus pos-
 sessor, nec constet quis ante quem, perierit,
 præsumi utrunque perijisse simul, ac pro-
 inde maioratum devolui ad filium secun-
 do genitum, excluso nepote, filio talis pri-
 mogeniti, simul cum patre maioratus pos-
 sessore defuncti. Rationem reddit, quo-
 niam, quod filius pubes præsumatur mori
 post matrem, est ad effectum, vt obtineat
 hereditatem ad se attinentem, illiusve de-
 bitam ex dispositione legis (Adde tu, vel
 vt simul eam obtineat, vñ cum portione,
 quam pater in super illi voluerit relinque-
 re ex testamento, titulo hæredis: neque
 enim equitas postulat, vt ad vnam par-
 tem hereditatis præsumeretur mortuus
 post patrem, & ad aliam non) maioratus au-
 tem non erat debitus primogenito illi ex
 dispositione legis, sed merè ex hominis dis-
 positione illi erat obuenturus, si morere-
 tur post matrem, ad quem effectum non
 præsumitur in similibus eventibus perijisse
 post patrem. Atque hac ratione, quando
 aliquis gratus erat restituere fideicom-
 missum alteri sub ea conditione, si ipse,
 sine liberis decederet, vt expitet fideicom-
 missum, nec transeat ad illum alium, pro-
 pterea quod conditio non sit impleta, sed
 hæres ita gratus censetur discedere su-
 perest filio, non satis est, quod tempore

mortis habuerit filium, si is filius eodem
 naufragio, ruina, aut simili infortunio, cù
 ipso perijt, ne c. constet obijisse post patrem:
 quoniã, siue is filius pubes esset, siue impu-
 bes, præsumeretur nō obijisse post patrem:
 ac proinde patrem discessisse sine filijs,
 pertinebitque fideicommissum ad illum
 alium, cui erat relictum sub conditione, si
 hæres grauatus sine filijs discederet, vt fa-
 tis aperte videtur docere. l. ex factio. §. si
 quis autem, citato. Tamen si Accursius ibi
 verb. filium, eum. §. intelligat de filio impu-
 bere, quãsi si filius pubes eodem infortu-
 nio cum patre pereat, censetur obijisse
 post patrem. Ceterum. §. ille, si rectè expen-
 datur, de filio vniuersim loquitur. Neque
 contrarium est dicendum, quando maiora
 tus fuit institutus ab aliquo ascendente,
 vel fideicommissum fuit relictum sub ea
 conditione ab aliquo ascendente, vt præ-
 sumendum tunc sit, filium puberem obijisse
 post patrem, argumento legis, cùm auus.
 ff. de reb. dubijs. l. cùm accutissim. C. de
 fideicommissis. l. & generaliter. §. ult. C. de
 instir. & subist. vt Socinus, ab A costa rela-
 tus, voluit. Quoniam iura illa solum indu-
 cunt tacitam conditionem, si hæres grau-
 atus sine liberis decesserit, quando sine illa
 conditione ascendens grauauit suum descen-
 dendem restituere aliquid alteri: in re
 autem proposita, etiã quando apposita
 fuit expressa ea conditio: filius pubes non
 sumitur mortuus ante patrem, ex. §. si quis
 præcitato: sed quod nō ad effectum, vt is filius ali-
 quid obtineat ex dispositione legis in bo-
 nis patris ipsi debitum, sed ad obtinen-
 dum aliquid ex mera dispositione homi-
 num. Idem verò longè magis est dicendū,
 quando ea conditio est solum tacita: quare
 iura illa non sunt ad propositum. Ex hæc
 tenus dictis facile intelliges, idem dicen-
 dum in Lusitano esse, de maioratibus de
 bonis corone regni institutis: neque enim
 sunt debita primogenitis, vi præcisè legis
 mentalis: neque vt hereditas, & tanquam
 bona patris: sed instituta sunt ex principis
 donatione, vt deveniant ad filium maio-
 rem, qui per mortem patris fuerit repertus,
 idque ex pacto & providentia principis.
 Hactenus tota hac disputatione re hanc
 examinauimus ac definimus, stando in
 iure communi, & Lusitano. Quia tamē ante
 omnia est standum voluntati institutoris
 maioratus, si aliud ipse voluerit, ac expresse
 statuerit, modo disp. 629. explanato, vt
 ex ipsiusmet legibus Sebastiani. 12. & 13.

tis: r. part. 6. legum extravagantium, & ex diſtis diſputatione citata perſpicue conſtat, ſemper ante omnia ad iudiciū, quibz in vnoquoq; eiufmodi maioratum ſuccedat, conſulendum eſt inſtrumentum inſtitutionis illius, cuique quā in eo fuerint ſufficienter expreſſa, erit ſtandum: quādo autem aliud non fuerit ſufficienter expreſſum, ſtandum erit haecenus à nobis ex iure communi, & Luſitano, explanatis.

Acoſta ubi ſupra. a. n. 1. hanc refert inſtitutionem ordinationum lib. 2. titu. 3. §. 5. an tepenul. *Eu leixo por administrador da ſua capella a Gonſalo meu filho, e per ſua morte, quero que venha a o ſeu filho mayor, que elle teuer, ſendo de legitimo matrimonio nado. E que da bi emdi ante pera ſempre, e de per o dito modo em or que delle deſcenderem.* Cum autem Gundifaluu maioratum hunc obtinuifſet, per mortem inſtitutoris, ſolaſque filias habuiſſet, ante Gundifaluum mortuus fuit filia primogenita, reliſta quadam filia, nepte Gundifalui. Mortuo verò Gundifaluo, lis eſſe cœpit inter neptem, quæ contendeat ad ſe pertinere, & filiam ſecundò genitam. Aitque Acoſta, ſe conſuluiſſe pro filia ſecundò genita, quæ & maioratum obtinuit per tranſſationem, modico dato nepti ex filia primogenita: longam quæ ea de re attexit ibi Acoſta diſputationem.

Quamvis autem id iuxta hæcenus dicta dicendum eſſet, ea forma non attempta, atque in dubio, ſi ex forma perſpicue non intelligatur contrarium; neque omnino repugnare intendam hac in re Acoſte; certè potius inclinarem in fauorem neptis, attèta ea forma. Finge enim, inſtitutorem habere alium filium, aut filios, præter Gundifalvū (vt fortè plures habebat) & Gundifalvum mori ante inſtitutorem, certè ex forma illa filius Gundifalvi deſuncti, & nepos inſtitutoris, ſuccedit in maioratu, excluſo patruo, filio eiufdem inſtitutoris: expreſſe enim forma illa, poſt Gundifalvum, vocat filium, aut filiam, maiorem Gundifalvi, & excluſit patruum; cum ergo ipſa forma tu binget. *E aſſi da bi em diante pera ſempre ande per o dito modo em or que delle deſcenderem;* certè elegit lineam deſcendentem primogenitum, ſeu maiorem natu, excluſis alijs deſcendentibus, tam iſtiſmet inſtitutoris, quam cuiuſcunque alterius ultimi poſſeſſoris; ſicut inſtitutor à principio præpoſuit filium, aut filiam, Gundifalvi, cæteris fratribus eiufdem Gundifalvi, filijs eiufdem inſtitutoris maioratus: quo ſit, vt neptis

A Gundifalvi ex filia primogenita, iuxta eam formam inſtitutionis, præſenti debeat filie poſſeſſi: nam eundem Gundifalvi, atque amittit comparatione eius neptis.

Gama decif. 51. & decif. 337. cōtrouerſiſſe ait, vtrū, nihī impediēte. l. 12. Sebaſtiani, ſupra relata, qua in ſucceſſione maioratus præfert maſculum minori natu, ſemina: maiori natu eiufdem gradus, quando inſtitutor aliud non expreſſit ac diſpoſuit, ſit nihīlominus ſemina maior natu præferenda maſculo minori natu, quando maioratus inſtitutor in hunc modum diſpoſuit. *E per ſalecimen: o da quelle, que eſti o enuerficara a o ſeu filho, au ſilba mayor, e a ſilba perva ſempre a ſu linagem do mayor e maior chegado;* quali hiſ verbiſ ſufficienter maioratus inſtitutor expreſſit, intendere, vt maior in eodem gradu, ſive iſ ſemina eſſet, ſive maſculus, præferretur cæteris. Gama propendet, tunc ſemina maiorem natu eſſe præferendam maſculo, qualiſ ſufficienter verbiſ illis expreſſerit, qui maioratū inſtituit. Refert tamen vtrōbique ſententiam latam fuiſſe pro maſculo. Ac ſanè merito lata fuit: nam ſenſus illorum verborum eſt: *do ſeu filho maior, ou (in defectu ſcilicet filiorum) ſilba mayor.* Et ſatis eſt eſſe dubium, an maioratus inſtitutor intendit præferre ſuam maiorem natu, filio minori natu, vt pro filio iuxta legem Sebaſtiani, ſit ferenda ſententia.

S Y M M A R I U M.

1 **C**ONTROVERSIA explicatur, quæ eſſe potuit, & nō fuit, circa ſucceſſionem in regno Luſitano Ioanni tertio in linea deſcendentium.

2 **C**ontrouerſia proponitur, quæ re ipſa fuit in ſucceſſione in eodem regno Henrico in linea collateralī. Punctumque, ſicuti de controuerſia, diſtinctè proponitur ac explanatur.

3 **Q**uæ monere poterant, in ſucceſſione in regno Luſitano locum non eſſe rei præſentationi.

4 **Q**uæque aliqui ducuntur, in ſucceſſione in regno Luſitano locum eſſe rei repræſentationi, quæ de iure communi eſt in hereditatibus.

5 **R**epelluntur copioſe, multiq; adducuntur, quibus offenditur, Philippum Secundum Hiſpaniarum Regem legitimam fuiſſe ſucceſſorem Henrico in regno Luſitano.

6 **D**ubium proponitur, Atq; ſtando in ſolo iure communi, & Luſitano, offenditur, etiam in linea deſcendentium, in ſucceſſione in regno ipſo Luſitano, patruum præponendum fuiſſe ne poti.

Regni

7 Regni Lusitani origo, in successioneq; in illo unde nepos, & in defectum nepotum neptis, & in defectu viri usque, pronepos, aut proneptis, præferri in linea descendencia patris, aut patris magno debeat.

8 In successione in corona regni Lusitani, nulla est representatio in linea collateralis, ostenditurq; Philippum Secundum Hispaniarum Regem legitimum fuisse successorem Henrico in regno, & nulla ratione Dominam Catharinam.

Utrum in successione in ipsamet Regni Lusitani corona locus sit representationi, ac proinde nepos ex primogenito prædefuncto, præferri debeat patrui. Disp. 632.

V AESTIO hæc locum habere potuit in Lusitania per mortem Ioannis tertij, si evenisset, vt ex multis filiis, quos genuit, & superstes aliquis esset tempore mortis ipsius. Cum enim princeps Ioannes eius filius, qui vxorem duxerat Dominam Ioannam Caroli quinti filiam, & vita discesserit ante patrem, manente Domina Ioanna pregnantē, ex qua natus est posthumus Sebastianus; sanē, si superstes esset aliquis filiorum Ioannis tertij, quando ipse obiit, haberet hæc questio locum, num scilicet nepos Sebastianus, natus ex filio maiori natu, succederet in regno, excluso patrui: an contra patrui succederet excluso nepote. Quia tamen filij omnes Ioannis tertij de medio erant sublati, locum tunc non habuit hæc questio, sed absque ulla controversia successit Rex Sebastianus.

Per mortem vero Regis Sebastiani, aut potius Regis Henrici, oritur questio, sed in alio representationis gradu. Cum enim tempore mortis Regis Sebastiani, nulla superstes esset proles ex ipsius viro Ioanne tertio, eo quod princeps Hispaniarum Carolus, primogenitus Philippi regis nostri Catholicissimi, & Marię primę ipsius vxoris, Ioannis tertij filię, iam antea fuerat defunctus; recurrendum fuit ad prolem ex Rege Emmanuele, proavo Sebastiani, & patre Ioannis tertij. Et quia ex filiis Regis Emmanuelis, solus erat superstes Henricus Cardinalis, ultimo loco, ex Emmanuele geni-

tus, is, tanquam proximior in gradu Regi Sebastiani, eidem absque controversia in regno successit. Per mortem vero Henrici, controversia esse cepit inter reliquos de stirpe Regis Emmanuelis, quis eorum dedere deberet Henrici in regno. Solum vero referat, ex stirpe regis Emmanuelis; inter quos aliquo modo esse poterat contentio. Quod ad filios regis Emmanuelis attinet. Post Ioannem tertium primogenitum natus fuit Ludovicus, qui vxorem non duxit: reliquit tamen Dominum Antonium filium illegitimum. Cui autem illegitimi in regno non succedant; præsertim existit te sobole legitima; sanē non est cur vili possit dari contentio, aut difficultas, nisi ille iure sanguinis, aut hereditario, succedere deberet in eo regno. Post Ludovicum natus fuit Eduardus. Hic vxorem duxit Dominam Elisabetham filiam Ducis Bragatinæ, qua reliquit Eduardum, qui sine ulla mole mortuus est ante Regem Sebastianum. Reliquit præterea duas filias. Maior earum natu, vxor fuit Ducis Parmensis; mortua autē est ante Regem Sebastianum, relicto filio, qui nunc dux est Parmensis. Hic eo solo potuit titulo contendere de regno, quod repræsenteret matrem maiorem natu, quā Dominam Catharinam, filiam minorem natu eiusdem Eduardi, & quod repræsenteret avum; qui si superstes fuisset, proculdubio successisset in regno, tanquam filius Regis Emmanuelis maior natu reliquis post Ludovicum. Quia tamen in linea collateralis ad succedendum patrui, neque de iure communi, neque de iure Lusitano, locus est representationi ultra filios fratrum; vt disp. 626. & alibi dictū est; non est, quod Dux Parmensis, nepos Eduardi, fratris Henrici, contenderet de regno titulo representationis, neque alio aliquo: quandoquidem remotior erat in gradu Henrico Regi, quam Rex Philippus, & quā Dominā Catharinā. Quod attinet ad Dominā Catharinā, filia secundā Eduardi, vxorē Ioannis Ducis Bragatinæ, eo titulo contendit ad se pertine regnum, quod repræsenteret suum patrem, qui, vt dictum est, ceteris erat præferendus, vt Henricus in regno succederet. Denique, quod attinet ad filias Regis Emmanuelis, solum est, quod loquimur de Dominā Elisabetha, Imperatrice, Caroli quinti vxore: & filia maiori natu Emmanuelis, quā fuerit alia, quæ nupit Duci Sauriæ: cum enim soboles ex hac alia relicta, minor natu sit, quā Rex Philippus, Imperatrix

peratrix filius, & sit soboles ex filia Emmanuelis iuniora, non est quod de regno contendat, collata cum Rege nostro Philippo. Solum ergo superest controversia, inter Regem nostrum Philippum masculum maioremque natu inter superflites nepotes regis Emmanuelis, consobrinorumque regis Henrici, & Dominam Catharinam, feminam, ac maiorem natu, cum ipsa iure representationis, preferenda esset Regi Philippo masculino, ac minori natu: an verò locus non sit representationi, Rexque Philippus, quia maior natu, parque in gradu, & quia masculus, etiam si minor esset natu, sit illi preferendus iuxta legem Sebastiani. 12. titu. 1. part. 4. legum extrauag.

3. Emmanuel Acoila hanc questionem examinat, exemplo proposito, non in hac posteriori controversia, in qua sermo est de successione in linea collateralis, sed in priori, in qua sermo est de successione in linea recta, in qua questione de patruo & nepote part. 3. in prin. penè inextricabilem hanc controversiam appellat. Atque, quod nepoti patruus esset preferendus in linea descendendum, & patruus, vel amita, consobrinus in linea collateralis, & deficientibus patruis, consobrinus masculus sit preferendus femine consobrine, etiam maior sinatu, necum consobrinus maior natu, consobrina minori natu, qualis est Rex noster Philippus, comparatione Domine Catharinæ, persuadere aperte videtur, quæ duobus disputationibus præcedentibus dicta sunt. In quibus hæc omnia cum Emanuele Acoila, Alvaro Valas. Gama, & communi Lusitanorum sententia, ac praxi, ita definitimus in Lusitania, tam quoad maioremque de bonis regni coronæ, in quibus lege mentali aperte id ita sancitum est in linea descendendum (nam in collateralis non conceditur successio in eis bonis, eo in regno, sed continuo devoluntur ad coronam regni, ut disp. 630. ex lege mentali, ostensum est) quam in maioribus de bonis patrimonialibus: eo quod neque de iure communi, neque de iure Lusitano, locus sit representationi in maioribus in dictis euentibus: quod definitum ita videatur lege mentali, & 4. lib. ord. titu. 62. §. c. *finando se*, neque videatur esse maior ratio in ipsa corona regni quam, tanquam primum & superius maioratum imitari, quoad successionis modum, solent ceteri maioratus in quoquoque regno, ut disp. 576. & alias sæpe in præcedentibus, dictum est, adeo ut à reg-

A no ad ceteros regni maioratus, & à ceteris maioratibus ad regnum, valeat argumentum, quando aperte non compertit contrarium dispositum circa regnum, & ceteros maioratus, ut in Lusitania contrarium dispositum non deprehenditur.

Acoila, & cum eo Alvar. Valas. licet in prædictis omnibus nobiscum conveniant, quoad maioratus Lusitanos, tam de bonis coronæ regni, quam de bonis patrimonialibus, ut duabus disputationibus præcedentibus constat, in regno tamen Lusitano, & in quocunque alio, in quo in particulari aliud circa successionem in illo sancitum non sit, censent locum esse illi præcisè representationi, quæ de iure communi locum habet in hereditatibus, ac proinde in successione in regno nepotem patruo esse preferendum, ita affirmant Acoila ubi supra. n. 2. & Alvar. Valas. de iure emphy. q. 10. n. 2. & 10. & disp. 626. relatum est. Idem dicerent in linea collateralis de consobrinis filio fratris senioris prædefuncti, comparatione patruus iunioris, & de consobrinis filio fratris prædefuncti, comparatione amite, esto illa maior esset natu fratre suo prædefuncto, præsertim post legem. 12. citatam Sebastiani, quæ in maioratibus præfert masculum iuniorem, feminæ seniori eisdem gradu: id quod plus habet locum in regno, quam in ceteris maioratibus; consuetudineque est receptum, etiam in regno Lusitano, in quo semper filius natu minor, prælati sunt filii seniori: eo quod masculus aptior regni gubernaculo sit, quam femina. Ducuntur hi autores hoc solo argumento. Quod alij maioratus hereditates non sint, neque in eis iure hereditario, sed sanguinis, ex pactoque & providentia succedatur, etque de causa, stando in iure communi, & Lusitano, locus in eis non sit representationi: regnum verò hereditas sit, iureque hereditario in eo succedatur: quod dicunt expressum esse. c. licet. de voto, doctoresque omnes ibidem observare: eaque de causa affirmant, in successione in regno eam representationem esse admittendam, quæ in hereditatibus.

D Nos disp. 625. luce clarius ostendimus nihil tale colligi ex c. licet de voto, sed potius contrarium, in regniisque iure sanguinis, ex pacto ac providentia reipublicæ, quo regnum, modisque succedendi in illo instituta sunt, succedi in illo: sicut in alijs maioratibus iure sanguinis, ex pacto ac providentia eorum, qui illos instituerunt, succed-

succedunt quare corrumpit fundamentum ac doctrinam eorum doctorum: standoque in iure communi, & in solis ordinationibus ac legibus scriptis Lusitanis, locus non est representationi: dicendumque potius esset in linea recta, patrum præponendum esse nepotes, & in transuersali, proculdubio est dicendum: patrum, tanquam proximiorum in gradu, excludere consobrinum, si filium fratris senioris prædefuncti, & amitti, propter eandem rationem, illum etiam excludere; consobrinum item masculinum, præsertim maiorem natu, excludere consobrinam feminam; & quomocunque alium consobrinum maiorem natu; eaque de causa regnum Lusitanum, per mortem Henrici, patris Regis nostri Philippi, & Domine Catharine, attinuisse ad Regem Philippum, & non ad ad Dominam Catharinam.

Adde, esto admitteremus, regnum esse hereditatem, iureque hereditario deferri, non continuè inde sequi, stando in iure communi, & Lusitano, in successione in illo, nepotem esse patruo anteponendum; aut in collaterali linea, consobrinum ex fratre seniore prædefuncto, præponendum esse patruo; & multo minus consobrinam iuniorē ex fratre masculino, etiam seniori, præponendam esse consobritis seniori, etiam ex sorore prædefunctæ. Ratio autem est, quoniam de iure civili, antequam representatio esset introducta, soli proximiores in gradu succedebat defuncto, atque adeo in linea descendenti, filius excludebat nepotes ex alijs filiis defunctis: & in linea collaterali, patruus excludebat consobrinos. Postea verò ex quadam humanitate, & æquitate fuit introductum, non quidem, ut nepotes ex filiis defunctis, præferretur patruis, sed ut succederent cum illis, non æqualiter, seu per capita, sed per stirpem, quasi representando ac sustinendo personam patris, ad accipiendam præcisè portionem, quam pater ipsorum, si esset superstes erat accepturus, diuidendam per capita inter ipsos, siue multi essent, siue pauci. Vnde nunquam intentum iuris fuit, præponere illos patruis proximioribus simpliciter ei in gradu, cui erat succedendum, ut sit aliud, quod individuum ad vnum tantum descendendum, eundem proximiorē in gradu, & maiorem natu, esset deriuandum, vel sunt regna, & ceteri maiotatus, in eo præferretur nepos ex primogenito defuncto patruo proximiori in gradu; sed solum, ut non essent omnino exclusi à portione hæ-

reditaria, quam, cum reliquis filiis, obtenturus erat pater eorum, ut inuenti iura, quæ representationem in linea descendenti statuerunt, erit percipiendum, & asserunt inter alios Gama decis. 174. n. 5. Baldus & alij, quos A Costa vbi supra. n. 48. refert: quod intelligit, ut A costa refert, eoque intelligit, etiam si ius hereditario deferatur, tanquam individua hæreditas, quæ ad vnum tantum est deuentura. Vnde ordinationes Lusitanæ lib. 4. titu. 62. §. 4. finis dicitur licet admittant ab intestato nepotes ex primogenito prædefuncto ad hæreditatem aui, vnà cum patruis, filiis eiusdem aui idque per stirpem, representando personam illius, si tamen sit aliqua emphiteusis nominationis in bonis aui, quæ ad vnum tantum indiuisa sit deuentura, in illa filius maiorem natu eiusdem aui, qui tempore mortis aui fuerit repertus superstes, præferunt nepoti ex primogenito, ut sepe dictum est, idque cōstante ad ius commune; eò quod nepos, esto sit filius filij primogeniti, præferendus nō sit patruo, sed è contrario, patruus sit illi anteponendus, tanquam simpliciter proximior in gradu ei, cui succeditur. Hoc idem dicendum multo magis est in linea collaterali, de filio fratris maioris natu prædefuncti, comparatione patruus superstitis. Cum enim quondam soli fratres superstites admitterentur ad succedendum fratri, tanquam proximiores ei in gradu, nō verò consobrinus ex fratre defuncto, eò quod vno gradu essent remotiores, de iure authenticorum, ex quadam humanitate & æquitate, concessum fuit, ut ipsi soli, & nō nepotes vlli ex fratre defuncto, etiam si pater eorum esset etiam defunctus, admitterentur ad hereditatem, idque non æqualiter cum patruis, & per capita, sed per stirpem, quali representando, & sustinendo personam patris, ad accipiendam præcisè portionem, quam ipsorum pater, si superstes esset, erat accepturus, inter ipsos æqualiter diuidendam. Vnde nunquam fuit intentum iuris, præponere illos, aut quæquam illorū, patruis, proximioribus simpliciter ei in gradu, cui est succedendum, & à cuius successione erant antea omnino exclusi, ut si aliquod indiuisum ex bonis defuncti erat præcipuum deuenturum ad vnum duntaxat proximiorē in gradu, & natu maiorem, in eo præferretur consobrinus ex fratre maiori natu defuncto, patruo, simpliciter proximiori in gradu; sed è contrario, si patruus, tanquam proximior simpliciter,

præ-

preferretur consobrinis illi, vt similiter liquet intuenti iuri authenticorum, quæ eâ representationem, minus amplam, quam in linea descendentiâ, introduxerunt. Multo verò minus est dicendum, defunctis omnibus patris, fratribus eius, cui est succedendum, consobrinam natu minoris, filiam fratris maioris, præponendam esse consobrinis maiori natu, fratris, aut sororis, minoris defunctæ. Ratio autem est, quoniam, iuxta veriorẽ sententiã, quæ in iure videtur esse expressa, in consobrinis solum habet locum representatio ad succedendum patruo, quando est illis succedendum cum alijs patris, aut amitis: secus autem quando, defunctis ceteris patris, & amitis, ipsi soli succedunt patruo, vt disp. 626. dictum est, copiosiusque disp. 164. est ostensum: quare, cum in re proposita succedatur patruo Henrico Regi; defunctis prius ceteris omnibus fratribus, & sororibus illius; consequens profecto est, vt, esto admitteremus regnum esse hereditatem, consobrinus natu maior, qualis est noster Rex Philippus, præponendus sit consobrina Domina Catharina, natu minori: tum quia est masculus, & masculus in eodem gradu præfertur femine, etiam seniori, præsertim in successione in regno, tum etiam quia est maior natu.

Predicta confirmatur ex eo, quod mortuo Rege Apulie, cum nepos illius Rex Vngarie, ex Carolo Marcello primogenito prædefuncto, regnum sibi deberi contederet contra verò Robertus filius secundogenitus eiusdem Regis Apulie, sibi debent, tanquam proximiori in gradu patri ultimo possessori, affirmaret; Bonifacius Roberto regnum adiudicauit. Bart. in authentica post fratres. C. de legit. hered. eam ratione reddit, quod regnum illud esset feudatarium Ecclesiæ, ac proinde deriuaretur ex concessione dominici. Merito autem ratio illius reprehenditur ab Emmanuele Acolta vbi supra. n. 30. & Aluaro Valas. q. 50. citata, & à plerisque alijs. Cum enim in feudo locus sit representationi, vt disp. 626. ostensum est, vtique, regnum illud esse feudatarium, non impedire, sed adiuuare debebat, vt deueniret potius ad nepotem, patris prædefuncti personam representando, quam ad patrum. Legitima profectò ratio, cur, patruo, & non nepoti, stando in iure communi, mento fuerit adiudicatum, est. Quoniam cum regnum, & aliæ dignitates, Ducatus, Marchionatus, Comitatus, &

A similes, in diuise ad vnum tantum deboluntur: & representatio de iure communi non faciat patrum deterioris conditionis, quam nepotem, vt dictum, ostensumque est, vtique, quisvis regnum Ducatum, Marchionatum aut Comitatum, esse feudum adiuvare debebat, vt nepos ex primogenito, representando patrem, de illo participaret cum patruo; deferri tamen debere, propter dignitatem annexam, vni tantum, excludit omnino nepotem, idque, esto admitteremus, regnum iure hereditario deferri: quod tamen est falsum, huc tale regnum sit feudum, sine non, vt disp. 626. ostensum est. Quando enim feudum est Ducatus, Marchionatus, aut Comitatus, quisvis alioquin nepos cum patruo, & consobrinus ex fratre, similiter cum patruo, admitti debebat ad successione in illo; quia tamen defertur indistinctum ad vnum tantum, præfertur proximior simpliciter in gradu, nihil impediens, quod in feudis, etiam ex pacto & prouidentia locus sit representationi, vt disp. 626. dictum est.

C His accedit, in ijs regnis, in quibus Castellanus non viget, quod ad regnum vocat lineam primogenitorum, eamque omnino ceteris præfert, etiam si desit in ea masculus, solaque femina existat, vt disp. 626. explanatum est: eos, qui propter representationem arbitrantur nepotem esse primogenito præferendum esse patruo, difficile admodum admittere, neptem præponendam esse patruo, multoque id negant: & Acolta, qui vbi supra. n. 63. multum propendit, in regno potius, quam in maioratibus ex bonis patrimonialibus, esse præferendam, ægrè id defendere, falsoque inniti fundamento, quod disp. 626. copiose à nobis fuit impugnatum. Quod si neptis in linea descendenti non sit præferenda patruo, esto admitteretur regnum iure hereditario deferri, locumque esse in eo representationi: eo quod, si ea neptis esset filia primogenita vt tunc possessoris, excluderetur à suo fratre minori natu, multoque maiori cum ratione, quando est neptis ex primogenito, excludi debeat ab eodem patruo, vtique in linea transuersali, multo magis excludi debet consobrina, ex fratre seniori prædefuncto, à patruo, esto admitteremus regnum esse hereditatem, iureque hereditario deferri, & in eo esse locum representationi. Et eadem, imò maiori ratione (eo quod cesset representatio in solis consobrinis, defunctis omnibus fratribus & sororibus

eius, cui est succedendum) idem est dicendum de consobrina ex fratre maiori, comparatione consobrini ex iuniori fratre, aut ex sorore; maxime quando consobrinus maior est ætate, quam ea consobrina, quod ea consobrina præferenda non sit tali consobrino.

Dices. Quid ergo tandem dicendum censet in successione in corona regni Lusitani? Affirmabisne, sublata omni omnino sepe sehtatione, etiam virtute, vniuersim proximorem in gradu ultimo possessori, qui superstes fuerit tempore mortis illius, non solum in linea collaterali, sed etiam in linea descendenti, succedere illi in regno, hoc duntaxat obseruato, quod ex ijs, qui fuerint in eodem proximiori gradu, semper masculus, licet minor natu, præferatur femina: Hincne consequenter dices, si quando Ioannes tertius mortuus fuit, superstes fuisset aliquis ex filiis ex se genitis, præferendum eum fuisse Sebastiano principi, filio primogeniti antea defuncti? Quod si ita sit dicendum in regni successione, quis quæso Regum filiam suam nuptui tradat primogenito eius Regis, qui alios filios habuerit, cum facile euenire possit, ut primogenitus ex illa, regno priuaretur, mortuo patre ante aut, regni possessor? His accedit (referente Acolita ubi supra. n. 56. ex Iacobo à Saa in tractatu de primogenitura) Ioannem primum Lusitanæ Regem, mentalisque legis autorem, testamento suo pronuntiasse, regnum ad nepotem suum Dominum Alphonsum ex Eduardo primogenito pertinere, in euentu, quod Eduardus ante ipsum Ioannem primum è vita discederet, excluso patruo Domino Petro, filio secundo genito ex eodem Ioanne primo: addidisseque, ut in æternum in regni successione idem modus seruaretur, ut scilicet nepos, ex primogenito defuncto, succederet in regno, excluso patruo. Quamuis autem Gama decil. 174. n. 14. relata ex aliorum asseritione hac historia, ad probandum in maioratibus de bonis coronæ regni, nepotem patruo esse preferendum, primo dicat; negatur talia verba inserta fuisse in eo testamento: cōtinuo tamē subiungit: quod si illa talia verba protulisset, soli Regi id conuenire diceremus ex Baldo &c. Et ad quoddam aliud aduocatorum argumentum pro eadem sententia, Alphonsum videlicet quintum, quando matrimonio contraxit cum Eleonora, quæ à Lusitanis excellēte senbra, à Castellanis vero à Beltraneis, vulgo nūcupata est,

A declarasse, si Ioanes, eius primogenitus ex priori vxore, ante ipsum obiret, nepotem ex illo succedere debere in regno, non verò filium huius secunde vxoris: ad hoc, inquit, argumentum respondet Gama, iam dictū esse, diuersum esse in Rège, qui specialiter potuit hanc declarationem facere. Accedit præterea, referente Acolita ibidem. n. 55. eam opinionem, ut nepos, ex filio primogenito antea defuncto, præferatur patruo, multum inualuisse in regnis Galliarum, & Angliæ, ut eam crescentem semper, ac inualescentem, seruare potius debeamus, Baldo autore.

B Sanè, attento iure communi, quod extra hereditatem, representationem non admittit, ac proinde in regno eam non admittit, eod quod in illo, non iure hereditario, sed sanguinis ex parte & prouidentia succedatur, ut disp. 629. lucet clarius ostensum est: itemque attento, quod neque in hereditate ius commune eam admittit ad præferendum nepotem, aut consobrino, patruo, atque adeo, ut id, quod indiuisum ad vnum tantum, ultimo possessori proximorem, est deuenturum, ut sunt Regnum, Ducatus, & his similia, esto esset hereditas, deueniat potius ad nepotem, aut consobrino, quam ad patruum, proximorem se impliciter in gradu ultimo possessori; sed solum ius commune eam admittit in hereditate diuidua, ut de illa participet nepos, aut consobrinus, cum patruo, non omnino equaliter, sed patruus per capita, nepotes verò, aut consobrini, solum per stipitem, modo supra explicato: attento præterea, de iure Lusitano, nullam aliam representationem, quam, quæ de iure communi est sancita, comperiri statui: imo verò in maioratibus regie coronæ aperte esse expressum, nullam esse representationem, sed patruum nepoti, & consobrino, præferri: ite

C que attento, idem colligi ex ordinationibus Lusitanis circa maioratus de bonis patrimonialibus: attento etiam hoc, & præcedente, vbi circum maioratus de bonis regie coronæ, & de bonis patrimonialibus, in eo regno recepto, communi doctorum sententia comprobato, ut hæc omnia duabus disputationibus præcedentibus ostēsa sunt; cum tamen in vnoquoque regno maioratus ceteri instar regni solent institui, eoque modo in eis succedatur, quo in regno quando institutor aliud non expresse, aut lege publica diuersa sancita non fuit: ad regno, & de alijs maioratibus: denique attento,

tento, rem publicam Lusitanam, postquam regnum esse cepit, tanquam rem publicam à Castellana omnino distinctam se gessit. Se suas peculiare leges ac iura statuendo, in eisque potius eorum iuri, quam Castellano, se conformando, & ubi ius, aut consuetudo Lusitana non esset, ad solum commune ius recurriendo, ex illoque iudicando, ac dirimendo controversias: sanè, inquam, his omnibus attentis, si morte Ioannis III. aut quocunque alio tempore, id evenisset, adeò inextricabilis penè quæstio otiretur, num nepos patruo in regni successione esset præponendus, an è contra, patruus nepoti (maximè cum ostensum aperte sit, caput, vnde A. Costa & Aluar. Val. tentantur, nepotem patruo esse præferendum, quia videlicet regnum est hereditas, nullius omnino esse momenti) ut mirandum non esset, quamplurimos sententiam in patruum favorem esse laturos, nihil omnino impediens, quòd Ioannes primus, & Alfonso quintus, contrarium in suis testamentis pronunciasent. Neque enim ad Reges spectat de regni successione dispo-
nere: sed ad rem publicam totam in principio creationis regni, aut postea, dubio aliquo orto, id attinet. Quod si ex iure absque dubio constat, ad quem regnum attineat, utique testamentum Regis, in o & respectu publica, non possunt ab eo auferre regnum, pronuntiando, ad alium spectare, aut id de nouo statuendo, ut hæc omnia latius disp. 627. explanata, ostensaque sunt.

Ex hoc vero alio capite, quòd A. Costa ubi supra numero ultimo tangit, videtur in linea descendente, nò solum nepos, sed & neptis, & in defectum nepotis, & neptis, pronepos, & proneptis, præferri in successione regni Lusitani, patruo filio, secundo genito ultimi possessoris regni. Et quavis res non careat difficultate aliqua, propterea, quæ proximè dicta sunt, simpliciter tamen credo id esse verum: nec dubito, in euentu proposito Sebastianum, aut quencunque alium, obtenturum fuisse regnum excluso patruo. Cum enim Lusitanum regnum in hunc modum ex Castellano regno sit derivatum, quòd ob suppetias allatas, & res benegestas aduersus Mauros, quòdam Rex Castellæ extero cuidam tradidisset filiam uxorem, eamque Lusitaniz partem, quæ ex Mauris erat recuperata, in dotem cum illa sub titulo Comitatus, ei dedisset, sua in dultia postea Lusitani, pugnando aduersus Mauros, oppidaque mul-

ta de potestate eorum eripiendo, multum auxerunt Comitatum illum, donec Alfonso Henricus, Comes ante Lusitaniz, Rex à suis est acclamatus. Quia itaque tunc, nullis de nouo latis legibus circa id regnum, & circa successionem in illò, Rex fuit acclamatus, utique creatus videtur quoad successionem deinceps in eo nouo regno, infra ultimi præcipui regni, à quo, modo explicato, nouum regnum derivatum fuit aut (quod idem est) iuxta consuetudinem regnorum Hispaniarum à tempore Pelagii, quam lex 2. titu. 15. part. 2. exprimit: quo fit, ut de successione in regno Lusitaniz, censendum sit, iuxta consuetudinem lege 2. citata expressam, quæ nepotem ex primogenito præfert patruo, & nepotem in defectum nepotis, & pronepotem, aut proneptem, in defectum nepotis, & neptis, præfert patruo magno, ut disp. 626. copiose explanatum est. Si maius dic (& in idem recidit) Regnum illud perseverasse quoad successionem, & quoad alia, quæ expressè mutata non sunt, quale erat antea, dum erat Comitatus Castellæ: in Comitatus autem, & in reliquis maioratibus in illar Castellani, & Legionis regni, succedebatur tunc, ut disp. 626. & alijs sape in præcedentibus dictis, ostensumque est. Ad hoc verò attendentes Ioannes primus, & Alfonso quintus, quod supra relatum est, meritis in suis testamentis pronunciant, ad tollendam difficultatem, quæ, vel ex iure solo communi, vel ex lege mentali, vel, ex consuetudine & iure circa maioratus de bonis patrimonialibus eiusdem regni, oriri facile poterat circa successionem in ipsamet regni corona. Hoc idem postulabat bonum & pax regni, & ut primogeniti, in eo regno successores, tempelline competentes uxores ducere possent dignitatis futuri Regis. Et hæc consuetudo est, quæ iure optimo plus inoleuit in Gallia, Anglia, & in alijs regnis, ut supra relatum est.

Interrogabis. Quid de linea collateralis circa successionem in eadem corona regni Lusitani censeres esse dicendum? Respond. deo. Nullam in ea omnino admittendam esse representationem: sed proximorem consanguineum in gradu ultimo illius possessori, succedere in eo, præferendo maiorem natu eiusdem gradus, minori, & masculum femina: quare, cum Regi Henrico ultimo Lusitani regni possessori, soli fuissent proximiores in gradu, Rex Philippus, & Domina Catharina, Rexque Philippus, ma-

ior fuerit nati, ad masculus; Domina verò Catharina minor nati, ac femina esset; proculdubio Rex Philippus in eo regno successit, iureq; optimo illud obtinuit. De Domino verò Antonio non est cur loquamur cum illegitimè fuerit natus, & minor fuerit ætate, quàm Rex Philippus. Quòd in linea collateralis nulla omnino sit admittenda representatio ad succedendum in eo regno, constat. Quoniam neq; de iure communi, neq; de iure Lusitano, locum habet, vt ostensum est. Neq; in successione in vicino regno Castelle, neque in maioratibus eius regnante legem Tauri statuti, locum habet, vt constat ex l. 2. titu. 15. part. 2. & copiosè, clariùsque luce disp. 627. ostensum est: nullum verò aliud caput supererat, vnde cum colore aliquo dici poterat, representationem in linea collateralis esse admittendam, quoad successionem in corona regni Lusitani, quàm si in vicino regno Castella, aut in antiquis eius regni maioratibus, locum haberet et representatio, vt paragrapho precedente dictu est. Quòd si quis cum Molina contendat, representationem in linea collateralis, quæ lege 40. Tauri sancita est quoad maioratus Castelle, locum habere in successione coronæ Castella, & in maioratibus antiquis eius regni, eaq; ratione admittendam esse in successione in corona regni Lusitani; is in primis attendat, decisionem illius legis, nunquam ad misam esse in Lusitania, sed contrarium lege fuisse statutum, consuetudineque esse semper seruatum. Deinde attendat, nos disp. 627. luce clariùs ostendisse, eam Molin opinionem fallam esse. Possremo aduertat, si representatio ea lege introducta, locum in successione in corona Lusitana haberet, tunc morte Sebastiani Regis, regnum illud non pertinuisse ad Henricum (qui tamen sine ulla controuersia illud obtinuit) sed attinuisse ad Duce n. Parmensem, qui hodie viuitt, tãquam ad nepotè Eduardi ex filia primogenita: si enim Eduardus tempore mortis Sebastiani super fies esset, utiq; regnum obtineret, exclusio Henrico, tanquam fratre iuniore, & exclusio Imperatrice, tãquam femina: iuxta eam verò legem Tauri, representatio locum habet in linea tota collateralis, seseq; extendit, etiã ad nepotes, & pronepotes descendentes ex ea linea, vt disp. 627. comprobatur. Item, si ea representatio in successione coronæ regni Lusitani locum haberet, regnum illud per mortem Henrici

A non pertinere ad Dominam Catharinam, filiam natu minorem Eduardi, sed ad Duce n. Parmensem, nepotem Eduardi, ex filia maiori nati: quandoquidem ex lege Tauri representatio se extendit, non solum ad filios fratrum, sed etiam ad nepotes, vt ex eadem lege, & ex dictis disp. 627. satis liquet. Quærit, vt Domina Catharina sepe ad successionem in eo regno excludatur.

S V M M A R I V M.

- B** **I**n successione in corona regni Castelle & Lusitani: patruus ultimi possessoris excludit consobrinos & consobrinam eiusdem ultimi possessoris.
- 2** In maioratibus huius Castelle regni, siue sint de bonis coronæ regni, siue de bonis patrimonialibus, consobrinos ultimi possessoris, & filius ex illo, & in defectum sobolis ex consobrino, & consobrina, & soboles illius, excludunt patruum eiusdem ultimi possessoris.
- 3** In maioratibus Lusitanis de bonis patrimonialibus, patruus ultimi possessoris, excludit consobrinos eiusdem ultimi possessoris. In maioratibus verò de bonis coronæ regni, locum non habet questio: quia non succedunt collaterales ultimo possessoris.
- C** **4** In bonis emphyteuticis, hoc est, quoad dominium vile iure emphyteutico possessis, esse de iure sita in corona regni, & esse regni coronæ dominium habeat directum, locum non habet lex mentalis Lusitana, sed perinde in eis succedatur, atque in alijs bonis emphyteuticis.
- 5** In emphyteuticis Lusitanis, siue deriuatae siue à coronâ regni, siue non, si ad vnum indiuise deuenire debeant, qualiter succedatur, & qui cui præferatur.

Examen quorundam dubiorum in maiorem eorum lucem, quæ habens de successione in regno, & in alijs maioratibus, dicta sunt. Disp. 633.

Non complementum eorum, quæ à disp. 626. dicta sunt, nonnulla superius dubia examinanda. Primum est. Si ultimus regni, aut alterius maioratus, possessor sine liberis, descendens habeat, & sine fratribus, discedat, habens consobrino ex fratre prædefuncto, & patruum, uter eorum in regno, aut in alio maioratu, succedat: consobrino ultimi possessoris, an patruus eiusdem

dem ultimi possessoris, qui patruus erit magnus comparatione talis consobrini ultimi possessoris: Acolta in questione de patruo & nepote part. 3. n. 33. & 34. hoc dubium excitat, agens de successione in regno. Respondetq; quāvis uterque sit in tertio gradu comparatione ultimi possessoris, & patruus ultimi possessoris ætate excedat consobrinum; in successione tamen in regno, consobrini præponendū esse patruo. Ducitur, quoniam in regno, eodē in illo iure hereditario succedatur, loc^o est representatiō in linea collateralī, cōparatiōe ascendentiū, ita scilicet, ut consobrini ultimi possessoris, representent patrē suū defunctū, vidq; eius representatiōnis, ascendat ad secundum gradum; quare, quia in ascendentibus, comparatione descendendum, non est locus representatiōis, ut etiam ille patruus representet filium suum, fratrem ultimi possessoris; consequens est, ut consobrini ille excludat patruum ultimi possessoris. Atque hac eadem ratione diximus nos supra disp. 164. cum communi doctorum sententia, consobrinum illum in hereditatibus, succedendo ab intestato eidē patruo, excludere omnino ab hereditate illius, patruum illum patruū suū; eo quod, per representatiōnem, proximior esset vno gradu ei, de cuius hereditate agitur, quā esset patruus eiusdem defuncti, in cuius hereditate succeditur. Idem addit Acolta. n. 35. esse dicendum, de consobrīna, filia fratris Regis ultimi possessoris, comparatione patri eiusdem Regis: quoniam femina, neq; in regno Lusitanie, neq; in regno Castellæ, neque regulariter in alijs regnis (præter regnum Gallie, in quo ob legem Salicam femina in regno non succedunt) excluditur omnino a successione in regno; tamen masculus eiusdem gradus, ei præponatur: quare, cum consobrīna illa, representando patrem suum, Regis fratrem, proximior sit Regi vno gradu, quā sit patruus eiusdem Regis; consequens est, ut, tanquam eo modo ei proximior, excludat patruum Regis, masculum, maioremq; ætate a successione regni. In maioratibus autē Lusitanis de bonis patrimonialibus (addit Acolta ibidē. n. 35. quoniam locus non est representatiōis, ut disp. 631. ostensum est) non solum patruus ultimi possessoris talis maioratus, excludet consobrīnā eiusdem possessoris maioratus; eo quod, licet sit in eodem gradu cum illa, superat tamen illam sexu & ætate; sed etiam excludet

A consobrīnum eiusdem possessoris, ob solum excessū ætatis. In maioratibus verō de bonis coronæ eius regni, quia nō succedūt collaterales ultimo possessori, sed soli descendentes masculi ex linea masculina, ut disp. 630. dictum est, locum non habet dubium propositum.

Ad dubium verō propositum ex nostra sententia dicendū est. In corona regni Castellæ, & Lusitanie, patruū ultimi regni possessoris, præferri in successione consobrīnæ, & consobrīni, eiusdem possessoris: eo quod neutro in loco sit representatiōis locus in linea collateralī ad succedendū in corona regni, ut disputationibus præcedentibus, & disp. 627. sufficenter est probatum: & patruus ætate superet consobrīnū; consobrīnā verō, etiā sexu. Quod verō attinet ad maioratus, dicendū est. In hoc Castellæ regno, siue maioratus sit de bonis coronæ regni, siue de bonis patrimonialibus, consobrīnū, & in illius defectū, consobrīnam, & in horum defectū, etiam nepotem, aut nepotem, ex fratre ultimi possessoris, excludere patruū eiusdem ultimi possessoris, propter representatiōnem ampliam in linea collateralī, lege 40. Tauri introductam circa utroq; maioratus: ut hæc omnia constant aperte ex dictis disp. 627. In Lusitania verō patruus ultimi possessoris maioratus de bonis patrimonialibus excludit consobrīnū, & consobrīnam, eiusdem ultimi possessoris, ut recte Acolta dicebat; idq; propterea quod in eis maioratibus locum non habeat representatiō, ut disp. 631. dictū est, & patruus consobrīnā ultimi possessoris sexu, & ætate excedat, consobrīnū verō sola ætate. In maioratibus autē Lusitanis de bonis coronæ regni, iam dictū est, locū non esse dubio propositū. Quod si subiecti non essent legi mentali, idem de illis esset dicendum, quod de maioratibus ex bonis patrimonialibus est dictum.

D Cum, ut constat ex dictis in calce disputatiōis præcedentis, & disp. 626. tam in successione in corona regni Castellæ, quā in successione in corona regni Lusitanie, nepos, ex primogenito prædefuncto ultimi Regis possessoris, excludat patruū, & amitam, filios eiusdem Regis, & longè magis excludat nepotes ex eodem patruo, & amitam, est o nātū sint maiores, quā ipse nepos ex primogenito; idq; propterea quod in utroque regno ad coronam regni immediate post primogenitum, vocetur soboles ipsius, exclusis patruis, totiq; ipsorum

iporum sobole, interim dum aliquis de sobole primogeniti est superstes. Cum hæc, inquam, ita sint, dubium secundum est, num idem dicendum sit de maioratibus Lusitanis de bonis patrimonialibus, & emphyteutibus Lusitanis, tum de bonis priuatis, tum etiam de bonis coronæ regni.

Quo loco obserua. Aliud esse loqui, de dominio directo bonorum coronæ regni Lusitanialium verò de emphyteusi, dominiõe vtli emphyteutarum de bonis coronæ regni, siue dominium directum pertineat ad coronam regni, siue deriuatum sit ex coronâ regni, & possideatur ab aliquo titulo maioratus iuxta legem metâle. Quando enim dominium aliquod directum deriuatum est ex coronâ regni Lusitani, siue constitutum, consolidatumq; habeat vtile, siue non, sed ad alium titulo emphyteuticum pertineat, in illo dominio directo habet locum lex metâlis. Et hoc est, quod habetur lib. 2. ord. titu. 17. §. 5. la. dominio verò vtli ac emphyteutico bonorum regie coronæ siue tales res date sint in emphyteusim ab ipso Rege, eptumve ministris, siue ritè date sint ab aliquo alio eorundem bonorum possessore, & siue dominum directum ad ipsam coronam pertineat, eiq; sit incorporatum, siue ab ea sit diuisum, ad aliquemq; priuatum sit deriuatum, in tali vtli ac emphyteutico dominio, locum non habet lex metâlis, sed deuenire id emphyteuticum dominum potest ad feminam, sobolemq; illius masculinam, ac semeninam, contractutq; circa eiusmodi emphyteuses facti, legibus aliarum emphyteusiarum subiaceant, eodemq; modo in eis emphyteutibus succedatur, quo in emphyteutibus de bonis priuatis. Atque hoc est, quod disponitur, & habetur eodem titu. 17. §. 6. & lib. 4. titu. 62. §. penult.

Hoc ita constituto, ad secundum dubium est dicendum. Non idem esse dicendum in maioratibus Lusitanis de bonis patrimonialibus, & in emphyteutibus Lusitanis, tã de bonis coronæ regni, quàm de bonis priuatis, quando in modum maioratus ad vnu tantum, quem vltimus possessor nominatitèr, deueniunt, vt ex parte constat ex dictis disp. 631. Et enim, cum in his omnibus locum nō habeat representatio, vtique, illo masculus eiusdem gradus in eis omnibus præferatur femine, etiam si illa maior sit etate, vt constat ex l. 13. titu. 1. part. 6. legum extrarag. & ex lib. 4. ord. titu. 92. §. 4. & hanc l. 1. iur. i. §. penult. & disp. 631. dictum est; nihilominus patris, & etiam

amita tanquam proximiores in gradu vltimo possessori, præferuntur nepoti ex primogenito defuncto, vt ex eisdem iuribus liquet, & disputatione citata dictum est. Item, extinctis omnibus filiis vltimi possessoris, nepos masculus maior natus, qui repertus fuerit, esto sit ex filio minori, aut etiam ex filia, etiam iuniori, præferuntur cæteris nepotibus, etiam si ex filio primogenito sint procreati, vt bene Acolta vbi supra. n. 43. consentaneè ad Bart. & ad plerosque alios, quos citat, asseuerat. Cessante enim representatione, masculus maior natus in vnoquoque gradu, præferuntur cæteris; & in defectum masculorum, femina eius gradus maior natus, præferuntur cæteris. Neque refert (vt bene Acolta cum alijs subiungit) si nepos maior natus, filius sit femine, vt præferatur cæteris. Iacet enim, quando femina omnino excluditur a successione in maioratu aliquo, ut in re alia, masculus ex eadem femina a successione in tali re excludatur, eo quod successio per medium in capax omnino non possit facere saltum in aliquem inde vltierus procreatum, qua ratione, quia in maioratu de bonis coronæ regni Lusitanis non potest succedere femina, neque etiam succedere potest masculus ex ea procreatus, vt Lusitanæ ordinationes lib. 1. titu. 17. §. 11. definiunt, reddendo rationem paulo antea a nobis redditam, idque hinc verbis: Que poz; a filhs, de que tal vltimo varam dea soendeo, nam podia auer a dita terra, a sua in capacidade faz o seu descendente nam a poder auer, e segundo ley; Emperias a dita terra nam pode fazer salto a o ditro seu descendente varam. Licet, inquam, hæc ita sint, nihilominus quando femina incapax rei illius non est, quia omnino à re illa non excluditur, sed solum ei præferuntur masculus eiusdem gradus, etiam si minor natus sit, vt euenit in rebus, de quibus disputamus, tunc qualitas ipsius non impedit masculinam ipsius prolem, quæ eam qualitate non habet, quando locus non est representationi; sed masculus proximior simpliciter in gradu maior, quæ natus, præferuntur cæteris, siue ex filio maiori, siue ex minori, aut etiam ex filia, sit genitus.

Acolta vbi supra n. 46. circa ordinationem Lusitanam lib. 4. titu. 62. §. antepenultimo, quæ de eiusmodi emphyteusi, quoad successionem ascendentium descendentibus, sic disponit. Et todo esto que dize aemos no; filhos, e netos, e par de linha descen-

Q2 10

dicitur aucta legat, esse guardara, non de linba ascen-
dente, conueni a fider, pte, mae, auo; nam aue-
do bi neabus da linba de fcedente. Circa hanc,
inquam, ordinationem Acofta recte, iuxta
hactenus dicta, ait, dictumque à nobis est
disp. 489. Si vitimus eiusmodi emphyreu-
fis poffeffor, ne mine ad illam nominato,
moriatur finè defcendentibus, & finè pa-
tre ac matre, fupèrlitibus auo paterno, &
auo materno, eum autem ex his fuccedere
in ea emphyteafi, qui fuerit maior natus. Cū
enim finit pares in gradu, neq; locus fit re-
præfentationi, maxime, quia in afcenden-
tibus comparatione defcendentium vniuer-
fim locū non habet repræfentatio; vtiq;
præfertur maior etate, neq; impedit eū ef-
fe ex parte patris: quia licet pater vltimi
poffefforis præferatur matri, & auis auiz;
eō quod inter æquales in gradu femp maf-
culus, licet minor etate, præferatur fœmi-
ne; mater autem, quia proximior in gradu,
præferetur auo paterno: inter auos autem
paternum & maternum, cū locus non fit
repræfentationi, & pares finit fexu & gra-
du, vtiq; præferetur, qui etatis prærogatiua
alterum excelluerit; neq; id impedit, eum,
qui maior est etate, efle auum maternum:
quoniam qualitas ex parte matris, quæ ip-
fam in fuccelfione in ea emphyteafi poft-
ponit patri: non tranfit in auum mater-
num, neque ibi eft vllum impedimentum.

S V M M A R I V M.

1. **E**XEMPLA propofitæ quæftionis pron-
ponuntur.
2. Ad maioratum immediatè vocatus, fi cōceptus
iam fit tēpore delationis maioratus, is fuccedit.
3. Quibus argumentis fualetur, maioratum nō
efle, in pendentī, fed irrevocabiliter pertinere
ad eum, qui tempore delationis, inter exiften-
tes, eft immediatius vocatus.
4. Quibus argumentis pars contraria fualetur.
5. Maioratus quando cōfendens fit efle in pen-
denti, ac fufpenfū, quando non item.
6. Argumenta pro vtraque parte foluuntur.
7. Dominium ex poffeffione efle in fufpenfo,
nullum eft abfurdum.

*Maioratus efle nō poffit in pendentī,
aut nō, fed ab vltimo poffeffore tran-
feat irrevocabiliter ad proximè vo-
catū ex exifentibus, etiam fi poftēā
nafcatur alius proximius vocatus.*

Disp. 634.

A

EXEMPLVM est, fi ma-
ioratus institutor vocali-
quē ad eū, fi ex filia, aut ex
filibus, masculis filij nō exi-
stāt. Si enim eueniat, quod
tempore mortis vltimi pos-
fessoris, aut amissionis eius maioratus alia
de causa, filia, aut filiz, existant, sed finē li-
beris masculis, ac proinde succedat voca-
tus ille sub ea conditione negatiua; casuq;
postea eueniat, vt filia cōcipiat, & pariat fi-
liū masculū, qui, si tēpore mortis illius vlti-
mi poffessoris, aut delationis eius maiora-
tus, extitisset, præferendus, iuxta formā il-
lius institutionis, erat illi alteri, sit nihilomi-
nūs postea præferendus, quasi mortuo vlti-
mo poffessore, aut alia de causa, delato-
eo maioratu, quod vocatus sub ea cōditio-
ne succedere debeat in eo maioratu, aut fili-
us, qui postea fortē ex filia nascetur, pen-
dens sit ex eō, quod in futurū conditio illa
negatiua impleatur, aut nō impleatur, atq;
ad eō interim, dum spes est filiorū ex filia,
succelfio in eo maioratu sit in pendentī ab
euentu conditionis contingentis ad vtrum
libet, quoad personā, que succedere in eo
debet. Aliud exēplū est, si maioratus sit re-
lictus sub conditione, aut modo, ita vt pos-
fessor, qui id fuerit transfegressor, eum maio-
ratum amittat, transeatq; ad vterius ad eū
vocatū, iuxta ea, quæ disp. 631. & sequenti-
bus, dicta sunt, eueniatq; vt tēpore trans-
fegressionis, vnus ex tunc existētibus imme-
diatē sit vocatus, & postea concipiat ac
nascatur aliquis, immediatius post illū vl-
timū poffessorē vocatus. Vt si vltimus ille
poffessor tempore transfegressionis, atque
amissionis maioratus carebat filiis, ideoq;
succelfit in eo maioratu ipfius frater: & po-
stēā natus est ei filius, qui præferendus erat
illi patruo, fratri patris sui, vtrum talis pa-
truus irrevocabiliter possideat eū maiora-
tū, sibi, & suis defcendentibus: an verō, na-
to postea eo filio illi alteri vltimo poffes-
sori, ad eum deuoluatur, patruusque eo
spolietur.

C

D

Obferuat optimē Molina lib. 3. de pri-
mog. c. 10. n. 1. Hanc quæstionē non exci-
tari de eis immediatius vocatis, qui tēpore
mortis vltimi poffessoris, aut delati maio-
ratus, erant iam concepti, licet nondum
essent nati: qui enim concepti iam erant,
pro natis, ad effectum, vt ad eos maiora-
tus præfctet, cæterisque posterioribus vocatis
præferantur, reputantur: filij quippe itatus
attenditur, vel penes tempus conceptionis,

nis, vel penes tempus natiuitatis, prout melius ei fuerit, vt, quoad libertatem, dictum, ostensumq; est in calce disp. 33. & vt legitimus reputetur, ac sic, disp. 172. in prin. Et præter iura ibi citata, rem propositam probant. l. qui in vtero. ff. de statu hominū, cuius verba sunt. Qui in vtero est, perinde, ac si in rebus humanis esset, custoditur, quoties de commodis ipsius parum queritur. & l. cum inter, C. de hedei communi libet. & affirmat communis doctorum sententia, quam Molina. n. 1. citato refert.

Quod maioratus in prædictis, & alijs similibus euentibus, nõ sit in pendenti, sed statim irrevocabiliter ei acquiratur, qui tempore mortis ultimi possessoris, aut delationis eius maioratus, compertus fuerit immediatus vocatus, ex actu existentibus tunc in rerum natura, aut in conceptis, suaderi potest.

Primus arg. Primò, quia in maioratibus frequenter succeditur ex ultima voluntate institutoris, & semper ex dispositione personę iam defunctę: dispositiones verò mortuę, esse non possunt in suspensio tempore celsionis earum, vt constat ex l. vlt. in fine. ff. de communi prædior. cuius verba sunt. Negentur, sicut videntur, ita & defundorum, actus suspensi receptionem esse. & qui ob id in maiori rebus

Secundum. Secundò, quoniam si maioratus possit eo modo esse in pendenti, sequeretur, dominium bonorum maioratus esse etiam eo tempore in pendenti, seu in aere, ita vt eo tempore nullus esset eorum bonorum dominus: dominium autem esse non potest in pendenti, sed continuò ad vnũ, aut ad aliũ, pertinere debet. præsertim bonorum maioratum huius Castellę regni, quorũ non solum dominium, sed etiam possessio civilis, & naturalis, ex dispositione legis, & q. Pauli, etiam sic continuò ab ultimo possessoris in proximũ successorem, ita vt neq; per momentum temporis vacet.

Tertium. Tertio, quoniam in maioratus successione ne attendi non debeat proximitas eorũ, qui nec nati, nec concepti sunt, tempore delationis successione; neq; hi, qui ex postfacto nati, & excepti fuerint, excludere eos debet, qui semel successerint, vt probat. l. 1. §. si quis proximior. ff. de cognat. cuius verba sunt. Si quis proximior cognatus nasci speret, (quia scilicet in vtero gestatur) si ab ipso natus non est (id est, si non nascatur) a latius timus cum, qui post mortem proximũ videbatur. Sed hoc ita demum erit accipiendum, si hic, qui in vtero esse dicitur, viuo eo, de cuius bonarũ successione agitur, fuerit conceptus. Nam, si post mor-

A tem, neque obstat: alij, neque ipse admitteatur, quia non fuerit proximior cognatus ei, non viuo, nondum animal fuerit. Vbi vides, conceptum aliquem esse post delatam hereditatem, qui, si antea conceptus fuisset, tanquã proximior, succederet, atq; excluderet ceteros, non sufficere, vt succedat, eorũ; excludat. Idem probant. l. vlt. §. quandoq. ff. vnde legitimi. l. 1. §. sciendum, & l. Titius. ff. de suis & legit. hæredib. l. si quis filio ex hę redato. §. 1. ff. de iniusto rupt. & §. cum autem, vers. plane, in ff. de heredit. quæ ab intestato defer.

B Quartò, quoniam in maioratus successione, proximitas, habilitas, seu capacitas successoris, attendi debet tempore mortis ultimi possessoris, aut delatę successione; sicut & in legatis, & in hereditatibus. l. si cognatis. ff. de reb. dub. l. interuenit. ff. de leg. præstand. ergo, qui tempore delationis maioratus, proximior nõ fuerit ultimo possessori, eo quòd nondum sit conceptus, perpetuò manebat eo exclusus. Idem est, si tunc habilis non sit.

C Quintò, quoniam in cõditionibus, satis est impletas esse tempore delati legati, hereditatis, aut alterius successione; quicquid postea mutetur, & eueniat, concinit. l. si quis heres. C. de inst. & subil. & præter Baldũ & Molinã vbi supra. n. 8. citatum, lege alia, quæ lib. i. c. 6. n. 16. addit: quare, eum in euentibus, de quibus loquimur, nullus alius proximior successor ultimo possessori existat, atq; in eo qui tunc existit, denatur cõditiones omnes ab institutore ad succedendum in eo maioratu statutz, sanè si irrevocabiliter succeder, quicquid postea eueniat, concipiaturq; ac nascatur aliis ultimo possessori proximior præcedente.

D Sextò, quoniam admissio ad maioratus successione eo, qui tempore mortis, aut delationis maioratus, inuenitur proximior ultimo possessori, linea ex ipso deriuata, præsertur ceteris lineis, quæ eo ipso exclusæ censentur, quòd is, ex causa tunc existẽte, admissus est, eodẽ ea causa, ob quã tunc ipse est admissus, & ceteri sunt exclusi, non perseueret argumentum. c. 1. §. quia etiam, in titulo, Episcopum vel Abbatem. Vbi habetur, si feudum alicui sit concessum, ibi, & descendebis eius, masculinis & femininis, excludaturq; filia ob filium, illa, semel exclusa, nunquam deinceps admittitur, etiam si ille moriatur, careatq; descendebis, vt ex eo textu colligit, & affirmat multiquos Molina lib. 1. de primogen. c. 1. 2. refert.

Q3 Septimò,

Septim. m. Septimò, quoniam eo ipso, quòd successio maioratus huius regni in proximiorum est semel ingressa, non potest ad alium, etià proximiorum illi alteri ultimo possessori, transire, donec is, qui illum obtinuit, & omnes, qui ex ipso profluxerint, deficiant, vt disp. 626. & alijs sequentibus, ostensum fuit.

Octauum. Octauò, quia actus semel profectus, ac consummatus, non vitatur, etiam si deueniat ad casum, à quo incipere non potuit. l. pluribus. §. & si placeat, iuncto summa ibi. ff. de verb. oblig. l. vt pomum. §. 1. ff. de seruit. regul. facti legitime, de reg. iur. lib. 6. quare, si is, qui proximior erat ultimo possessori tempore delati maioratus, ad eum admissus est, utiq; ex eo, quòd postea concipiatur ac nascatur alius proximior, non debet semel admissus, ipsiusq; soboles, ab eo maioratu excludi, vt superueniens proximior admittatur.

Confir. Confirmatur, quoniam, quando ius alicui questum est ex existentia cause, is non erit eo iure priuandus, efflato causa postea deficiat. l. non potuit. §. sed si post mortem. ff. de honor. poss. contr. tabul.

Nonum. Nonò, quoniam non potest discedere quis ex parte testatus, & ex parte intestatus, nisi sit miles, vt disp. 156. ostensum est: si autem dominium maioratus aliquo tempore esset in pendenti, maioratus institutor pro eo tempore esset intestatus: ne igitur in id absurdum incidamus, dicendum est, proximiorum ultimo possessori, reperiunt tempore delati maioratus, succedere in eo irrevocabiliter, efflato postea concipiatur & nascatur alius proximior eidem ultimo possessori.

Parr. contra. Pars tamen contraria, quòd scilicet eius modi successiones, sint in pendenti, conceptoque ac nato eo, qui proximius vocatur, is a principio censetur successisse, & excludat omnino alterum, qui, in huius defectum, vocabatur, sequentibus argumentis suadetur.

Primum arg. Primo, quoniam sequens vocatur sub conditione, in defectum proximioris, hoc est, si vocatus proximius non exsistat, vt in exemplo illo in principio huius disputationis proposito, si filij masculos filios non habuerint, succedat Petrus: quare, vt ita sub ea conditione vocatus, succedat in eo maioratu, necesse est, purificetur, impleaturque, ea conditio; atque adeo necesse est, vt expectetur, donec vel filiz sine filijs masculis moriantur, vel impossibile iudicetur, eas natu rali ter posse habere filios: vocatus quippe

A sub conditione negatiua, quæ à sola ipsius potestate non dependet, admittendus non est ad id, ad quod ita vocatur, nisi prius constet, contrariam affirmatiuam conditionem impleri non posse. l. quicquid astringenda. §. ult. & l. ita stipulatus (1152) §. sed & si. ff. de verb. oblig. l. pecuniam. ff. si certu petat. & l. hoc genus, iuncta glossa ibi. ff. de condit. & demonst. Vnde recte dixit Baldus. l. mutiana. ff. eod. titu. conditiones negatiuas non impleri, nisi per reductionem contrarie affirmationis ad impossibile; id quod aperte colligitur ex. l. hoc genus, citata, consentitque authentica cui relictum. C. de indict. vid. tol.

B Secundò, quia interim dum est spes, sub stitutionem in persona primi substituti locum habiturum, locum non habet ceterorum substitutio, qui in illius defectum vocati sunt, vt ex se liquet, & ex. l. si mater. §. ult. ff. de vulg. atque ex alijs iuribus.

C Tertiò, quoniam in legato familie relicto, in quo iuxta gradus prerogatiuam succeditur, non solum censetur substitui, qui tempore mortis testantis, aut delati legati familie, reperiuntur de familia, sed etiam nascituri. l. peto. §. fratre, iuncta glossa ibi, verb. ex familia. ff. de leg. 2. iuxta quem textum, & glossam, dixit ibi Baldus, quòd si tempore mortis testantis, aut delati legati familie, sit vnus tantum proximior in gradu, & speretur alius in eodem gradu, licet admittatur ad totum legatum, qui tunc fuerit proximior in gradu, tenetur tamen iuxta eum textum, cautionem prestare, quòd partem restituet pari in gradu, si nascatur.

D Quartò, quoniam, quando maioratus institutor vocat ad eum, filium maiorem natu talis femina, si illa filios habuerit, si vero filios non habuerit, vocat Titium, sanè eam conditionem non restringit ad tempus mortis ultimi possessoris, sed absolute, absque aliqua restrictione, eam profert in quo euentu, satis est, quocumque tempore eam filios habere, siue tempore delati maioratus, siue post, vt conditio impleta censetur ad effectum, vt filius eius mulieris, succedat in maioratu, ex cluso Titio, & vt defecisse censetur ad effectum, vt Titius ab eo maioratu excludatur. Ita probat. l. huc conditio, in prin. ff. de condit. & demonst. illis verbis, vt qui sic testatus fuerit, impleri solummodo conditionem voluerit, nec satis (id est multum) exegerit, quando. Probat etiam. l. si quis heredem. C. de inlit. & subit. illi verbis. Sancimus, quocumque tempore impleta fuerit

Secundum.

Tertium.

Quartum.

14 fuerit condicio, siue vivo eo, siue mortis tempore, siue post mortem conditionem videri esse impletam. Probat item. l. in substitutione. ff. de vbl. illis verbis: quando cumque erit, & probant alia iura.

Quintum.

Quinto, quoniam sepe, ex circumstantiis concurrentibus, presumendum erit, voluntatem institutoris maioratus esse, vt in eo succedat proximius vocatus, qui postea conceptus, & natus est, quam qui proximior vltimo possessori existens reperitur, tempore delati ex illo maioratus: potest vero substitui & vocari, etiam qui post mortem precedentis nascetur. l. substitui. ff. de vulg. standum que est. prae sumptum in fuitur voluntati, eique, quod equitas plus postulat. l. ex facto. ff. de vulgari. l. non sine. C. de bon. qua. liber. Quibus adde, quod quauis discedent ab intestato reputetur proximior, qui tempore mortis illius talis fuerit, vt ei succedat, saltem quia erat iam conceptus; quando tamen disposuit, is censetur proximior, qui, post omnes testamentum vocatos, reperitur talis. etiam conceptus & natus sit post mortem, illi, vt habetur, §. proximi. in fi. de legit. agnat. succed.

Sextum.

Sexto, quoniam iura, qua statuunt, cum, qui tempore mortis testatoris, aut vltimi possessoris, nec natus, nec conceptus est, non posse succedere, intelligenda sunt, quando dispositio erat pura: secus, quando erat conditionalis: in hac enim dispositione, non tempus mortis, sed purificata, impletur conditionis, attendi debet. l. cum qui post. ff. de cond. & demonst. interuenit. ff. de legat. prae fi. l. cum pater. §. hereditatem. ff. de leg. 2.

Res hac controuersa est, doctoresque pro vtraque parte habet, quos Molina lib. 3. de primog. c. 10. n. 13. & 23. refert. Ipse vero n. 38. priorem sententiam in successione in maioratibus Hispanis, etiam si annuitaria, seu capella, seu da, aut emphyteusae in modum maioratus, sint, vniuersum amplectitur, maxime quando maioratus morte vltimi possessoris defertur: in quo etiam in n. 44. ait, ita frequenter receptum esse in praxi. Dicitur, quoniam Hispanorum primogeniorum natura ea est, vt illorum successio, nec ad momentum, vacare possit, sed statim mortuo vltimo possessore, in sequeat; qui eo tempore proximior inuenitur, transire debeat, ita vt maioratus semper possessorem ac dominum verum & legitimum habeat, vt. l. 47. Tauri, accommodatè ad horum maioratus naturam, statuitur. Vnde ait, quauis in

A alijs dispositionibus, conditiones negatiue non censentur purificatae ac impletæ, donec constet, contrarium esse impossibile; in Hispanorum tamen primogeniorum successione illas pro impletis habendas esse, si tempore mortis vltimi possessoris contrarium non sit impletum: quoniam ex eorumdem Hispanorum primogeniorum natura, omnes referuntur solum ad tempus mortis vltimi possessoris, delationisue maioratus: & quando conditionibus negatiuis certum tempus formaliter, aut virtute, est adiectum, solum illud est spectandum, vt, in defectum contrarij euentus vsq; ad id tempus, sit locus eo ipso substituto. l. quicquid astringendæ. §. si stipularis. ff. de verb. oblig. & l. si peculium. §. vlt. ff. de statu lib.

Ego, licet idem credam esse dicendum in maioratibus, in quibus conditio non apponitur; quando tamen conditio apponitur, qua aliquis vocatur sub conditione negatiua, verbi gratia, vt succedat aliquis, si talis femina, aut femina, filios non habuerit, non ideo ita vniuersim esse dicendum, sed attendendum esse ad formam talis dispositionis, & ad circumstantias concurrentes. Et quidem, si non cõperiat, mentem institutoris fuisse, vt conditio illa loci habeat solum vsq; ad illas mortis vltimi alicuius possessoris, aut delati maioratus ex illo, crediderim, suscipi successione, quovsq; ex illis nascatur filij, aut intelligatur, impossibile esse naturaliter eas filios habere, vt intelligatur, quis in eo maioratu succedat. Si enim institutor dixit, si talis femina sine filijs ex hac vita discedat, succedat Petrus, alioquin succedat filius maior ex illa, vtq; si femina illa superstes sit, sine filijs quide, ceterum cum spe filiorum tempore mortis vltimi possessoris, & maiori cum ratione repute delati maioratus ex illo, quacumq; alia ex causa, non succedat Petrus, sed in suspensio erit maioratus, quovsq; illa filij habeat, aut moriatur sine filio, vel alia ratione impossibile sit eam filium habere, saltem capacem successione; si enim ea mulier religionem profectatur, eo ipso incapax erit filij, qui in maioratu succedere possit. Si vero institutor dicat, post talem ad eum maioratum vocatum, succedat filius maior talis femina; si illum habuerit, alioquin succedat Petrus, tunc utiq; coarctasse intelligitur conditionem ad punctum delatæ successione, ex tali possessoris, maxime ne successio sit in suspensio; & ita regulariter est presumendum, atque adeo regulariter vera est opinio

questionis.

D maioratus ex illo, quacumq; alia ex causa, non succedat Petrus, sed in suspensio erit maioratus, quovsq; illa filij habeat, aut moriatur sine filio, vel alia ratione impossibile sit eam filium habere, saltem capacem successione; si enim ea mulier religionem profectatur, eo ipso incapax erit filij, qui in maioratu succedere possit. Si vero institutor dicat, post talem ad eum maioratum vocatum, succedat filius maior talis femina; si illum habuerit, alioquin succedat Petrus, tunc utiq; coarctasse intelligitur conditionem ad punctum delatæ successione, ex tali possessoris, maxime ne successio sit in suspensio; & ita regulariter est presumendum, atque adeo regulariter vera est opinio

Q 4 illa

illa Molina: nihilominus, quando contrarium significant & persuadent verba institutoris, ut in exemplo proposito, utique; contrarium erit dicendum. Neque id pugnat cum natura maioratum Hispanorum, quibus non repugnat ad tempus esse in suspensio, praesertim quando id ita voluit, ac statuit, institutor. Lex autem 45. Tauri intelligenda est, si in rerum natura iam existat vocatus, neque vocatus sit sub conditione aliqua pendente in futuro tempore delationis maioratus.

Quando delatio maioratus ex eo provenit, quod ultimus possessor transgressus est conditionem, seu potius modum, ex cuius transgressione maioratus institutor statuit, ut eo ipso possessor illi amitteret, & transiret ad ulterius ad eum vocatū, disputat Molina à. n. 44. citato, nō, si post transgressionē alius proximius vocatus nascatur, sit hic praesertim illi, qui proximior erat tempore transgressionis modi, aut commissi delicti. Ut, si possessor maioratus tempore transgressionis modi nō habebat filia, & postea natus sit filius, aut carebat filijs, & postea natus est ei filius; an talis filius praesertendus sit filiae, aut collateralis, proximiori tempore transgressionis modi. Atque; arbitror, questionem hanc magna ex parte ex ijs esse dirimendam, quae disp. 87. & 96. à nobis dicta sunt. Et quidem, si in pena sit id statutum, ut regulariter censendum est in pena esse statutum; eo modo, quo collegis privatio collegiae tunc ob aliqua delicta, aut ob transgressionē aliquarū legum, & scholasticis privatio iuris suffragij ad cathedra, statuitur; tunc in hunc modum est distinguendum. Quoniam, si solum dicitur, ut si id commiserit, privetur maioratu, aut propter tale factum eo privetur, neque; addatur, sit ipso iure, aut ipso facto, eo privatus, tunc, cum ultimus possessor, nec dominium eius maioratus, nec possessionem, amittat ante latam sententiam, eo quod poena illo modo statuta nō debeat tunc ante latam sententiam, utique; si nunquam fuerit lata sententia, nunquam possessor eius maioratus, illum amittet: si vero aliquando feratur, & spoliatur maioratu, pertinebit ad eum, qui, in puncto latae sententiae fuerit proximior ultimo possessori, esto alius fuerit proximior tempore transgressionis modi, aut delicti commissi & esto, qui tempore delicti commissi erat proximior, licet intentalset, eamque; prosequutus fuisset usque; ad sententiam. Si vero poena illa fuit statuta ipso iure, aut ipso facto, additumque

A. fuit, ut continuū sine sententia maioratus, aut dominium illius transiret ad ulterius vocatum; tunc utique; pertinet maioratus ille ad eum, qui proximior erat tempore transgressionis modi, esto postea, ante sententiam latam, & spoliationem maioratus facta quoad tenentiam, & actualem apprehensionem, nascatur alius proximior ultimo possessori. Imò credo, tunc possessorem maioratus teneri in conscientia, & exteriori foro, relinquere maioratum, & fructus illius, proximo tunc successori, nulla expectata sententia, quoniam institutor id ita statuisse potuit, sufficienterque; eis verbis expressit, esse suam mentem & voluntatem, iuxta ea, quae disp. 96. citata dicta sunt. Si vero poena illa privationis ipso facto, aut ipso iure, fuit statuta, neque; additum fuit, ut dominium continuū transiret in proximē vocatum, nulla expectata sententia, aut aliud simile, unde intelligatur, mentem institutoris esse, ut ante sententiam maneat illo privatus, tunc non tenetur eum relinquere, eoque; se spoliare, penamque; exequi ante latam sententiam, iuxta ea; quae disputationibus citatis dicta sunt: sed tunc eum retineat, & possidet, quovisque sententia feratur: quod si nunquam sententia feratur, cum tunc retinet, temporeque; mortis suae, illum transmittit ad tunc proximē vocatum, esto proximē vocatus, non extiterit tempore transgressionis modi, delictique commissi, iuxta ea; quae disputationibus citatis dicta sunt, iunctis ijs, quae diximus disp. 95.

Dubium autem est, si in hoc eventu sententia feratur, num succedat, qui proximior erat tempore delicti commissi; an vero, qui proximior fuerit tempore latae sententiae. Et quidem, si ad ius strictum attendamus, videtur dicendum, succedere eum, qui proximior erat tempore delicti commissi. Quoniam iuxta ea quae disp. 95. dicta sunt, sententia in eo eadem retrahitur ad tempus commissi delicti, ab eoque puncto maioratus, & fructus ex illo percepti, pertinent ad proximē vocatūque; iuxta ea, quae ibi dicta sunt, proximē tunc vocatus, cōparavit ius in re in tali maioratu, & in fructibus illius, ut de fisco comparatione bonorum illius, cui ipso iure ob delictum confiscantur, dictū ibidem est: ex eo vero, quod tempore latae sententiae natus est alius proximior, spoliari non potest ille prior iure in re semel comparato: maxime quia pronuntiatio sententiae non videtur esse aliud, quam declaratio iuris ita alteri quæsit

quæ sit à tempore ita commissi delicti ob id delictum, atque adiudicatio & collatio eorum bonorum illi, ob ius ab eo tempore illi quæsitum: quæ locum habere non videntur comparatione alterius posterius concepti ac nati. Atque hæc certè magnam vim habere videntur, vt maioratus ad iudicari debeat in hoc euentu proximiori tempore delicti, vltimo possessori. Molina vbi supra, cum alijs, quos citat, contrarium affirmat, etiam quando dictum est, quod statim eo ipso, facta modi transgressione, aut commissio delicti, dominium transeat in vltierius vocatum. Sed certè non probò eorum sententiam.

Superest, vt percurramus argumeta pro vtraque parte proposita, vt intelligatur, quantam vim habeant, aut non. Ad primū ergo priori loco propositum pro opinione, quæ ex parte amplectimur, concessa maiori, neganda est minor institutio enim hæc redit, legatum, aut alia dispositiones vltimæ, factæ sub vera conditione pendente in futurum, in suspensum sunt, quovtique intelligatur, in quam partem conditio eueniat, vt disp. 206. & alias sæpe, dictum est. Ad legem verò vlt. in fine. ff. de commun. præd. prætermisiss alijs solutionibus, quas Molina. c. 10. citato. h. n. 26. refert, legitima responsio est. Quod lex illa loquitur, quando ad eandem perfectam & integram dispositionem comparatione vnius numero obiecti, necessarius est consensus, dispositione partialis multorum, vt, ad concedendam seruitutem in eodem prædio multis communi, necessaria est concessio singulorum, habentium partiale dominium eius prædij, alioquin concessio non valet, nec seruitus in eo prædio resultat. Ea autè lege statuitur, qd, si tres, verbi gratia, possideant idem numero prædium pro indiuiso, & vnus concedat seruitutem in illo, & illo superflite, nec reuocante concessione, concedat similiter eam alius, dug iste partialis concessio testatèr idem non reuocatur, nec illi moriuntur, sunt in pendenti ex eo, quod reliquis tertius eam concedat, ita vt si accedat concessio tertij, antequàm illi reuocent ediciones suas, manet integrè & perfectè ea seruitus in eo prædio concessa. Quando autem aliquis in vltima voluntate eam concedit, nisi simul adiint concessiones cæterorum, siue per vltimam voluntatem, siue concessione inter vivos, quando dies legati illius, seu concessionis illius per vltimam voluntatem ce-

dit, tunc, esto postea ex intervallo accedat, non valet concessio illa per vltimam voluntatem; quia voluntates morientium nõ possunt esse illo modo in pendenti, vt, si ex intervallo accedant concessiones aliorum, valide sint: sed si, quando cedunt, nõ ad sunt alia partialis requisita, inualide prius redduntur. Excipe, nisi testator ex præferit, quod quodocunque aliorum concessio accesserit, valeat sua adhibita per eam vltimam voluntatem: nam tunc voluntati testantis, eo modo expressa, est si idum, vt Molina vbi supra, cum alijs, refert ait. Ecce de quibus voluntatibus morientium sit in ea lege sermo, & de qua suspensione.

Ad secundum dicendum est, nullum esse absurdum, si dominium maioratus sit etiam aliquando in pendenti: id enim potest statuere maioratus institutor, si voluerit, apponendo conditiones, quæ verè suspendat successionem, vt dictum est; tamen, quando sufficerent id non exprimit, non sit id censendum. Sicut enim, relinquendo hæreditatem sub conditione, dominium rerum hereditariorum est in suspensio, neque id aliquod sit absurdum, ita, in re proposita, nullum esset absurdum, quod dominium rerum maioratus, ex expressa voluntate institutoris, esset tempore aliquo in pendenti. Imò Molina, & ceteri doctores contrariæ opinionis, negare non possunt, dominium bonorum rerum maioratus esse posse in pendenti. Si enim conceptus sit proximior vocatus, & nondum animatus anima rationali, utique, saltem eo tempore, quo embryo rationali anima caret, post mortem vltimi possessoris, nullus est dominus earum rerum, sed eritis, qui conceptus est, quando fuerit animatus anima rationali, & dependenter ex eo, quod ea animetur. Finge præterea, post mortem naturalem alicuius vltimi possessoris, vocari filium feminæ alicuius, si eum habuerit, alioquin vocari Petrum; atque vltimum possessorem profectè religionem Diui Francisci. Vtique, si spes sit, eam mulierem filium habituram ante mortem naturalem talis religiosi, dominium maioratus illius toto illo tempore erit in pendenti: quia ad nullum eorum vocatorum pertinebit tunc: ed quod vocati sine sub conditione, & conditio pendeat: neque item pertinebit ad ita professum, aut ad monasterium: quia incapax sunt talis domini. Lege, quæ disp. 186. in simili euentu à nobis dicta sunt. Dispositionem

Q; autem

autem legis. 45. Tauri iam dictum est, intellegendam esse regulariter: quia regulariter proximè vocatus existit simpliciter in rerum natura tempore delati maioratus, neque vocari conuenit sub conditione, tempore delati iam maioratus, pendente adhuc in futurum.

Ad tertium. Ad tertium dicendum est, id esse verum & confirmare sententiam, quam amplectimur, quando dispositio est pura, aut succeditur ab intestato, in quo eventu loquitur, veraque sunt, iura illa omnia citata, id ita statuenda. Secus autem rem habere, si aliud exprimat testator, aut institutor maioratus, qui apponat conditione, quæ verè pendeat in futurum, etiam post mortem vltimi possessoris, sub qua aliquis proximiùs vocet, qui post mortem vltimi possessoris nascetur.

Ad quartum. Ad quartum similiter dicendum est, id esse verum, & confirmare sententiam, quam amplectimur, quando dispositio est pura: secus verò quando manifeste appolita fuit conditio, quæ perspicuè pendeat adhuc in futurum, tempore mortis vltimi possessoris in eo quippe euentu nondum est delata successio comparatione alicuius determinati, sed quando determinata fuerit conditio in alteram partem, consuebitur delata successio, atque penes id tempus attenditur proximitas, habitas, seu capacitas, successoris, iuxta eademmet iura, quæ in eo argumento citantur.

Ad quintum. Ad quintum dicendum est, id quidem verum esse, & similiter confirmare sententiam quam amplectimur. Cæterum, quando ab institutore maioratus appolita fuit conditio circa vocationem ad illum, quæ perspicuè non sit impleta tempore mortis vltimi possessoris, aut tempore amissionis, qua is vltimus possessor maioratum amittat, sed perspicuè pendeat adhuc in futurum, non consuebitur tunc delatus simpliciter alicui in particulari, quoque ea conditio in alteram partem determinetur, atque pro eo puncto temporis erit spectandum, quis proximiùs ad eum maioratum vocetur, atque adeo, cui in particulari ex prescripto institutoris deferatur.

Ad sextum. Ad sextum dicendum est, id esse verum & confirmare sententiam, quam sequimur, quando aliquis simpliciter, & absolute admittitur, quia videlicet, abique aliqua conditione pendere adhuc in futurum, maioratus adeo spectat: quando autè non spectaret ad eum, nisi sub conditione, post mortem

A vltimi possessoris pendente adhuc in futurum, tunc ille, neque simpliciter succedit, quia nondum simpliciter delatus alicui in particulari est talis maioratus, antequam conditio in alteram partem determinetur, ut sepe dictum est illi tradendus maioratus, sed constituendus est neque est curator & ad ministrator eorù bonorù, quoniam ei tradatur, ad quem purificata conditio, cõpertum fuerit maioratum pertinere.

B Ad septimum similiter dicendum est, id verum esse & confirmare nostram sententiam, quando successio simpliciter & absolute est ingressa ad aliquem: non verò, quando ad aliquem spectat sub conditione pendente adhuc in futurum.

Eodem modo dicendum est ad octauum, & ad confirmationem: esse enim in eis sermo de delatione maioratus alicui in particulari, ac consummata, ac de iure tali delatione perscè quaesito. Non verò quando delatio, & ius, adhuc pendet à purificatione conditionis pendens in futurum.

C Ad nonum, concessa maiori, negada est minor, in euentu, in quo maioratus institutor vocasset aliquem ad eum sub conditione perspicuè pendente in futurum post mortem vltimi possessoris. Licet enim interim dum conditio penderet, dominum eorum bonorum ad nullum determinatū in particulari pertineret: purificata tamen postea conditione, retrotraheretur successio ad punctum mortis vltimi possessoris, iuris se fictione, ab eo puncto censeretur is fuisse dominus eius maioratus: quare sicut, qui instituit heredem sub conditione pendente in futurum, non censetur discedere pro parte temporis intestatus; quia, purificata conditione retrotrahitur successio ad tempus mortis testatoris: ita in re propolita, maioratus institutor non censetur discedere pro parte temporis intestatus.

D Ad argumenta verò partis contrariæ dicendum est. Ea quidem concludere, quando perspicuè maioratus institutor, sub conditione pendente in futurum post mortem vltimi possessoris, vocaret eum, qui post eam mortem proximior, saltem quoad vocationem ad eum maioratum esset futurus: secus autem, quando non vocaret sub conditione, quæ post mortem vltimi possessoris, aut post amissionem, qua ex alio capite maioratum amitteret, penderet in futurum, ut dictum est, regulariter non vocare sub tali conditione. Quare ea argumenta nihil con-

Ad septimum.

Ad octauum.

Ad nonum.

Ad argumentum pro parte possessoris.

concludunt, contra opinionem, quam nos amplectimur.

Ad primū. Vnde ad primum negandum est, sequēs proximē vltimo possessori tempore mortis illius, vocari sub cōditione, si alius proximior postea non existat: non enim sub tali cōditione, sed absolute ac simpliciter censetur vocatus, nisi institutor maioratus aliud perspicuē expresserit.

Ad secundū. Vnde cessat, quod in secundo argumēto adducitur. Neque enim est spes, quod alius proximior, esto postea nascatur, succedat: cum absolute proximius vltimo possessori tempore mortis illius sit vocatus.

Ad tertium. Ad tertium concessio toto, neganda est consequentia, quę inde intenditur inferri. In legato enim illo familię relicto, omnes, qui progressu temporis fuerint de familiā, censentur vocati, secundum gradus pręrogatiuam, vt inter omnes, qui fuerint in proximiori gradu, æqualiter diuidatur, vt disp. 577. & alijs sæpe dictum est: ad maioratum verō vnus tantum absolute, & simpliciter vocatur, qui vltimo possessori fuerit proximior, quando ille fuerit mortuus, aut quando ex illo delatus fuerit maioratus ex alia causa, nisi institutor maioratus aliud expresserit, vt dictum est.

Ad quartū. Ad quartum dicendum est, explicatū iam esse, quando ea cōditio censenda sit appositā tanquam pendens adhuc in futurum post mortem vltimi possessoris, atque adeo quando vim habeat id argumentum explicatum item esse, quando non ita censenda sit appositā, neque, in re proposita successione in maioratu, habeat locum id argumentum.

Ad quintū. Ad quintum dicendum est, nunquam id esse præsumendum in successione in maioratu Hispano, nisi id maioratus institutor sufficienter exprimat, vt explanatum est. Quod verō vltius in eodem argumēto subiungitur, nullam vim habet in successione in maioratu Hispano, vt succedat, qui post vltimum possessorem nondum fuerit proximior, quia nondum sit conceptus, nisi institutor, sub cōditione pendente in futurum post mortem eiusdem vltimi possessoris, eum aperte vocet, vt dictum est.

Ad sextū. Ad sextum concedendum est, ea iura non habere locum, quando dispositio est cōditionalis, ceterum id, in re proposita, intelligendum est de cōditionali dispositione, quę pendet in futurum tempore mortis vltimi possessoris, non est tamen præ-

A sumenda talis, nisi id sufficienter exprimat maioratus institutor, vt dictum est.

SVM MARIUM.

FEDVO denoluto ad proprietarium, fructus rei fructualis, ad quem peruenit. Et quatenus id seruandum. n. 9.

2 Vsufructu fructu, qui fructus rei usufructuariae peruenit ad proprietarium: Et qui ad usufructuarium, heredes ipsius.

3 Fideicommissi fructus ad fideicommissarium pertinent a puncto traditæ hereditatis, vel quo, gradus eam trahere, in mora est illam tradendi.

4 Rei emphyteuticæ fructus, emphyteusi finiti & consolidati cum proprietate, quosque ad proprietarium pertinent. Denoluto verō emphyteusi ad alium emphyteutam, quosque ad nouum emphyteutam attineant.

5 Venit rei fructus ad quem pertinent.

6 Fructus dotis, desoluto matrimonio, quosque ad maritum, heredesque mariti, & quosque ad uxorem, heredesque uxoris, attineant.

7 Beneficiorum fructus, quosque ad antecessorem, heredesque ipsius, & quosque ad successorem in illo spectent.

8 Pensionis fructus tempore, quo vacant, quosque ad pensionarium, heredesque ipsius, pertinent, & quosque ad beneficium.

9 De fructibus fructu, quod n. 1. fuit dictum, quatenus seruatum.

10 Fructus maioratus pro rata anni diuiduntur inter successorem & prædecessorem, heredesque illius, nec rei habet in fideicommissio.

11 Annus, vnde computatus ad diuisionem eiusmodi fructuum. Consonantius autem est, quod computetur a die natiuitatis Domini quoad omnes fructus. Idemque habet locum in corona regis, & fructibus illius. Si fructus de biennio in biennium, aut de triennio in triennium colliguntur, pro rata eius temporis elapsi, pertinent ad antecessorem.

12 De pæni: fiscalibus, quę inter fructus maioratus, aut iurisdictionis, computantur, variæ sententię, nam ad antecessorem, vel ad successorem, in ea iurisdictione pertinent, aut quo modo, inter utrumque sunt diuidende. Et quid censendum, quando titulo fideicommissi ex iurisdictione ad aliquem deuenit. Quid quando titulo emphyteuticæ. Quid quando usufructus consolidatus est cum proprietate. Quid item quando alius succedit in regno, aut in auctoritate maioratus, vel in Episcopatu, etiam si de vicario. Quid præterea de maioratu uxoris, aut de alia illius iurisdictione, datis marito in dotem, desoluto matrimonio.

testimonio. Et quid denique de maioratu uxoris
aut mariti, quæ ad bona superlucrata in his
Castelle & Lusitanie regni.

*Fruitus bonorum maioratus pendentes
tempore, quo ad successorem defer-
tur, utrum integri ad novum suc-
cessorem pertineant, an vero cum
predecessore, seu cum successoribus
in bonis illius sint dividendi. Dispo-
635.*

EXPLICATO, quis in
maioratu succedat, expli-
candum restat, non sive
us rerum maioratus per-
tineant ad antecessorem
vel successorum, hæredesve.
Ite antecessores in bonis illius, an vero ad
novum successorum, vel potius sint divi-
dendi inter novum & antiquum possessor-
em, & qualiter divisio fieri debeat. Et cū
de hac re nihil de iure communi, Castelle,
aut Lusitanie, sit statutum circa bona ma-
ioratus in particulari, ait Molina lib. 3. de
primog. c. 11. ex his, quæ circa alia sunt san-
cta, rem hanc esse definiendam.

In feudis, c. 1. hic consequenter, in
titulo, hic finitur lex, latuitur, si feudum va-
cet proprietario, & vassallus moriatur,
post finitum mensem Augusti, ante Kalen-
das Martias, omnes fructus feudi anni
illius pertinere ad vassallum defunctum,
& ad hæredes illius, & nihil eorum ad pro-
prietarium: si vero vassallus moriatur a Ka-
lendis Martiis usque ad finitum Augustum,
fructus omnes feudi pertinere ad dominū
directum, & non ad eorum attinentem ad vassal-
lum defunctum, hæredesque ipsius.

² V usufructuarius, cum dominus non sit
fructuum, nisi postquam illos perceperit,
aut alio nomine ipsius, scilicet a solo per se,
vel per alium nomine ipsius, eos separan-
do, sed dominum eorum, dum pendunt, se-
paratimque nomine usufructuarii non sunt,
pertineant ad dominum prædij, & usufruc-
tuarius solum habeat ius ad illos percipiē-
dos, & efficiendos suos, interim dum vivit,
mortēque ipsius finitur usufructus, utiq;
si moriatur, fructus, quos vivē ad mortē
suā perceperit & separaverit ex prædij, ad
ipsum spectant, & ad hæredes ipsius: qui au-
tem pendentes manserint, etiam si maturi
sint, & apti ut colligantur, aut ut antea

A colligerentur, & qui deciderint, nec
se parati, nec collecti ab usufructuario
pertinent ad proprietarium: quo fit, ut fruc-
tus eius prædij non dividantur, inter pro-
prietarium, & hæredes usufructuarij, pro-
rata temporis anni, in qua is usufructus
ad usufructuarium pertinet, ut disp. 7. dictū
est, & constat ex 4. is vero, in l. de rerum
divis. ex l. defuncta, in prin. ff. de usufructu.
ex l. si usufructuarius. ff. quib. mod. usufructus amitt. ex l. in singulos, in fine. ff. de
annuis leg. & consentit communis docto-
rum sententia, mixtoque similitudo maioribus

B Hæres gravatus restituere hæreditatem
(idem intellige de quocunque fideicom-
missario gravato restituere alteri fideicom-
missum) a puncto, quo fideicommissario
tradit hæreditatem, aut in mora est eam illi
tradendi, fructus omnes hæreditatis perti-
nent ad fideicommissarium, etiam si per
maiorē partem anni pertinuerit hæredi-
tas ad gravatum eam restituere, quia non
antea dies fideicommissi cecidit. Ita habetur
l. Heronnius. c. ff. de usuris, cuius verba
sunt. *Fructus, qui post acquisitionem ex causa
fideicommissi dominij, ex terra percipiuntur,
ad fideicommissarium pertinere, licet maior pars
anni ante diem fideicommissi ceciderit. præterit
se decernit; probatumque ad nobis est disp.
187.* Vbi etiam explanatum est, quovis
hæres gravatus teneatur, aut non teneatur
computare in quartam Trebellianicam fru-
ctus antea ex hæreditate perceptos, & ad-
seperentes. *bonap. sibi non mutuoque*

C De emphyteuta dicendum est, eo ipso
quod finitur, & reuertitur ad proprietarium
fructus omnes rei emphyteuticę pendentes,
minimeque ab emphyteuta antea per-
ceptis, pertinere ad dominum directum;
ut de usufructuaria re, finito usufructu, dic-
tum est; id quod copiose probat Caldas dei
renouat. emphy. q. 1. o. a. n. 1. & affirmat co-
munis doctorum sententia, quam suse ce-
fert, consentitque Molina lib. 3. de primog.
c. 11. n. 7. Qui recte addit, pertinere etiam
eos fructus, nondum ab anteriori emphy-
teuta defuncto perceptos, ad sequentem
emphyteutam, quando morte emphyteu-
te non finitur emphyteutis, sed transit ad
ulteriores ad eam vocatum: quod intelligo,
quando transie præcipua, in ea; ex pacto
& providentia succedunt alioquin, etiam
quoad fructuum pendendum estimationem,
dividenda est inter hæredes. Porro in
eventibus, in quibus dictum est, fructus pen-
dentes nondum ab anteriori emphyteuta
perceptos,

perceptos, spectare ad proprietarium, aut ad sequentem emphyteutam, intelligendū est, per solutis sumptibus factis in eis ad eū statū perducēdis, & valore & laboris & industriæ circa eos appolita: quod enim superest, detractis ita sumptibus, intelligitur nomine fructuū, vt saepe in hoc tractatu dictum est. Quod similiter intelligendū est de fructibus rei usufructuariæ finito usufructu, & de fructibus cæterarum rerū, de quibus loquimur.

5 Fructus rei venditæ pendentes tempore perfecti contractus emptionis, modo disp. 398. explicato, ad emptorē pertinent, vt copiose eadem disputatione est traditum. Quando autem contractus resoluitur post semel celebratum, ad quem fructus medio tempore percepti spectant, disp. 377. est explanatum & disp. 376. ad quem pertineant ex contractu condicionali medio tempore, quo conditio fuit pendens.

6 De iure communi, dissoluto matrimonio, fructus dotis eius anni, in quo dissoluitur, computando illum ex puncto, in quo matrimonium fuit celebratum, & tradita fuit dos, diuiduntur inter vxorem & heredes mariti, aut inter maritum & heredes vxoris, pro rata eius partis anni vitimi, in qua perseverauit ad matrimonium, ad reliquam partem eiusdem anni, ita vt in eadē proportionē maritus, aut heredes mariti, recipiant portionem omnium fructuū dotis totius eius anni, deductis expensis, ad portionem, quam recipiat vxor, aut heredes vxoris, quam proportionē habet pars eius anni, in qua perseverauit matrimonium, ad reliquam, in qua fuit iam dissolutum. Ita habetur. l. diuortium. ff. soluto matrimonio, & alij iuribus, quæ disp. 432. citauimus. Lege etiam, quæ disp. 442. dicta à nobis sunt. Cum enim fructus dotis de iure communi traderentur marito pro oneribus matrimonij sustinendis, merito fuit statutum, vt pro rata temporis vltimi anni, in qua sustinuit onera matrimonij, reciperet partem omnium fructuum eius anni, & reliqua pars attineret ad vxorem, aut ad heredes vxoris.

7 Quod ad fructus beneficiorum attinet, supposita illa consuetudine huius regni, ac Luitaniæ, & Gallia, vt de redditibus suorum beneficiorum Ecclesiastici, qui prælati non sunt, testentur, & vt consanguinei ipsorum perinde eis ab intestato succedant in eiusmodi bonis, acque in alijs eorundem beneficiorum bonis, de qua disp. 148. dic-

tum est, dubium est, qualiter fructus beneficii eius anni, in quo beneficiarius moritur, aut relinquit, vel amittit beneficium, diuidendi sint inter ipsum, heredēve, ipsius, & inter nouum in beneficio successorē. Communior multo sententia est, beneficium comparari usufructuario, ac proinde fructus ex beneficio perceptos, vsque ad tempus suæ mortis, vel, in quo ex alia causa incipit ad ipsum non attinere, spectare ad ipsum, heredēve ipsius: reliquos verò fructus eiusdem anni pertinere ad successorē. Ita glos. c. si propter. verb. primi anni, de rescriptis, lib. 6. & glos. c. præfenti, verb. reseruare, de off. ord. lib. 6. & glos. vlt. l. 1. c. de annosis ciuilib. lib. 1. & doctores, quos citat Couar. 1. var. ref. c. 15. n. 12. & referat sequitur Gigas de pef. q. 53. n. 1. Vnde iuxta hanc sententiam erit dicendum, si beneficium, quod fructus fuit locatum pro certo pretio, siue anticipata, siue postposita, solutione talis pretij, tunc, si beneficiarius post collectos omnes fructus beneficii eius anni moriatur, in regnum pretium eius locationis, ad ipsum, heredēve ipsius, pertinere, & nihil ad successorē in eo beneficio, siue solutū esset defunctio pretium, siue non, sed vel totum esset adhuc à conductore soluendū, vel pars restaret soluenda, iuxta. l. defuncta. in prin. ff. de usufructu.

Si verò beneficiarius moriatur, nullis adhuc fructibus eius beneficii perceptis, tunc, sicut nihil eorū fructuum ad ipsum, heredēve ipsius, spectaret, sed omnes pertinerent ad successorē in beneficio: ita totum pretium locationis (si illi successor stare vellet) attineret ad successorē, et solutio eius pretij, aut partis illius, facta esset anticipata de fructibus bonis enim illius esset reddenda. Si autem beneficiarius moriatur, collecta iam parte fructuum beneficii eius anni, tunc iuxta proportionem valoris ipsius partis collectæ ad partem non collectam diuidendum esset pretium locationis inter ipsum & successorē. Vt enim ex l. defuncta citata constet, & copiose à nobis disp. 363. explanatum est, semper pensio, pretij, & fructuum sequitur fructus ipsos, ita vt ad eum pertineat tota, ad quem fructus pertinent integri, aut eo modo inter aliquos sit diuidenda, quo inter eos diuidendi sunt fructus.

8 Hac tamen opinione non obstante, mihi probatur opinio Couar. n. 12. citato. Auzanij resp. 5. n. 1. & Molina. c. 11. citato. n. 4. quam

4. quam ex parte affectuit Albericus, & quidam alij, quos Couar. refert, sequi atque tarunt. Nempe ad beneficiarium defunctum, heredesve illius, spectare partem fructuum, pretijve locationis beneficii, pro rata temporis anni, in quo defijt illud habere, computando animum a natiuitate Domini, ad natiuitatem, vt in Hispanijs computatur consentaneum ad ius canonicum infra citandum. Ratio autem est. Tum quia beneficiarius suo modo est dominus beneficii, & non usufructuarius; tamen si in eo usufructuar, o comparatur, quod dispositio de illo in tempus post suam mortem, non spectet ad ipsum, sed ipso defuncto, vacet, proutioque illius spectet ad alium. Tum præcipue quoniam fructus, et redditus beneficii, dantur propter officium & administrationem, & sustentandam opera officij, ipsiusque beneficii, & in congruam sustentationem beneficiarii; quare pro rata temporis, in quo predecessor officium habuit, oneraque sustinuit, & sustentari ex illo debuit, pertinet fructus illius ad ipsum; non secus atque iuxta. l. dimortio. ff. de soluto. mar. & alia iura, fructus dotis, qui marito dantur ad matris monij opera sustentandam, spectant vitimo anno ad maritum, pro rata partis eius anni, in qua opera matris eius sustinuit. Atque hæc sententia in nostris hoc Conchenſi Episcopatu recepta est; fructus enim beneficii diuiduntur inter antecessorem, & successorem, pro rata partis anni, & computati a natiuitate Domini, quo antecessor, beneficium obtinuit, & eodem modo credo receptam esse in reliquis Hispaniarum Episcopatibus; Molinaque vbi supra testatur, se vidisse illam receptam frequentissime in forensibus controuersijs, eodemque modo ac solitos esse diuidi fructus commendarum sancti Iacobi, Calatrang, & Alcantare, iuxta constitutiones ordinum earum militarium.

3. Quod ad eos attinet, qui pensiones in beneficijs Ecclesiasticis habent, multi, quos Couar. vbi supra. n. 53. refert, & Gigas de pensionib. q. 49. & 53. refert ac sequitur, comparandos eos exilimant usufructuarijs, eo quod ipsorum pensio, cum eorundem vita finitur, & consolidatur cum beneficio: non secus atque usufructus cum vita usufructuarij finitur, & consolidatur cum proprietate. Vnde. n. 53. citato infert Gigas, iuxta. l. defuncta. ff. de usufructu, dicendum esse. Si integri fructus beneficii eius anni sint iam collecti, tempore, quo pensionarius moritur, etiam si nondum aduenit tempus, in quo pensio erat illi solvenda, soluendam esse, heredibus illius integram pensionem. Si vero nihil fructuum eius anni sit collectum, quando ille moritur, etiam si tempus solutionis pensionis aduenit, imò et illo esset iam ei soluta, nihil illius ei deberi, aut heredibus illius, sed teneat illos de bonis defuncti, restituere quod acceperat. Si autem pars fructuum eius anni erat collecta, & pars restabat colligenda, ad illum, heredemve illius, pertinere solum partem pensionis proportionatam fructibus collectis.

A

B Dicendum tamen est cuni Couar. ibidem consentaneum ad Auendannium & ad Molinam, quod de alijs beneficijs dictum est. Soluendam videlicet pro rata partis anni, quam vixit, computati a natiuitate Domini. Quoniam licet pensionarius, quoad illud, quod Gigas commemorat, similis usufructuario sit, simpliciter tamen non est usufructuarius neque hac in parte admetiendum est legibus, quæ de usufructuario lata sunt. Etenim pensio, non in fructibus beneficii est collocata, sed in beneficio ipso; neque soluenda est pars fructuum, sed certa pecuniæ quantitas, regulariter loquendo. Præterea pensio in alimenta pensionatio est assignata: easque de causa pro rata temporis, quo vixerit, est ei ad eadem alimenta soluenda. Atque ita in Hispanijs est consuetudine receptum, vt pro rata partis ultimi anni, quæ vixit, ei, heredibusve ipsius, solvatur.

C

D

His ita explicatis, vt ad maioratus deveniamus. In primis, quod de feudis est sanctum, minime censent esse accommodum maioratibus Couar. vbi supra. n. 14. Molina. c. 1. citato. n. 10. & plerique alij. Id quippe peculiariter in feudis, minimeque consentaneum cum recta ratione, & cum iure communi, fuit a collectoribus feudorum sanctum, neque est ad alia accommodandum. Imò vero, vt plurimi, quos Couar. ibidem refert ac sequitur, affirmant, neque in feudis est id seruandum, nisi vbi consuetudine fuerit receptum: sed potius, quod fructus percepti vique ad mortem feudatarij, ad ipsum, heredemve ipsius, pertineant: qui vero percepti non fuerint, attineant ad proprietarium, vt de usufructuario, atque emphyteuta dictum est: vnde textus ipse, vbi id in feudis est sanctum, subiungit: quosdam hoc alio modo faciendum esse affirmare. Præterea id solum habet locum, quæ

do feudum ad proprietarium reuertitur: quando enim deuoluitur ad alium feudatarium, succedentem iuxta inuestituram, & iura feudorum in eo feudo, id locum non habet, sed vel, quod de usufructuario dictum est, vel potius, vt Couar. in calce. n. 14. citati, & quidam, quos Acoſta in. q. de patruo & nepote, part. 3. n. 13. refert, nec reprobatur, & quos Molina vbi supra. n. 11. refert ac ſequitur, affirmant, quod fructus vltimi anni diuidantur inter defunctum & ſucceſſorem, pro rata partis eius anni, quā defunctus vixit. Cum enim feudum propter ſeruitium conferatur, atque in alimenta, equitas poſtulat, vt in vltimo anno deſunctus, heredeſue ipſius, pro rata temporis, quo ſeruiuit, fructus feudi percipiat. Et eodem modo æquitas, propter eandem rationem, poſtulat, vt fructus inter feudatarium, & proprietarium, diuiderentur, quando feudum ad proprietarium deuolueretur.

- 10 Quod ad fructus tempore mortis vltimi maioratus poſſeſſoris, aut tempore delationis maioratus ex quacunque alia cauſa attinet, Hiſpani doctores, fructus perceptos, vſque ad punctum delationis maioratus, attinere ad antecceſſorem; reliquos verò, non dum perceptos, ad ſucceſſorem: ſicut quādo ſinitur vſufructus, ſeu potius ſicut quādo ſinitur fideicommiſſum tranſit in fideicommiſſarium, vt ſupra dictum eſt, iuxta. l. Heronnius. 1. ff. de vſuris, & alia iura: etenim maioratus, ſucceſſioque in illo, multum fideicommiſſo eſt ſimilis, vt diſp. 577. & alijs ſæpe, dictum eſt. Sententiam hanc amplectuntur Ant. Gom. l. 40. Tauri. n. 74. Acoſta in. q. de patruo & nepote, part. 3. a. n. 13. & Gama decif. 318. n. 6. & ſuſius decif. 350. referuntque Gama & Acoſta ita ſententiam Luſitanum iudicalle; & Molina vbi ſupra. n. 11. refert, eodem modo etiam in hoc Caſtelle regno fuiſſe aliquando iudicatum. Couar. vero. n. 14. citato, Molina. n. 11. citato, & Auendannius reſponſo. 5. citato, potius cenſent, fructus maioratus diuidendos vltimo anno eſſe inter antecceſſorem, & ſucceſſorem, pro rata partis eius anni, in qua antecceſſor maioratum obtinuit. Ratio autem eſt, quoniam antecceſſor maioratus poſſeſſor verè fuit dominus rerum maioratus, tam quoad vtile, quàm quoad directum dominium, toto tempore, quo maioratum obtinuit. Et quoniam maioratus datus, inſtitutusque fuit, vt ex

A fructibus, reditibusue illius, poſſeſſor illius ſuſtenteretur, ſplendoremque familie ea ſuſtentione, & fructibus, conſeruariet toto tempore, quo illum poſſideret, ſuſtineret: que onera hæc & alia ipſius maioratus: quare æquitas, inſtitutioque ipſa poſtulat, vt pro rata temporis, quo maioratum quis obtinuerit, fructus percipiat: eo modo, quo de iure communi maritus pro rata temporis, quo ſuſtinet matrimonij onera, percipit fructus ex dote vxoris. Atque hæc ſententia mihi probatur, iuxta quam Couar. & Molina referunt iudicatum fuiſſe in Granatenſi prætorio: eamque receptam in præxi video in hac ciuitate Conchenſi, eodemque modo receptam eam arbitror in ceteris huius regni locis. Recipi etiam in Luſitania deberet, tanquā rationi & æquitati magis conſentanea. Neque eſt eadem ratio de hærede grauato, reſpectu fideicommiſſarii: nam fideicommiſſum in gratiam fideicommiſſarii videtur relictum à puncto, à quo iniungitur, vt ei reſtituatur; unde percipere debet omnes omnino fructus ex fideicommiſſo à puncto, quo fideicommiſſum ei cedit: præſertim, cum hæres grauatus, ex diſpoſitione iuris, tanquam ſuum proprium commodum, detrahat quartam Trebellianicā: maioratus verò æqualiter relinquatur omnibus ſucceſſoribus ad effectum, ad quem in familia eſt inſtitutus: unde æqualiter ſucceſſores fructibus & emolumentis illius pro rata temporis, in quo vnusquique eorum dominus ac poſſeſſor illius fuerit, debent percipere.

Dubium verò eſt, à quo die annus, in quo antecceſſor maioratus poſſeſſor mortuus eſt, aut ex alia cauſa maioratus eſt ad ſucceſſorem delatus, ſit numerandus, vt pro rata partis eius anni, in qua antecceſſor illū poſſedit, ad ipſum, aut ad hæredes ipſius, attineat æqualis pars proportionalis fructuum maioratus eius anni. Molina vbi ſupra. n. 18. relatis alijs opinionibus, ait, ſi res maioratus locata ſint, annus computari, quoad res ita locatas, à puncto anni, quo incipit iſ locationis contractus. Si verò res locatæ non ſint, aut quoad eam partem rerum maioratus, que locatæ non fuerint, diſtinguit. Si enim, inquit, res eiꝯſ qualitatis ſint, vt earum fructus; vel penſiones, toto ſequenti anno indifferenter percipiantur, annus erit cõputandus à die natiuitatis Domini. Quia annus ſimpliciter ſumptus, iuxta ſtylum Romanæ Curie, ſic ſemper computandus eſt ex extrauag. 1. 5. nos de omnipotētis,

ris, & ex extraneis, quoadmodum, de pœnit. & remis. inter communes, cōstat, & affirmat glos. vlt. in extraneis. de cōsis. inter communes & decisio rotæ. 10. in nouis, atq; in hoc regno. Castellæ Ioñes eius nominis primus, referet Greg. l. ep. l. 54. tit. 18. p. 3. glos. 3. præcepit sibi eod. die annu cōputari, & idem in Lusitania statuit Ioñes etiam primus, vt habetur, 4. lib. ord. titu. 51. Obserua tamen, in literis apostolicis annum à die incarnationis solere supputari. Lege verò circa variam anni supputationem Co uar. 1. var. ref. c. 12. n. 1. Si verò, ait Molina res maioratus eius qualitates sint, vt earum fructus certo anni tempore percipiuntur, tunc ex eo tempore, quo percipi solent, aut quoveteres eiusmodi fructus percepti, sunt, solet computari sequens annus. Vnde, si redditus sint tritici, aut ordei, annus incipit à festo assumptionis Beatæ Virginis, hoc est, à decima quinta die Augusti. Si verò sint vini, incipit à festo sancti Michaelis mēsis Septēbris. Si autem sint ex fructibus pecudū, aut armētorū, incipit à die S. Petri mēsis Iunij. Quod si sint ex oleo, incipit à prima die Ianuarij. Atq; scio, iuxta hanc Molinæ opinione factū fuisse diuisionē fructuū quorundā maioratuū inter antecessores & successores in hac ciuitate Cōchēsi. Sed certe hæc varietas annorum comparatione diuersorum fructuum eiusdem maioratus, non est satis rationi consentanea, neque æqualis comparatione anterioris & posterioris possessoris in maioratu; introductaque videtur in fauorem antecessoris defuncti, vt restituere non teneatur partē fructuum integrē perceptorum, & nihilominus habeat partem in fructibus, qui nondum fuerint percepti: tametsi, quia nouus successor similiter est futurus antecessor comparatione alterius, qui morte ipsius sequetur in eodem maioratu, æqualis ea ratione sit omnibus successoribus. Rationabiliore verò diuisionē existimare, si annus, quoad omnes vniuersim fructus, supputaretur à natiuitate Dñi præcedente in sequentē natiuitatē, & diuideretur inter antecessorē, & successorē, pro rata partis eius anni, qua is maioratus ad vnumquēq; eorum pertinuit, vtn beneficij Ecclesiasticis sit. Illud est obseruādū, si fructus eius sint cōditionis, vt non singulis annis, sed de biennio in biennio aut alio longiori tempore colligatur, tunc eiusmodi fructus diuidendos esse inter antecessorem, & successorē, pro rata partis totius eius temporis, in qua

A antecessor maioratum obtinuit. Illud etiam est obseruandum, quæ dicta sunt, similiter habere locum in diuisione fructuum coronæ regni inter antecessorem, & successorē, in regno: cum regnum maioratus sit, & in eo succedatur iure sanguinis, & non iure hereditario, vt disp. 626. aduersus Emmanuēlē Acoſta, & Aluar. Vals. ostēditur est.

B Dubium est, ad quem spectent pœnæ fiscales, quando delictum commissum est tempore antecessoris, & condemnatio, aut executio pœnæ, facta est tempore posterioris. Molina ubi supra. n. 19. refert multorum sententiam, qui affirmant, quando delictum commissum est tempore antecessoris, pœnam ad antecessorem spectare, etiam si sententia feratur, aut fiat executio, tempore posterioris. Ratio eorum est, quoniam eo ipso, quod delictum fuit commissum, fiscus comparatur ius ad pœnam fiscalem ex eo delicto, ac proinde spectat ad eum, qui dominus erat tunc maioratus, cuius est ille fiscus, & cuius, ratione domini iurisdictionis, sunt veluti fructus pœnæ illæ fiscales. Et idem dicendum est de Episcopo, ad cuius cameram tunc spectabant pœnæ fiscales ex eo delicto, quando sede vacante,

C aut tempore successoris, lata est sententia condemnatoria, aut facta est executio pœnæ. Deinde. n. 20. refert multorum aliorum sententiam, qui affirmant, si pœna ipso iure fuit incurſa ob delictum tempore antecessoris commissum, ad antecessorem spectare eam pœnam, esto sententia feratur, aut executio fiat, tempore successoris. Ratio eorum est, quoniam, quando pœna ipso iure est statuta, statim, commissio delicti, comparat fiscus ius in re comparatione illius, ac proinde pertinet ad eum, cuius tunc erat fiscus. Si verò pœna non erat ipso iure statuta, tunc, esto delictum commissum fuerit tempore antecessoris, non spectat ad eum, nisi tempore illius lata sit sententia. Ratio autem eorum est, quoniam pœna ita statuta, non debetur ante laram sententiam, neque ante sententiam est ius ad illam, ac proinde non habet rationem fructus maioratus, aut iurisdictionis, iam percepti, sed solum veluti seminati terreque mandati. Si autem tempore antecessoris lata fuit sententia, tunc, esto executio fiat tempore successoris, pertinet pœna ad antecessorē: eo quod per sententiam comparatur ius in re, atque perfectum, comparatione talis pœnæ. Baldus relatus a Molina ubi supra. n. 23. voluit, si conclusum fuit in

causa

causa tempore antecessoris, est d. sententia
feratur tempore successoris, spectare pos-
sumus ad antecessorem. Subiungit verò Mo-
lina: debita possit de veritate huius dicti
Baldi. Quod si sententia lata fuit tempore an-
tecessoris, et d. ab ea sit appellatum, & con-
firmata sit sententia tempore successoris,
pena spectat ad antecessorem, ut Boetius,
Carolus Molinaus & Alexander, à Mo-
lina ibidem in; & relati affirmant. Subiungit
verò Molina: id hoste decisum esse lege re-
gia lata in comitijs Pincianis anno 1548. c.
86. tamen si lex appositam non sit in noua
collectione legum: ea quippe lege sancitū
fuit, quando pena, aut pars pene applica-
tur iudici, qui sententiam tulit, debet etiam
peritiam iudicij, qui in prima instantia senten-
tiam tulit, et d. ab ea sit appellatum, & con-
firmetur postea per iudicem superiorem.
Molina ubi supra in a. 5. ad dicit, sequentia
verba. Quamvis hæc omnia in vltimis ubi
rius, seu in tempore, vel donatio, fructus
iurisdictionis vera sint; in casu tamen, de
quo agimus, dubio spm̄i videtur. Imò pro
cul dubio existimamus, quod si in eo anq̄,
quod vltimus maioratus possessor mortuus
fuit, causa decisa fuerit, pena fiscalis pro-
rata inter hæredes vltimi maioratus posses-
soris, & sequentem successorē, diuidenda
sit. Cum enim pena fiscalis fructus iurisdic-
tionis esse dicantur, consequens est, ut
idem, quod in alijs fructibus paulo ante re-
solumas, sit dicendum. Id eoq̄, equitatis
debet vltimi maioratus possessoris hære-
des, ut infra annū lites eiusmodi decidi-
rent, si enim post annum deciderent, nihil
ibi ex penis fiscalibus adijciendum erit
nisi maiore harum litium decissio post an-
nū lapsum retardata fuerit, id namq̄, quod
in fraudem hæredum factum fuit, eis nullo
pacto nocere poterit. Que omnia in pena,
quæ non ipso iure irrogatur, intelligenda
sunt. Si enim pena fiscalis ipso iure in-
curatur, inter hæres de vltimi maiora-
tus possessoris, & eiusdem successoris, pro-
rata diuidenda debet, etiam si post annum sen-
tentia declaratoria proferatur; dummodò
vltimo anno delictū commissum fuerit, cum
enim pena ipso iure incurritur, nō est co-
sidendum tempus condemnationis, sed te-
nupus delicti, prout paulo ante ostensum
est. Ex quibus decidi poterit, quid dicen-
dum sit, quando sententia tempore vltimi
maioratus possessoris lata fuit, & tempore
sequentis successoris executioni manda-
ta. Si enim vltimo anno sententia lata fuit,

A pena fiscalis inter vltimi possessoris maio-
ratus hæredes, & sequentem successorē, di-
uidenda erit, non obstitit executionis ra-
tione. Non enim in hoc executio, sed con-
demnatio, consideratur, ut superius ostē-
sū est. Quocirca, reiecta ea opinione, quod
scilicet fructus vltimi anni inter hæredes
vltimi maioratus possessoris, & sequentem
successorem, diuidendi sint, quam superius
tanquam prohibitoriem elegimus, ve-
risse videtur. Hæc Molina de verbo ad
verbum.

B Ergo autem, in hæc d. his eisdem prin-
cipijs, iuxta hæc tenus dicta tota hæc disputa-
tione, longè aliter hæc definienda esse so-
let. Quod ut intelligatur, obseruatio ipso
quod delictum est commissū, pro quo ex
na fisco applicatur, est inposita, si pena ip-
so iure, aut ipso facto, non sit imposita, co-
parare fisco, non quidem ius in re, sed ius
ad rem, d. comparatione eius pene, ac por-
tionem illam habere iam tunc rationem
fructus fisci, seu domini iurisdictionis;
non quidem iam percepti, sed quasi semi-
nati, ac terre mandati, ut dicebant auto-
res secundæ sententiæ supra relati, in quo
autores primæ & secundæ sententiæ con-
ueniunt, neque ab eis Molina hæc in parte
dissidet. C Ratione enim eius iuris ad rem à
fisco comparati ad eam penam, ea pena
est iam velut fructus fisci, non perceptus;
neq̄ ad maiorem perductus, sed quasi
seminatus, ac terre mandatus, fiscoq̄, illo
imperfecto modo d. debitus, & quasi annu-
sus, & alie res. Obseruato deinde, siue pe-
na fiscalis sit ipso iure incurta, siue nō, nō-
dum habere rationem fructus percepti, sed
percipiendi, dependenter ex eo, quod sen-
tentia condemnatoria feratur, & exequu-
tione eadem sententiæ mandatur, ante senten-
tiam enim executioni mandata, pena fisco
eius non habet rationem fructus ex fisco
& iurisdictionis percepti, sed adhuc perci-
piendi: imò ante sententiam executioni
mandatā, nō comparatur fisco, aut princeps
ratione fisci, ac iurisdictionis temporalis, do-
mini eius pene, sed solum ius ad illa, ut
in illa, perfectius, aut magis perfecte m-
citeq̄, delinquens eas retinet, ut suam ad-
huc, etiam post latam sententiam, inueni-
dū non exigitur, & sententia executioni
non mandatur, ut disp. 66. & disp. 95. dictū
est; potestq̄ illam præscribere aduersus
fiscum, cum scientia, quod ita debetur; &
quod lata sit sententia condemnatoria, ve
eisdem disputationibus dictum, ostensum

R. Quæ

que est. Quare, vsque ad executionem sententia, pena fiscalis non habet rationem fructus ex iurisdictione percepti, sed pendens, maturi tamē, & apti omnino ad collectionem, si lata sit iam vltima sententia condemnatoria, solaque desit executio, vel magis, aut minus, elongati a maturitate & perceptione ante latam sententiam, prout solum fiscus acquisierit ius ad rem comparatione talis penę, vel ius in re, & prout plus, aut minus, distet sententia condemnatoria.

His ita constitutis, vt scilicet latius definimus, dicendum est. Si agamus de hac re de grauato, restituere dominium iurisdictionis comparatione fideicommissarij, de emptore re, aut usufructuario (qui non sit maritus comparatione dotis vxoris) eiusdem domini iurisdictionis, tunc a puncto cessionis fideicommissi, emptionis celebratę, ac finiti usufructus, penas omnes fiscales obdictas ante commissum, quę mandatę non fuerint executioni, pertinere ad fideicommissarium, ad emptorem, atque ad dominum directum, & non ad usufructuariũ, tanquam fructus ex iurisdictione adhuc pendentes, minimeque perceptos, quos omnes attingere ad fideicommissariũ, ad emptorem perfectę venditione, & ad dominũ directũ finito usufructu, in principio huius disputationis est comprobatur. Quod verò attinget ad possessorē maioratus, comparatione successoris, ad Episcopum, comparatione successoris, aut in hoc regno comparatione camerę Apostolicę tēpore sedis vacantis, & ad maritũ usufructuariũ tēpore constantis matrimonij, comparatione maioratus vxoris, aut alterius illius iurisdictionis, dicendũ est. Si delictum commissum sit post festũ natiuitatis Domini eius anni, in quo iurisdictione deholuit ad aliu, aut in marito post vltimũ annum matrimonij a die, quo supra dictum est, supputari debere, atque intra eundem annum feratur sententia, & pena executioni mandetur, tunc eam penam annu merandã esse cum reliquis fructibus eius integri anni eius maioratus, Episcopatus, aut dotis vxoris, atque omnes eos fructus diuidendos esse inter antecessorem, & successorem, aut inter maritum, vel heredes mariti, & vxorem, vel heredes vxoris, pro rata partis eius anni, in quo antecessor obtinuit maioratum, vel Episcopatum, aut in quo perseuerauit matrimonium, iuxta ea quę supra dicta sunt. Si verò delictum fuit commissum ante eum annum, sed executio

penę fiscalis facta fuit in eo anno, vel post eum annum, vel delictum commissum fuit in eo anno ante mortem antecessoris, vel ante matrimonium dissolutum, & pena mandata est executioni post eum annum, tunc de eiusmodi pena fiscali idem dicendum est, quod de alijs fructibus maioratus, Episcopatus, aut dotis, qui non percipiuntur singulis annis, sed longiori tempore, atque iuxta proportionem temporis, a commissio delicto, in quo antecessor obtinuit maioratum, vel Episcopatum, aut perseuerauit matrimonium, ad reliquum tempus, vsque ad eam penam mandatam executioni, perceptum ve fructum eius penę fiscalis, diuidi ea pena debet inter antecessorē, & successorē, aut inter maritum, vel heredes mariti, & vxorem, vel heredes vxoris. Atque eo modo diuidi, dissoluto matrimonio, debet pena fiscalis maioratus, tam mariti, quàm vxoris, in hoc Castelle regno, & in Lusitania, ad effectum, vt pars penę proportionalis, quę respondet tempori constantis matrimonij, pertineat ad bona superlucrata, diuidenda inter virum & vxorem. Lex verò in comitibus Pincianis lata, quam supra ex Molina retulimus, nihil cū nostra sententia hactenus explicata pugnat illa enim non loquitur de pena fiscali, sed de pena, aut parte penę, applicata iudici ferenti sententiam condemnationis de crimine: quę sanē meritò applicatur iudici, qui in prima instantia sententiam tulit, esto ab illa sit appellatum, & postea approbata sit per iudicem, aut iudices superiores. Hęc sunt, quę ex natura rei, de iurisque rigore, mihi dicenda videntur. Si verò alicubi contrarium sit receptum, expendendum erit, num id in eo loco consuetudo sit prescripta, cui sit standum.

SVM MARIVM.

MAIORATV delato, continet transmissum ipso iure absque alia apprehensione dominium, & possessio, tam civilis, & quā naturalis, rerum omnium maioratus ad immediatē ad eum vocatum, est alius possessionem apprehenderit.

Qui ita comparat possessionem civilem ac naturalem, non potest autoritate propria expellere aliu a teneta & insistentia in rebus maioratus. Si item tēpore antecessoris alius acquisierat possessionem rerum aliquarum maioratus, quam prædecessor amiserat, possessio earum rerum non transit in successorem.

3 Possessio,

3. Possessio, quam ita comparat maioratus successor, non est iusta, sed vera, habetque effectum omne possessionis.

4. Possessio, etiam in iuribus incorporalibus, transit in immediate vocatum, etiam in ventrem, hoc est, in illum dum est in utero matris, et transiit eiusdem ratione cum ea, que erat in pectore cessore, sed alia natura.

5. Predicta omnia habent locum, etiam si maioratus ex peculiari Regis facultate institui non sint, et etiam si sint capelle, annuaria, et alia in maioratum modum instituta.

6. Maioratusbus huiusmodi predictis non competunt.

Dominiū, & possessio, tū civilis, quā naturalis, delatio maioratus iure Capelle ad sequentem successorem ipso iure, absque ullo prorsus actu, transit. Disp. 635.

O. C. quousq; ad successione in maiori tūpestat; que de causa est hoc loco explanandum. Vt in calce disputationis. 3. & disputationis. 12. dictum est; de iure huius regni. l. 45. Tauri, que est. l. 8. titu. 7. lib. 5. nouo collect. est institutum, vt mortuo vltimo maioratus possessore (idem intelligendum est, delatio maioratus ex quocunque alia causa, cum sit paratio) continuū, absq; ullo actu, vi dispositionis eius legis, ipso iure transeat possessio, tam civilis, quam naturalis, rerum omnium eius maioratus, in immediate, iuxta eius maioratus institutionem, successorē, et si alius in vita antecessoris apprehenderit eorum rerum possessionem, aut antecessor eum illi tradiderit. Cum autem, existente in aliquo legitimo titulo ad dominium rei alicuius comparandum, continuū, atq; in possessionem eius rei acquirat, comparat etiam eiusdem rei dominium, vtiq; ex eadem lege constat, non solum transire in sequente in successorem ipso iure possessione in civilem, & naturalem, sed etiam dominium. Verba legis. 45. hec sunt. *hazle mō, que las capes, que son de mayorazgo, agora sean villas, o foradesas, o de otra qualquier calidad, sea tras, mueren, o quedaren del mayorazgo, lazo, sea otro qūo de posesión de posesión,*

et alii

A. *traspasse la posesión civil, y natural, en el siguiente con grado, que segun la disposición del mayorazgo le mereciere suceder en el, aunque aya con tomado la posesión de ellas en vida del tenedor del mayorazgo, o el muerto, o el decto pador, le aya dato la posesión de ellas en mueren, o quedaren del mayorazgo.*

Quidam arbitrantur, legem hanc, quod attinet ad dominij translationem, statim, mortuo vltimo maioratus possessore, habuisse ortū ex l. quousq; Cade donat. que sub modo, quāsi ex ea lege colligatur, si

aliquid alicui donatum sit sub modo, vt post tempus aliquod designat ad alium, statim, transito eo tempore dominij illius, absq; aliqua traditione, transire ipso iure in eum alium. Nos verō contrarium ostendimus

disp. citata, & fulus disp. 265. Potius verō ex parte videtur habuisse originem ex l. 7. titu. 4. part. 3. quā in hoc regno facitum est, in eo etiam vt tutius dominium rei illius, tum etiam possessione, transire in alium ipso iure, absq; aliqua traditione, vt vtrūq; disputatione. cū Roderico Xuares, Greg. Lopez, & Molina dictum, ostendimusque nobis est. Lex verō hæc nostra Tauri

vinuicem in successione in maioratibus statuit, etiam si vltima voluntate, aut quouis alio modo sint instituti statuit, id, nō solum de dominio, & possessione civilis, sed etiam de possessione naturali: præterea id statuit, etiam si possessio in morte, aut in vita, vltimi possessoris, in alium esset translata: quare longè amplior est hæc nostra lex quoad maioratus: quā lex illa 7. quoad eam donationem sub eo modo.

Lex. 45. Tauri, statuta multa Gallie, & Italie, imitata videtur, de quibus disp. 3. & 12. dictum est, quā vnā cum rerum hereditarium dominio, etiam possessione in heredem absq; aliquo actu verō, vel facto, ipso iure eo ipso transmittunt, quod

hæreditatem adit. Ceterum, vt cum Tiraquello Molins lib. 3. de primog. c. 2. n. 1. ait, possessio illa solum est civilis, in verō naturalis: vi autem legis. 45. Tauri etiam possessio naturalis rerum maioratus transferretur, vt perspicue ex ea constat. Præterea, statuta illa Gallie, & Italie (ex cepto quodam Mediolanensi, quod nulla pronūciat possessione, quā post mortē eius, cui iure hereditario est succedendum, tertius aliquis ante hæreditatem aditam occupauerit) nō transierunt in heredem possessionem rei hæreditariæ alio occupatam ante mortē, vel post mortem eius, cui est succedendum, vi, cum eodem Tiraquello & alij, Molina

R 2 vbi

vbi supra. n. 7. affirmat lex verò. 45. Tauri, possessionem rerum maioratus, siue ante mortem vltimi possessoris, siue post, & siue auctoritate eiusdem vltimi possessoris, siue sine illa, ab alio occupatam, transfert ipso iure in legitimum in eo maioratu succellorem, vt ex eadem lege liquet.

2. *Obferuat tamen ibi. n. 12. Molina cum Baldos, Tiraquello, Greg. Lopez. l. 1. tit. 1. 4. part. 5. verb. possessione, & cum alijs, quos citat, etiam si lex. 45. Tauri possessionem civilem & naturalem transierat legitimu succellorem, est ab alio sic accepta; eum tam legitimu succellorem, non posse sua propria auctoritate expellere ab ea tentione tertiu illu, qui possessionem rei, aut reru, maioratus habet occupatam; sed teneri adire iudicem, & proponere interdictum, de quo disputatio ne sequenti erit sermo, occupatamq; habentem possessionem citare iudicem, auctoritate eum expellere non quide à possessione civilis, aut naturalis; cum neutram is tertius habeat, sed vtraq; vi legis. 45. Tauri, translata sit in ipsum legitimu succellorem; neq; esse possint simul in vtroq; subiecto; eò quod non possint duo simul adire rem in solidu possidere eodem modo sed à nuda tentione, & in litem tantu in rebus illis: quæ tentione, & in litem tantu, cum possessio non sit, habere non potest effectus possessionis, de quibus disp. 16. dictum à nobis est: quare præscribere eam rem, aut res, non poterit ea tentione, neq; lucrari fructus earum, neq; poterit alium possessionis effectum habere ex ijs, quos disputatione citata explicauimus: Ita Molina vbi supra. n. 18. & Ant. Gom. l. 45. Tauri. n. 117. *Obferuat tamen ibi. n. 12. Molina cum Baldos, Tiraquello, Greg. Lopez. l. 1. tit. 1. 4. part. 5. verb. possessione, & cum alijs, quos citat, etiam si lex. 45. Tauri possessionem civilem & naturalem transierat legitimu succellorem, est ab alio sic accepta; eum tam legitimu succellorem, non posse sua propria auctoritate expellere ab ea tentione tertiu illu, qui possessionem rei, aut reru, maioratus habet occupatam; sed teneri adire iudicem, & proponere interdictum, de quo disputatio ne sequenti erit sermo, occupatamq; habentem possessionem citare iudicem, auctoritate eum expellere non quide à possessione civilis, aut naturalis; cum neutram is tertius habeat, sed vtraq; vi legis. 45. Tauri, translata sit in ipsum legitimu succellorem; neq; esse possint simul in vtroq; subiecto; eò quod non possint duo simul adire rem in solidu possidere eodem modo sed à nuda tentione, & in litem tantu in rebus illis: quæ tentione, & in litem tantu, cum possessio non sit, habere non potest effectus possessionis, de quibus disp. 16. dictum à nobis est: quare præscribere eam rem, aut res, non poterit ea tentione, neq; lucrari fructus earum, neq; poterit alium possessionis effectum habere ex ijs, quos disputatione citata explicauimus: Ita Molina vbi supra. n. 18. & Ant. Gom. l. 45. Tauri. n. 117.**

3. *Item obseruat bene Molina vbi supra. n. 17. cum Tiraquello, quando vltimus maioratus possessor, tempore mortis, non habet possessionem rei, aut reru, aliquidque maioratus, vel civilem, vel naturalem, sed illa erat apud alium, non quidem tradita illi ab vltimo maioratus possessore, sed aliunde, tunc eam possessionem, quæ illo modo erat apud alium tempore mortis vltimi possessoris, non transiit in nouum succellorem, sed manere apud eum, qui illam habebat: neque enim lex. 45. Tauri intendit, aut potest, spoliare hunc tertium ex sua possessione rei, aut reru, maioratus: sed de eiusmodi possessione perinde est iudicandum, ac si non esset possessio rei maioratus.*

A *ter, aut acquiritur, vi huius, aut cuiusvis alterius legis, vel statuti, est vera & propria possessio, & non ficta, quicquid aliquando dixerit Baldus in contrarium: habetq; effectus verae ac propriæ possessionis. Etenim possessio ius quoddam est, quod vilegis potest concedi: & quantum regulariter, standoq; in solo gentiu iure, apprehensione acquiritur, attamen pendet multum ex dispositione iuris humani; qualiter acquiritur: quare sicut ius humanum statuere potuit actus fictos, quibus possessio compararetur, de quibus disp. 13. dictum est: ita statuere potest, vt interdum, vi legis, quid statuit, acquiritur ipso iure absq; vilo prorsus actu. Ita doctores, quos referunt ac sequuntur Molina vbi supra. n. 19. & Ant. Gom. l. 45. Tauri. n. 111. Gutier. de pract. qq. lib. 1. q. 87. à. n. 7. & probat aperte. C. 6. iungit de dolo & conu. vbi actor, in euentu illius capitis, elapso anno, vi eiusdem capit. ipso iure verus possessor constituitur: sic enim habent verba illius: verus constituitur, elapso anno, possessor.*

Cum possessio civilis & naturalis rerum maioratus, transeat, mortuo priori possessore, ipso iure, vi legis. 45. Tauri, in proximè ad eum maioratum vocatum, constat, nec momentum dari post mortem vltimi possessoris, in quo proximè ad eum vocatus non obtineat eam possessionem civilem, & naturalem, vt ex se est satis perspicuum, & affirmat Molina vbi supra cū alijs, quos citat. Esse verò eiusmodi possessionem civilem & naturalem, quæ transiit in proximè vocatum, distinctam numero ab ea, quæ erat in prædecessore eiusdem maioratus possessore, tametsi eiusdem rationis & speciei cum illa, si ille tempore mortis erat in possessione rerum maioratus, ex se est notissimum: alioquin possessio eadem numero transiret de subiecto in subiectu, quod lex humana non potest efficere: idq; affirmant Molina vbi supra. n. 21. & Ant. Gom. l. 45. Tauri. n. 114. Transiit verò in proximè vocatum, non solum possessio rerum corporearum maioratus, sed etiam iurium incorporalium eiusdem maioratus, quæ quasi possessio à multis appellatur, vt disp. 20. 3. & 11. dictum est, potest etiam appellari possessio latè, vt ibidem dictu etiam est. Quod autem ea quoque possessio in eum transeat, & ex se satis liquet, & affirmant Molina vbi supra. n. 23. & alij, quos refert. Quia verò possessio, de qua leg. 45. Tauri est sermo, ipso iure transiit in

fit in proximè ad maiorum vocatū, absque vilio ipius, vel alterius, actū, consequens est, ut reſcat in infantem, & in quoscumque alios vſum rationis non habentes, vel ingorantes, modò proximè ad maiorum vocatū. Ita doctores, quos Molina vbi ſupra. n. 24. & Ant. Gom. l. 45. Tauri. n. 112. reſerunt ac ſequuntur. Quæ etiam rationes, vti ibidem Molina ſubiungit, tranſit etiam in ventrem; hoc eſt, in matrem prægnantem, ratione factus, quando factus, ſi in lucem edatur, proximè vocatus eſt, iuxta. l. 1. & ſequentes, & ea quæ ibi doctores notant. ſ. de ventre in poſt. mirr.

3 Dubium eſt, vtrum lex. 45. Tauri, quoad trillationē ipſo iure poſſeſſionis civilis & naturalis honorū maiorum in proximè ad eum maioratū vocatū, intelligenda ſit ſolū de maioratibus regis facultate inſtitutis, an verò etiam de cæteris maioratibus, qui propria auctoritate, iuxta legum præſcriptum ac facultatem, inſtituuntur. Ant. Gom. l. 45. Tauri. n. 116. & l. 40. n. 55. paucique alij, quos Molina lib. 1. de primog. c. 1. n. 26. & Gutier. lib. 2. q. præc. q. 86. reſerūt, cenſent, intelligendam eſſe de ſolis maioratibus regia facultate inſtitutis. Ducuntur, quoniam hi ſoli nomine maioratū in hoc regno intelliguntur. Contraria tamen ſententia eſt proculdubio aſſirmanda, nempe etiam de reliquis maioratibus, & annuerſarijs, ſeu capellis, ſimilibuſq; reb⁹, quæ in modum maioratū inſtituuntur, eſſe intelligendam. Ita aſſirmat Rodericus Xuarez alleg. 19. verſ. ſed omnia iſta, Couar. 3. var. reſ. c. 5. n. 6. Padilla in Rub. C. de ſid. commiſ. n. 9. Molina. lib. 1. de primog. c. 1. n. 25. & 16. & lib. 3. c. 13. n. 62. Gutier. q. 86. citata, iuncta, q. 85. antecedente, & alij, quos Molina & Gutier. citant. Ratio autem eſt, quoniam lex. 45. Tauri de reb⁹ maioratū inſtitutis & vniuerſum loquitur nomine aut maioratū in hoc Caſtelle regno, etiam illi intelligitū, qui nō ex peculiari facultate Regis inſtituuntur; qui enim iuxta legū præſcriptū ex priuata auctoritate inſtituuntur, vti quæ ex regia facultate, tamen non particulari, ſed omnibus communi, inſtituuntur, facultas quippe legis, facultas eſt Regis, qui eam legem tulit, vti bene Molina. n. 25. citato ait. Et quod nomine maioratū, etiam illi in hoc regno intelligantur, qui ſine peculiari Regis facultate inſtituuntur, conſtat aperte. ex l. 44. Tauri, quæ ſic habet. El que dize de mayorazgo, aun que ſea con auctoridad nueſtra, &c.

A Cum enim hæc lex dicit, etiam ſi auctoritate noſtra fiat, maniſeſte ſupponit, & aſſirmat, eum, qui ſine ea particulari auctoritate ſit, eſſe in hoc regno, & dici maioratū. Item lex. 8. (quæ eſt. 45. Tauri) & duæ ſequentes, titu. 7. lib. 5. nouæ collect. de quibus diſputatione ſequenti erit ſermo, de eiſdem maioratibus loquuntur, vt eſt ſpecuicūm: lex verò. 10. ſic habet. Mandamos, que en los pleitos y negocios ſobre bienes de mayorazgo y vinculaçion, que conforme a la ley poſſeſe &c. Vbi vides, pro eiſde reputare bona maioratū, & bona vincularia, quocunq; modo vincularia ſint. Deniq; nomine, maioratū, in hoc regno intelligi etiā eos, qui ſine peculiari Regis facultate inſtituti ſunt, facile conſtat ex dictis diſp. 576. & 577. atque ex cæteris ſequentibus in toto hoc de maioratibus tractatu.

In Luſitania, neq; dominium, neq; poſſeſſio civilis, aut naturalis tranſit ipſo iure, mortuo vltimo poſſeſſore, in proximè ad maioratū vocatū, ſed indiget apprehenſione per actum verum, aut fictum. Emmanuel Acolla in q. de patruo & nepote part. 3. n. 15. excipit maioratus eius regni de bonis coronæ regni, in quibus contendit ex verbis quibusdam legis mentalis tranſire ipſo iure dominium in proximè vocatū; non verò poſſeſſionem. Ipſum legito.

SVM MARIYM.

1 QVOD ſummarium remedium in hoc regno concedatur, & intra quantum tempus, aduerſus teneum occupata bona maioratus, ei, qui pretenſit, ipſum eſſe legitimū in eis bonis ſucceſſorē, & ille dicit teneat eorum bonorum ſpocietur. Neq; poſſet contenditur, niſi de præſcriptione.

D 2 Maioratus qui ſe prætenſit eſſe legitimū ſucceſſorē, aduerſus teneum bona maioratus, eamq; teneam ei detegantem, vt iudicetur poſſit remedia poſſeſſoria ad poſſidenda, retinenda, ac recuperanda poſſeſſioni.

3 Succeſſor in maioratu, qui ad ſuam poſſeſſionem acceperat, ſi ab alio deſideret inuicem, quæ dicitur ſi legitimus ſucceſſor, deſectio intra ſex meſes competit ſummarium remedium in ſupremo regno ſenatu retinenda poſſeſſionis, ſi ſolum ſuperuincatur. Et adhuc exiſtem retineat poſſeſſionem, & recuperanda, ſi ſuit omnino deſectus. Quod ſi non eo inuicem ſui deſectus, non competit ei ſi ſummarium remedium, ſed agit ſolum coram iudicibus ordinarijs.

4 Remedium summarium possessorum, de quo est sermo, admittitur habet causam proprietatis, neque ei conceditur, qui non ostenderit, se esse legimum successorem.

5 Ideo adversus illud admittuntur exceptiones circa proprietatem, modo intra tempus eius remedium probentur.

6 Appellatur a sententia circa possessionem non potest de iure contumaci sicut de iure Casselle, habetque ea appellatio effectum suspensivum.

Quando in possessione admissa causa proprietatis habet de iure contumaci locum appellatio, reiam quo ad effectum suspensivum. Remedium vero circa tenentiam maioratus, admittitur supplicatio, quo ad effectum devolutivum, et non quo ad suspensivum.

7 Testes examinari circa causam tenentiam maioratus, ut iterum examinandi postea sint in causa proprietatis.

8 Sententia circa possessionem non parit exceptionem rei iudicatae circa proprietatem. Et quid quando involutur causa proprietatis solum incidenter. Et lata circa tenentiam maioratus, ea non parit.

9 Res libera presumatur, et non feudi, aut maioratus, et ideo, qui contendit ad se devolui tanquam liberam, et non ad alium tanquam feudum, aut maioratus, mitti in possessionem debet, nisi contrarium incontinenti probetur.

10 Maioratus ultimo possessori si femina proximior in gradu sit, et exset representatio, aliique comendat, maioratum ad se pertinere, quia illa excluditur, ad iudicanda est femina tenentia, nisi alius incontinenti probet eam excludi.

11 In possessionem maioratus est venter mittenda, quousque sanguis, si ex eo masculus nascatur, is succedit, cum cautione praestita a matre, quod si masculus non nascetur, restituit fructus, praeter ventris alii inuenta, successori.

12 Carbonianum edictum quod sit, quod de privilegio contineat comparationem impuberis, etiam dum in ventre matris est inclusus, late explanatur.

13 Carbonianum edictum locum non habet in maioratibus huius regni. Et quando causa statuta in tempus pubertatis differenda.

De remedio possessorio, quod maioratus successor ex l. 45. Tauri solet concedi pro consequenda actuali tenentia rerum maioratus. Disp. 637.

O C loco supponimus, quod

disp. 16. de remedijs possessorijs dicta à nobis sunt. Quod vero ad rem praesentem atinet, quantumvis per diffinitionem praecedente dictum est, mortuo ultimo maioratus possessore, aut ex quacunque alia causa delata ex illo maioratu, possessio, tam civilis, quam naturalis, rerum maioratus, transeat ipso iure, vi legis. 45. Tauri, in legitimum in eo maioratu successorem; quia tamen saepe evenit, ut alius, qui iniuste praetendit se esse eiusdem maioratus legitimum successorem, in detentione bonorum illius persistat, tamque armis ac violentia defendat; necessarium fuit de oportuno remedio vero ac legitimum in eo maioratu successoris, providere, cuius virtute, etiam tenentiam, brevitern ac summarie consequeretur, rixaeque, tumultus, seditiones, ac caedes, quae ex eiusmodi contentionebus oriri solent, evitarentur. Hac de causa, ad executionem & declarationem legis. 45. Tauri, Carolus V. in comitijs anno. 1543. Madritij celebratis, pragmaticam edidit, quae est l. 9. titu. 7. lib. 5. nouae collect. ea quae statuit, ut, mortuo maioratus possessore, si aliquis, tanquam legitimus in eo maioratu successor, possessionem illius usurpauerit, & alius postea superueniat, qui dicat, se esse legitimum in eo maioratu successorem, ac proinde ad ipsum, vi legis. 45. Tauri, transisse dominium & possessionem civilem ac naturalem eius maioratus, teneatur hic, intra sex menses ab ea possessione ab alio occupata, adire regium supremum senatum, & petere, ut ille alius à tenentia eiciatur, ac sibi, tanquam legitimo successoris, tradatur; alioquin, si intra eos sex menses id non petat, alius defenditur in possessione: solumque hic poterit de proprietate eius maioratus contendere cum illo in eo regio pretorio, ad quod ea causa spectabit. Quando vero intra praedictos sex menses, hic supremus regis senatus addit, citato adversario, quando conceditur index, qui summarie de ex re cognoscat, causamque instruat, praecipio ei imposto, ut statim, ac de causa cognoscere ceperit, praescribat utrique litiganti spatium quinquaginta dierum, intra quod citat, probet, ac praesentet coram ipso, quae voluerint, neque vlla ratione is terminus prorogari valeat, & ut, conclusio summarie negotio intra id tempus, illud deferat ad supremum regium senatum, in quo videat, nullaque admittat probatione, sententiam

B

C

D

D

D

sententia à senatu feratur, quis, tanquam legitimus in eo maioratu successor, tenere eum debeat; & vi, quibus ab ea sententia supplicetur, mandetur nihilominus contentio, absque vilo obstaculo, executioni. Mandata tamen sententia executioni, admittitur supplicatio, & prescribitur litigantibus terminus solum quadraginta dierum, qui nulla ratione possit etiam prolongari, intra quem probent, & presentent, quæ voluerint: eo verò transacto, iterum profertur sententia. Quod si posterior hæc sententia confirmet præcedentem, negotium remittitur statim ad prætorium, ad quod attinebat, ut in eo ex professo, minimeque summarie, litigetur de possessione & de proprietate. Si verò prior sententia reuocetur, hæc secunda sententia mandatur continuò executioni, eiq; maiotatis tenita restituitur, qui vi prioris sententia fuerat ab ea spoliatus: cauenda similiter remittitur continuò ad prætorium, ad quod attinet, examinanda similiter de nouo quoad possessionem & proprietatem. Quando autem supremum regium senatum iudicat necesse non esse mittere iudicem, qui causam examinaret, ac præparet, senatus ipse constituit similiter litigantibus primum terminum quinquaginta dierum, in quo probet, & presentent ipsi senatus, quæ voluerint: & postea in gradu supplicationis prescribit secundum quadraginta dierum, eodemque modo profertur, & mandatur executioni, prima sententia, & postea secunda, si a prima executioni mandata, sit supplicatio. Lex 9. citata Caroli quinti, sic habet. Mandamos, que quando alguno, o algunos, ocurriere a nuestro consejo, sobre pleitos y causas de mayorazgo, o sobre el remedio de la ley pasada (43. Tauri) pareciendo a los del nuestro consejo, que es cosa, que se debe dar juez, le den, y en la comisión, que llenare de manden, que en comenzando a entender en el negocio, asigne termino de cinquenta dias alas partes, por todos los terminos y plazos: el qual no se pueda prorogar, ni alargar, por ninguna manera, ni cause, dentro del qual los ojeos y las partes ante el digan, y aleguen, y presenten los mayorazgos, y otros titulos, y circunstancias, y probanzas, que quisiere. Y hecho y concluido el negocio dentro de los cinquenta dias, sea o sea más concluido, ni prorogado para lo determinar, se traiga ante los del nuestro consejo, y traydo se vea y determine luego, sin que aya, ni dé lugar a otra eloga, ni probación, y la sentençia, que en ello diere, se execute sin embargo de qualquier supplicatio, q. dallas se interpusiere. Y executada, se reciba la supplica

cion, y se den oeros. 40. dias, y no se pueda prorogar ni alargar: dero de los quales presente y prueue las partes, lo q. quisiere, y nieten que les conuenga, para q. en el dicho grado de supplicatio se dea, y determine lo que fuere justicia. Y si la sentençia fuere confirmatoria, se remita el negocio el presidente, y oydores de la nuestra audiencia, que bayan en el justicia. Y en caso que la sentençia, que fuere dada por los del nuestro consejo en el dicho grado de supplicatio, fuere reuocatoria, que la sentençia de reuista sea llevada para y. deuida excoçion, y en cuyo fuor se diere, sea puesto en la sentençia de los bienes del tal mayorazgo, sin embargo que la sentençia de reuista aya sido executada, y no que otro remedio, ni recurso alguno, y el pleyto se remita ala dicha nuestra audiencia en posesion y propriead, donde las partes llegan su justicia. Y ala misma forma, y orden suso dicho mandamos, que si se ga y guarde, quando alo, y de nuestro consejo pareciere que se debe conoçer del tal negocio en el consejo, y no embiarlo a otra parte que en el se de los dichos en queta d. de la comisión, sin que se pueda prorogar mas, dero de los qual las partes digan y aleguen, y prueuen, y presenten lo que quisiere: y luego se vea el dicho pleyto, y la sentençia, que diere, se execute, y executada, si alguna de las partes supplicare, se guarde y cople la orde suso dicha. Y declaramos que lo que asy fuere sentençiado en nuestro consejo, y executado, sea auido solamente por reuocada de bienes. Y en caso que algun possessor de mayorazgo falleciere, y el q. preuio de ser llamado a el tal mayorazgo, como la possesio d. l. y estuviere en ella por medio año, y pasado el dicho tiempo, oero viniere a el nuestro consejo pidiendola por virtud de la dicha ley y de Toro, mandamos, que en tal caso no se de juez, ni se conoçca del en el nuestro consejo: sin que se remita ala dicha nuestra audiencia.

Postea vero Rex noster Philippus secundus anno 1560. tulit legem 10. titu. 7. citati lib. 5. nouæ collecti. qua statuit, ut prædicta omnia eodem modo firmaretur. hoc solo excepto. Quod prædicta prima & secunda sententia superati regis senatus, intelligeretur, non solum quoad tenentiam, sed etiam quoad possessionem, & remissionem causæ ad aliam prætoriam, fieret solum, ut examinaretur, quoad solam proprietatem, & non quoad possessionem, nisi in consequentia proprietatis. Lex illa 10. sic habet. Mandamos, que en los pleitos y negocios sobre bienes de mayorazgo, y bienes vinculados, en que conforme ala ley pasada se conoçca en el nuestro consejo, que determinando los tales negocios en villa, y grado de reuista, en el nuestro consejo, la remission se haga ala nuestra audiencia, y tan solamente quanto ala propiedad, y no mas, ni mas quanto ala possesio, como hasta aqui

se ha hecho de manera que la sentencia, y determinacion del consejo, sea, y se entienda ser en posesion; y que sobre lo asi se prevenciado no sea, ni pueda aver otro pleito, y juicio de posesion: guardandose en todo lo demas todo lo contenido en la dicha ley. Lo qual se entienda y guarde en todos los negocios que al presente penden, y de aqui adelante pendieren en el nuestro consejo: excepto en aquellos que al tiempo de la data, y publicacion de esta ley, estuviessen ya visos en el nuestro consejo: que en aquellos no se guarde ni entienda esta ley y declaracion.

2. Circa hæc est observandum, quod, cum legitimus in maioriu successor, mortuo ultimo possessore, vi legis. 45. Tauri, ipso iure verè consequatur possessionem civilem & naturalem rerum maiorum, solet ex eadem lege Tauri, adversus res eas repentes, intentare interdictum adipiscendi eam tenentem, aut saltemventionem & apprehensionem earum rerum, qua caret, & que est apud illum alium, eam potendo, ut sibi tradatur, & alius de ea ejiciatur. Cum enim eiusmodi tentata & apprehensio earum rerum, quasi perfectio & complementum sit naturalis possessionis earundem rerum, vique sicut interdictum adipiscendi competit comparatione possessionis civilis, & obtemta possessione civilis, competit comparatione possessionis naturalis, ut satis ex se est perspicuum, & Tiraquellus, ac alij, quos Molina lib. 3. de primog. c. 13. n. 2. refert ac sequitur, affirmant, exemplo adhibito in hæreditibus, qui ex statutis Galliæ, & Italiæ, comparant ipso iure possessione rerum hæreditarium eo ipso, quod hæreditatem adeunt, & competit eis interdictum adipiscendi comparatione possessionis naturalis, quam nondum habent: ita ei, qui habet possessionem civilem & naturalem rei alicuius, aut rerum aliquarum, si careat earum tentione & apprehensione, competit ei remedium adipiscendi possessionis quoad eam tentionem, tanquam quoad complementum & ultimam perfectionem integre omnino ac perfecte possessionis naturalis earundem rerum. Sic ei, qui possessionem civilem & naturalem rei alicuius comparavit per clausulam constituti, qua prior legitimus eiusdem rei possessor, ac tentor, se constituit nomine illius eam possidere, iuxta ea quæ disp. 13. dicta sunt, competit interdictum adipiscendi tentionis atque apprehensionis realis eiusdem rei, quam ille alius adhuc retinet, nec vult tradere, ut cum Tiraquello affirmat Molina ubi supra. n. 4. Idè

Verò habet locum in re proposita, cum sit eadem prior ratio, ut idem Molina ibidem rectè asseverat.

Addit ibidè Molina a. n. 6. cum plerisque alijs, quos citat, eum, qui præten dit se esse legitimum in maioriu successorum, non solum posse intentare interdictum adipiscendi possessionis comparatione tentiæ, qua caret, sed etiam posse seorsim intentare, aut etiam simul accumulare, remedium retinendi possessionis, quatenus, qui tenet atque realem occupationem rerum maiorum ei denegat, sibi; retinet, eo ipso quodammodo cum perturbat in possessione naturali & civili, quam ipso iure, morte ultimi eius maiorum possessoris, comparavit: quin addit, posse simul accumulare interdictum recuperandi possessionis, quatenus comparatione rei alicuius, aut rerum aliquarum, eiusdem maiorum, poterit fortaliter esse turbatus, ac spoliatus, vel à possessione naturali, vel etiam à civili, vtileque interdictum esse ait, omnia accumulare, maxime addendo clausulam, quatenus sibi necessarium fuerit, sic; ait sepe vidisse actorem, qui se legitimum successorum in maioriu aliquo præten dit, petere, ut ei actualis tentata ac possessio bonorum maiorum conferatur, ipsum tuendo ac defendendo, & reintegrando in ea, quatenus sibi civile ac necessarium fuerit. Ipsum legit.

Dubium est, si aliquid, vi legis. 45. Tauri, mortuo ultimo maiorum possessore, tanquam legitimus in eo successor, possessionem actualem illius apprehendat, & post illam ita apprehensam, ab alio deiciatur ab ea possessione, num competat ita deiecto remedium summarium in eo regio Senatu ex eadem lege. 45. Tauri paulò antea explicatum, an non: sed contendere debeat de recuperanda, aut retinenda, eadem possessione, via ordinaria coram alijs competentibus de eadem re iudicibus. Ad hoc dicendum est cum Molina ubi supra. n. 8. quatenus ei iam non competat remedium adipiscendi possessionis: eo quod, qui semel eam obtinuit, tali interdicto postea non gaudeat, ut disp. 16. dictum est; si tamen ille alius eum à possessione turbavit, aut deiecit, eo intuitu, quod ipse esset legitimus in eo maioriu successor, & intra sex menses, ab ita obtemta ab eo alio possessione, accedat ad supremum regium senatum, competere ei remedium illud summarium quoad interdicta retinendi, si solum sit turbatus, neque omni-

no deiectus, à possessione, saltè civili, omnium, aut aliquorum eorum bonorum: atque etiam recuperandæ possessionis amissæ. Ratio autem est, quoniam accedit intra spatium sex mensium lege. 10. relata præscriptum, ut ei subueniatur eo remedio summario. Et quoniam perseverat finalis ratio, ob quam id remedium intra id tempus concessum est: nempe, ne ita contententes, unus aduersus alterum, se esse legitimum eius maioratus successorem, & occupantes, aut se inuicem eicientes à possessione eorum rerum, deueniant ad arma, & ut impediatur, cædes, tumultus, ac seditiones. Quod si, qui ita occupasset possessionem, alterumque ab illa turbasset, aut eiecisset, nõ id fecisset eo intuitu, quod ipse esset legitimus in eo maioratu successor, sed aliquo alio, tunc locum non haberet remedium summarium ex. l. 45. Tauri: sed eiectiones contendere deberet via ordinaria coram iudicibus, ad ea causa quos alioquin spectaret, vt rectè Molina ibidè subiungit, ac obseruat.

4. Obseruat optimè Molina vbi supra. n. 9. remedium hoc possessorium, quod ex. l. 45. Tauri conceditur, eius esse qualitatis, & nature, vt admixtam habeat causam proprietatis, neque possit illud obtinere, nisi, qui prius ostenderit, se esse legitimum in eo maioratu successorem. Atque adeo ad se pertinere proprietatem. Sunt enim quædam interdicta possessoria eius nature & qualitatis, vt admixtam habeant causam proprietatis, de quibus est sermo. l. 1. §. quædam. ff. de interdictis, cuius verba sunt.
3. Quædam interdicta rei (id est proprietatis) prosequutionem continent. Et paucis interiectionibus, additur. Nam proprietatis causam continet hoc interdictum. Idem docetur. l. 1. §. 9. hoc autè, ff. de itinere actûque priuato, & vtrobiq; atque etiam a libi, id communiter tradunt doctores. De horum numero est interdictum quorum bonorum, de quo disp. 16. est dictum. Cum enim, competat hæredibus, tam ex testamento, quàm ab intestato ad adipiscendam possessionem bonorum, quæ tempore mortis erant defuncti; sanè, vt alicui, vi eius interdicti, possessio bonorū defuncti cōcedatur, oportet prius docear, se esse legitimum eius defuncti hæredem ex testamento, aut ab intestato, atque adeo eo titulo ad se attingere proprietatem eorū bonorum, quorum possessionem petit. Id quod manifestè habetur. l. 1. C. quorū bonorum, cuius inter alia, hæc sunt verba: In-

A. terdictio quorum bonorum, non aliter possessor constitui poterit, quàm si se de functi plium esse probauerit. Hinc Baldus, Tiracuellus, & alij rectè affirmant, quoniam statutus Gallie, & Italie, hæres ipso iure, hæreditate adita, cōparet possessionem illius ciuilem; vt tamè de vnoquoque in particulari constet, eam comparasse, & in consequentiam interdicti quorum bonorum possessioni etiam naturalis ei tradatur, necesse esse, eum probare, se esse legitimum defuncti hæredem ex testamento, aut ab intestato. Hoc idem in re proposita satis apertè colligitur ex. l. 45. Tauri, quæ possessionem ciuilem, & naturalem statuit ipso iure transire in eum, quæ segun la disposicion del mayorazgo deuiera succeder en el: vt ergo, quis vt talis, in ea possessione defendatur, vel ad eam restituatur, aut etiam, in consequentiam eius possessionis, tenuta, beneficio ac remedio eius legis, ei concedatur, necesse est prius ex maioratus institutione, aut aliunde, sufficienter probet, se esse successorem immediatum in eo maioratu: atque ita in praxi esse receptum affirmat Molina vbi supra in calce. n. 11.

Hinc rectè Molina vbi supra. n. 12. cum plerisque alijs, quos citat, primò inferit. Tā in hoc interdicto, quàm in quocūque alio adipiscendæ, retinendæ, aut recuperandæ possessionis, quod causam proprietatis admiscet, admittendum esse aduersus eum, qui illud intentat, exceptiones causam proprietatis concernentes. Cum enim ciuilem interdictum concedi illi nõ debeat quoad possessionem, quantumcūque sit priuilegiatus, nisi se perspicue doceat ad se attingere proprietatem, vtique quæcūque exceptiones ipsum excludunt à proprietate, impedimento illi sunt, ne tali interdicto gaudeat. Atque hoc est, quod doctores intendunt, dum aiunt, in his interdictis possessorijs annexam habentibus causam proprietatis, quicquid proprietati detrahit, possessioni etiam detrahere. Consentit Greg. Lopez. l. 7. titu. 4. part. 5. verb. possessio & l. 2. titu. 4. part. 6. verb. laego. Id vero, quoad præsens interdictum ex. l. 45. Tauri, quæ est. l. 8. titu. 7. lib. 5. nouæ collect. iuncta. l. 9. & 10. sequentibus, cum summum sit, intelligendum est, modò exceptiones, concernentes proprietatem, probentur in continentibus enim alioiorem requirāt indaginem, non impediunt executionem huius interdicti, referunturque examinandæ, ac probandæ, quando de proprietate

R 5 agatur:

agetur: id quippe regulariter servatur in quocunque summario iudicio. Lalle à quo. §. si de testamento. ff. ad Trebell. l. si is à quo. ff. ut in possess. legat. l. 1. §. ibidem. ff. ad exhibend. glossa. l. 2. verb. quous. C. de edito divi A. dr. toll. & affirmant Greg. Lopez duobus locis citatis, & Molina vbi supra. n. 15. Qui recte reprehendit Gregorij Lopez, quatenus subiungit, id saltem habere locum, quando maioratus testamento fuit institutus: neque enim vlla cōgrua ratio potest ratio, cur non idem sit d. cendum quando contrāctus fuit institutus. Dicunt vero huiusmodi exceptiones in continenti probari, si intra terminum à iure precriptum, ut ea instantia ac iudicium summarium finiatur, probentur, ut cum Bart. in extrinsec. ad reprinēdū verb. famariē, & cum plerisque alijs, Molina ibidem. n. 16. affirmat. Qui tibi quāvis. c. 4. eiusdē libri n. 44. recte ait, in re proposita exceptiones proprietate concernentes, probari in continenti, si probetur intra quinquaginta dies. l. 9. titu. 7. lib. 5. novae collect. traditis, ut contentantes de maiorebus possessione probent, quae voluerint.

6 Molina vbi supra. n. 17. ex eo, quod interdictum, de quo loquimur, sit eius naturae & qualitatis, ut admisceat causam proprietatis, habere affirmat, quod quantvis de iure communi regulariter nō possit appellari à sententia lata circa possessionem, ut habetur. l. vnica. C. si de moment. poss. fuerit appell. idque propterea quod damnum breue illius sententiae recuperari possit dum litigabitur de proprietate; nihilominus possit appellari, seu supplicari, à sententia lata circa possessionem maioratus, ut habetur. l. 9. titu. 7. lib. 5. novae collect. Ut enim ex Baldo & Itraquello refert, quādo interdictum admixtam habet causam proprietatis, appellari potest, etiam de iure communi, à sententia lata circa possessionem. Dictum verò est, regulariter de iure communi appellari non posse à sententia lata circa possessionem: quoniam in regno Castellae, ut Molina ibidem subiungit, admittitur appellatio à sententia circa possessionem, etiam si interdictum admixtam non habeat causam proprietatis: habet quae ea appellatio, non solum effectum devolutivum, sed etiam suspensivum, ita ut sententia non habeat, nec mandari possit executioni, tradendo possessionem ei, cui per eam sententiam adjudicata sit, interimdū à iudice superiore non est confirmata. At-

ut supra

A quae interdictum circa possessionem maioratus, de quo loquimur, deviat in hoc ab ea, consueta dīne in hoc regno introducta contra. l. vnica. C. si de moment. poss. fuerit appell. Quoniam enim interdictum in hoc admixtam habet causam proprietatis, supplicatio tamen à sententia iuxta illud circa possessionem lata, non habet effectum suspensivum, sed solum devolutivum: sententia quippe executioni mandatur, nihil impediēte supplicatione, ut. l. 9. citata san cūm est.

B Molina vbi supra. n. 20. cum alijs, quos citat, ait. Quoniam testes adhibiti in summario iudicio possessionis, fidem possē non faciant in petitorio, seu in causa proprietatis, sed sint iterum examinandi, argumēto. c. veniens de testib. ponit. ff. de his qui sunt sui vel alieni iuris. l. à Diuo Pio. §. si super rebus. ff. de re iudicata (quod posita cum Butrica & Alex. limitare videtur, nisi testes, parte citata, plene sint examinati) in re tamen proposita, testes examinatos in lite summaria circa possessionem maioratus, fidem possē facere in causa proprietatis, neque esse iterum examinandos. Tū quia causa haec possessionis simul admisceat causam proprietatis. Tum etiam quoniam testes exactē, citataque parte, hac in causa examinatorum. Ad id tamen, se aliquādo vidisse, in causa amplissimi cuiusdam maioratus, testes super possessionem ac tenuitatem semel examinatos, ex consilio doctissimorum aduocatorum, fuisse iterum in causa proprietatis examinatos: quod, subiungit, ad maiorem cautelam fuisse factum.

C Numero. 22. idem Molina cum Bart. & Ias. addit, quoniam sententia circa possessionem, etiam si sit vltima, aut ab ea non sit appellatum, regulariter non pariat exceptionem rei iudicatae circa proprietatem, sed integrum sit ita videri, circa possessionem, intentare litem, quoad proprietatem; nihilominus, quando causa possessionis admixtam habet causam proprietatis, parere exceptionem rei iudicatae, non fecus, ac si causa proprietatem fuisset lata. Tamen si nō in meritis Alexander, à Molina ibidem relatus, id limitandum censet, quādo de proprietate principaliter traditur simul cura possessione, non verò quando solum incidenter traditur de proprietate. Ac, quicquid sit de alijs casibus, merito Molina ibidem subiungit, in re proposita, sententiam circa possessionem, non parere exceptionem rei iudicatae circa proprietatem: cum

apartē

aperte lege. 9. & 10. titu. 7. lib. 4. nouæ collect. sancitum sit, vt ea sententia solum intelligatur de possessione, integrumque relinquat contendere de proprietate: imò causa proprietatis non spectat ad supremum Regium senatum, in quo remedium summarium circa possessionem maioratus agitur, atque omnino definitur, sed ad alia prætoria, vt eisdem iuribus statuitur.

- 9 Capite. 1. §. inter filiam, si de fundo defuncti content. merito sancitur, si mortuo parente, relicta vnica filia, contentio inter eam filiam, & remotiores masculos agnatos, circa prædium aliquod defuncti oriatur; agnatis asserentibus, illud esse feudale, ac proinde ipsos, & non filiam, in eo succedere; contra verò, filia asserente, esse allodialæ, seu liberum, ac proinde ad se, tanquam ad hæredem patris, attingere; filiam mittendam, tuendamque esse in possessione eius prædij, tractandamque esse causam proprietatis: quoniam res præsumuntur libere, nisi contrarium probetur: & cõsentit communis doctorum sententia, quam Molina lib. 3. de primog. c. 4. n. 41. refert ac sequitur. Qui iure optimo. n. 42. cum alijs, quos refert, subiungit, idem esse, si soror succedat fratri, & remotiores cognati similem controuersiam moueant circa prædij aliquod defuncti. Re. & tamen cum alijs, quos refert, addit, si remotiores agnati incontinenti probent, id prædium esse feudale, denegandam esse possessionem eius. prædij tali feminae, & tradendam esse agnatis remotioribus defuncto.

- 10 Hinc oritur dubium, si defuncto vltimo maioratus possessore, filia, aut alia femina, sit illi proximior in gradu, & agnatus masculus remotior in gradu contendat, eum maioratum ad se pertinere; eò quod ex illius institutione femina excludatur ex illisq. masculo, num. femina propinquior sit mittenda in possessionem, seu in tenutam illius, vt posset de proprietate contendatur. Respondeturque bene Molina. c. 4. citato. n. 44. & c. 13. n. 23. non esse mittendam in possessionem, seu in tenutam, sed examinandam esse causam possessionis permixtim cum proprietate intra quinquaginta illos dies. l. 9. titu. 7. lib. 5. nouæ collect. præscriptos: ferendamque esse sententiam circa tenutam ac possessionem in supremo regio senatu, vt lege illa, & 10. sequenti statuitur. Si enim intra id tempus remotior agnatus, ex iustitrameto institutionis maioratus, aut alius de, perspicue valuerit probare, for-

minam ab eo maioratu excludi, tunc, iuxta earum legum dispositionem, dicitur in contenti id probasse, ac proinde ipse, & non femina propinquior, admittetur ad possessionem eius maioratus. Quod si intra id tempus nõ potuerit id perspicue probare, cum præsumptio sit pro femina propinquiore, eò quod ex. l. 40. Tauri, & ex. l. 2. titu. 15. part. 2. ea excludat masculum remotiorem in gradu, nisi contrarium statuerit maioratus institutor, vtique tunc ea femina mittenda erit in possessionem eius maioratus.

- B Dubium deinde est, si maioratus institutio excludat omnino feminas, num, si possessor maioratus sine liberis masculis decedat, cæterum relicta vxore pregnantæ, venter mittendus sit in possessionem, propter spem, & verisimilitudinem, quod filius nascetur: an non, sed proximior masculus in gradu, qui iam est superstes, sit in possessionem mittendus. Attendamus responsione. 28. censet, facta diligenti inquisitione, an prægnas sit, & adhibitis posset custodiæ, & cautelis, de quibus: l. 1. §. de inspiciedo. ff. de ventre inspiciedo, & l. 17. titu. 6. part. 6. neque ventrem, neque proximior masculum, esse in possessionem mittendos, sed constituendum esse curatorem bonis maioratus, interimque seruand. um esse maioratum velut in secretis, quousque exitus ventris intelligatur: idque propter incertitudinem, an partus, vel proximior alius, succedet in eo maioratu interimque fuisse tandam esse mulierem de bonis maioratus, & quoad ea præcisè alimenta, ventrem mittendum esse in possessionem, esto ea mulier alius de habeat unde se sustentare possit, iuxta. l. 1. §. mulier. l. curator, & l. cum vter. ff. de vtre in poss. mitt. Pelaez verò de maioratib. part. 3. q. 2. affirmat, ventrem esse in possessionem mittendū, præstita tamen cautione, per mulierem, quod si filius masculum non pepererit, restituet omnes fructus legitimo alteri successori, argumeto. l. 1. C. de Carbon. edit. & l. 1. ff. eodem titu. Exceptis tamen alimentis, quibus alita fuerit, dum ventris euentus expectatur: nam hos soluere non tenetur, nisi se huiusmodi prægnantem, vt constat. ff. de ventre in poss. mitt. iuribus citatis. Contrarium tamē affirmat hic autor, si vltimus maioratus possessor, relinquit filiam, quæ à maioratu non excludatur, nisi ob masculum eiusdē gradus, & relinquat vxorem prægnantem: assueat enim tunc eam filiam mittendam esse

esse in maioratus possessionem, donec vxor illa grauida pariat filium; quoniam, si filia pariet, ea excludetur ab illa altera filia eiusdem ultimi possessoris maioratus, vt pote seniori. Cuius, vero, de pract. qq. lib. 2. q. 87. arbitratur in utroque euentu, ventrem in possessionem maioratus esse mittendum, praestita cautione. Supradicta, & satis consentaneae ad hanc sententiam loquuntur Molina lib. 3. de primog. c. 12. n. 24. vt disputatione praecedente reatum est; & Greg. Lopez. l. 3. titu. 23. part. 4. glossa. 1. Atque haec sententia mihi probatur: quoniam factus ad effectum, vt in possessionem mittatur eorum bonorum, in quibus succeder, si nascatur, & ad cetera, quae ad ipsius commodum spectant, reputatur ac si esset iam natus. l. qui in utero. ff. de statu hominum, & l. 3. titu. 23. part. 4. eaque de causa, interim dum est dubium, an nascetur, vel an nascetur eius sexus, vt succedat, ventem in possessionem mittitur, vt constat ex l. 1. sed. & si incertum. §. quare, & §. vt. ff. de ventem in poss. mitti.

Illud est obseruandum, cum possessio ex l. 45. Turi. tam civilis, quam naturalis, non traseat, mortuo ultimo maioratus possessore, nisi in legitimum immediatum iuc cessorem; atque possessorum remedium ex ea l. admixtam habeat causam proprietatis, vti que aduersus petentem tenentem ac possessionem maioratus, admitti debet exceptio, quod sit spurius, aut aliter illegitimus, & quaeunque alia, quae cum ostendant in capaxem illius; modo, vt dictum est, probe tur intra tempus. l. 9. titu. 7. lib. 3. noue collectionis, ad opponendum, & probandum praescriptum. Ita Molina lib. 3. de primog. c. 15. n. 24. & consentiunt plerique alij, quos citat, resque ex se est satis perspicua.

Dubium vero est, si is, cui spurius, aut aliter illegitimus esse obijciatur, impubes sit, aut in matris ventre adhuc lateat, mittendus sit in possessionem maioratus, praestita satisfactione, aut, ea non praestita, mittendus sit simul cum aduersario in possessionem maioratus, & nihilominus differenda sit causa illa status personae, seu illegitimitatis, in tempus, quo pubes fuerit, iuxta privilegium Carbonianum edicti.

12 Vt quid circa hoc dubium dicendum sit intelligatur, obseruandum est. Carbonianum edictum, seu beneficium ac privilegium a Carbone praetore fuisse introductum, ea quae de causa Carbonianum fuisse nuncupatum. Id edictum continet, si pater, aut auus

A paternus, praeterat impuberem, ita vt, ratione praetentionis contra tabulas possessionis in hereditate illius ei competat, & de hereditatem, illiusque possessionem petiti, illi obijciatur, non esse filium illius, aut non esse legitimum, vel esse mancipium, eaque de causa ab hereditate, illiusque possessione ne esse repellendum; continet, inquam vt iudex procedat tunc summariæ ad cognitionem eius obijctionis, seu exceptionis, cauere se status illius, an scilicet non sit eius filius, vel sit illegitimus, aut seruus, & quidem, si adhibita illa summaria & breui cognitio ne, certo & absque villo dubio, competat remota habere, vt illi obijciatur, repellat eum ab hereditate, & ab illius possessione, eamque tradat alijs legitimis heredibus: si vero rem quouis modo dubium reperiatur, mittat in possessionem impuberem, aut ventrem, hoc est, matrem ratione factus, & differat causam status in tempus, quo ille ad pubertatem deueniet, praestita cautione per impuberem, aut eius matrem, quod si postea id probetur, quod illi obijciatur, restituet hereditatem cum fructibus, exceptis solis alimentis necessarijs talis impuberis, aut ventris: nisi mater se finxisset praegnantem: nam tunc etiam alimenta restituit tenere tur, vt supra dictum est. Quod si cautione non praestet, aduersarius, simul cum impubere, aut cum ventre, mittitur in possessionem eorum bonorum vique ad tempus pubertatis talis impuberis. Atque hoc appellatur Carbonianum edictum.

C Antequam autem reliqua, quae ad hoc Carbonianum edictum spectant, addamus, explanemus vnde haec consistit, atque comprobentur. Quod hoc edictum, seu beneficium, competat impuberi a patre, aut ab avo paterno, praetento, cui ea ratione competit contra tabulas, id est, contra testamentum, bonorum possessio, constat ex l. 1. §. non tantum, iuncto veri, & generaliter, ex l. 3. in prin. ff. de Carboniano edicto. Adde etiam legem. 2. titu. 14. part. 6. quae etiam exprimit, hoc edictum tantum competere, quoad hereditatem patris, aut patris.

D Quod autem hoc edictum competat, si ei obijciatur questio de statu, quoad aliquid eorum, quae commemorata sunt, constat ex l. 1. in prin. §. si quis non. §. sed & si quis. l. 3. §. si quis liberet, & per totum titulum, ff. de Carbon. edicti. Ceterum vero hoc edictum, quando seruus obijciatur patri, aut adulterium matri, vt causa eius status diffe

ratum

ratur in tempus pubertatis filij, si id redun-
dat in impedimentum, quominus filius eo-
rum impubes, consequatur hereditatem
patris, aut aui paterni, ut quia tali impuberi
obijciatur esse mancipium, aut spurium, vel
non esse filium, aut nepotem talis aui, ut
constat ex. 6. sed & si quis, citato, & ex. l. Ti-
tia. ff. eod. titu. Secus autem si non redun-
det in tale impedimentum filij, ut habetur
eodem. l. Titia. tunc enim continuo causa
status examinatur.

Quod autem iudex tunc procedere de-
beat summarie ad cognitionem exceptio-
nis status, habetur. l. i. in prin. ff. de Carb.
edict. l. 7. titu. 22. part. 3. & alias sepe. Quod
verò, si competat, quod ex capite, & oppo-
nitur, certo & absque ullo dubio esse verum,
repellere debeat impuberem ab hereditate &
possessione illius, habetur. l. 3. §. cause. ff. de
Carb. edicto, ubi additur, in qualicumque
dubio mittendum esse impuberem in pos-
sessionem, & differendam esse causam in
tempus pubertatis, & idem habetur. l. 2. C.
eod. titu. & l. 7. citata. Expendere tamen
debet iudex ex circumstantijs concurrenti-
bus, an plus expediat impuberi, differri cau-
sam status in tempus pubertatis; an verò
tunc ventilari, quia facile expeditur in fa-
vorem impuberis: & quia tunc facilius pro-
babitur, quam postea: & quia, probata tunc
causa status, non erit illi necesse tradere cau-
tionem, quam forte non poterit prestare,
atque ita aduersarius, ob eam cautionem
non prestitam, non mittetur simul cum
impuberem in possessionem eorum bonorum,
evitabunturque alia damna, quæ inde po-
terunt oriri. Quod si competere expedire,
ut tunc causa status examinetur, differen-
da non est, sed continuo est examinanda; alio-
quin differenda erit. Ita habetur. l. 3. §. dicitur
autem. ff. de Carb. edict. & l. 7. titu. 22. part.
3. Item causa status differri potest in tem-
pus pubertatis, si impubes solum contem-
dat mitti in possessionem eorum bonorum:
si verò contemdat, sibi etiam adjudicari tunc
proprietas omnium, aut aliquorum, bonorum
differri non potest questio status, sed statim
debet integre & perfecte examinari ac de-
finit. Ita habetur. l. 3. §. missum. ff. de Carb.
edict. & l. 2. titu. 14. part. 6.

Quod verò vester, seu mater ratione factus,
mitti similiter debeat in possessionem,
ac proinde gaudet Carboniano, perinde
atque impubes iam natus, ex se, & ex dictis
supra, satis est perspicuum, & habetur. l. cum
mater. ff. de Carb. edict. & l. 7. titu. 22. p. 3.

A Quod verò impubes, aut mater, prestare
debeant prædictam cautionem, alioquin
aduersarius simul cum impuberem, aut cum
ventre, mittetur in possessionem eorum
bonorum usque ad pubertatem, habetur
l. 1. C. de Carb. edict. & l. 1. §. 1. ff. eod.
titu. & alias sepe. Quando impubes non ca-
uit, eaque de causa aduersarius est missus si-
mul in possessionem eorum bonorum, quò
usque curator bonis tradi debeat, ut exe-
quatur circa illa, quæ necessaria sunt, habe-
tur. l. sed et si is. §. 1. & §. vlt. ff. de Carb.
edict. Quando aduersarius simul est cohe-
res cum impuberem, cui status causam obij-
cit, tunc, est impubes caveat, simul tamen
cum eo mittitur aduersarius in possessionem
eorum bonorum. Ita habetur. l. sed &
si is, in prin. ff. de Carb. edict. Id tamen in-
telligo, nisi aduersarius partem suam acce-
pisset, in qua est indubitatam habere, & de
reliqua parte impuberis contenderet: nam
tunc, data satisfactio ab impuberem pro ea
parte, de qua sola est contentio, mittendus
non esset aduersarius simul in possessionem
illius. Quando impubes non satisfaci-
dit, eaque de causa simul cum eo missus est
aduersarius in possessionem hereditatis,
tunc, adueniente pubertate, nisi, qui fuerat
impubes, satisfactio postquam fuerit requisi-
tus, ipsoque non satisfaciendo, satisfactio aduer-
sarius, amittit, qui fuerat impubes, posse-
sionem & traditur integra aduersario: eaque
de causa, qui fuerat impubes, desinit esse
reus, & deinceps contendere debet de pro-
prietate, non ut reus, sed ut actor. Ita ha-
betur. l. de bonis. §. vlt. ff. de Carb. edict.

B Impubes, interim dum est in possessione
ne hereditatis, atque etiam ventis, alii de-
bent de eis bonis, siue caverint, siue non, &
est postea vincantur, restituere non tenen-
tur ea alimenta, sed solum reliquum heredi-
tatis cum fructibus. Et prestari inde de-
bent impuberi, etiam sumptus præceptor-
is, & reliqui, qui ad eopetitia ipsius alimen-
ta, attenta qualitate personæ, & circumstan-
tijs concurrentibus, fuerint necessaria. Ita
habetur. l. sed & si. §. an autem vescendi. &
l. de bonis. §. non solum alimenta. ff. de
Carb. edict. l. 7. titu. 22. part. 3. & l. 2. titu.
14. part. 3. Aduersarius verò, qui simul cum
impuberem missus sit in possessionem, alii non
debet de eis bonis, ob quæ impuberem con-
trouerfiam mouet status. l. de bonis. §. qui
pupillo. ff. de Carb. edict.

D Non solum filius impubes, si a patre, aut
ab aui paterni, sit priuentus, gaudet Car-
bonia-

boniano edicto, sed etiam si eis succedat ab intestato, excludique ab eorum hereditate ab aliquo velit, mora aduersus eum eo trouersia de statu gaudet similiter eodem edicto; locumque habent omnia, quae hactenus explicata sunt. Ita habetur. l. 1. §. si quis filium. l. 3. in prin. & l. de bonis, §. huic autem. ff. de Carb. edict. consentiunt. l. 7. tit. 2. part. 3. & l. 2. tit. 1. §. part. 6. sum.

Exheredatus uero à patre, aut ab auctore paterno, non gaudet Carboniano edicto. l. 1. §. si quis non, in fine, & §. Pomponius. ff. de Carb. edict. Excipitur, nisi pater addat hanc causam, quia conceptus est ex adulterio, idque non consistit esse verum: quia in eo euentu non censetur exheredasse illud, si sit filius suus legitimus, ac proinde illi succedet, quasi non scripsisset tale testamentum, atque adeo ab intestato, mittique proinde debet in possessionem, modo supra explicato, & differri debet causa status in tempus pubertatis, si ita expediat tali impuberi. Idem est, si pater dixerit, quisquis se filium meum nominauerit, exheres est id, & non consistit, eum, qui se nominat filium illius, talem non esse. Vtrumque habetur. l. 1. §. idem ait. ff. de Carb. edict. Item, si exheredatus, dicat, & probet, testamentum, quo est exheredatus, esse nullum, tunc, quia succedet patri, aut auctori ab intestato, si aliquis ei obijciat, non esse filium eius, cui succedere intendit, gaudet Carboniano edicto. Ita habetur. l. si impubes. §. interdum. ff. de Carb. edict.

In haerede instituto ex testamento, etiam si impubes sit, locum non habet Carbonianum edictum, quauis illi obijciatur, non esse filium eius, qui ipsum instituit: aut alia quaestio status. Ratio autem est, quoniam eo ipso, quod d. est institutus, & id constat ex testamento, cuius nullum vitium in continenti probatur, competit illi honorum possessio secundum tanular, mittique proinde debet à iudice absolute, nullaque cautione praestita, in possessionem hereditates, bonorumque, que consisteret tempore mortis fuisse defuncti. Ita habetur. l. 1. §. Pomponius. l. 3. §. quod si scripto, & l. cum siue. ff. de Carb. edict. l. 2. C. de edicto Diocletiani. tollend. & l. 2. tit. 1. §. part. 6. Quod si tunc impuberi causa status obijciatur, que si probaretur, excluderetur is impubes ab ea hereditate, utique tunc, si liquidum, & absque omni dubio, incontinenti aduersus eum probetur, omnino erit statim impubes excludendus ab ea hereditate, ac

A proinde locum, non habebit Carbonianum edictum: si uero non statim liquido probetur, sed maiori egeat indagine, impubes mittitur absolute in possessionem hereditatis, nulla omnino praestita cautione, atque adeo locum non habet Carbonianum edictum, quoad primam sui partem: qua si uero status reseruetur in tempus pubertatis, nisi aliud plus expediat, ipsi impuberi, et uero reseruat non est ex Carboniano edicto, sed ex constitutionibus sapientum, ut iura vocant, quibus statutum est, ut, si quaestio status aduersus impuberem moueatur, ea reseruetur in tempus pubertatis, si ita impuberi expediat, est locum non habet Carbonianum edictum. Ita habetur expressè l. 3. §. quauis scripto, & l. de bonis, in prin. iuncta glos. ibi. ff. de Carb. edict. Atque hac ratione, quauis Carbonianum edictum, ut ex hactenus dictis patet, solum habeat locum in hereditatibus, idque quando succeditur ab intestato, aut filius est praeiutus, non uero in legatis, aut fideicommissis, attamen. l. 3. in fine principij ff. de Carb. edict. habetur, si alicui impuberi legatum, aut fideicommissum, relinquatur, ut filio, & aduersus eum controuersia de statu moueatur, ut excludatur à tali legato, aut fideicommissio, eam controuersiam seruandum esse in tempus pubertatis, si ita impuberi sit expediens, idque ex regula illa generali ex constitutionibus sapientum, non uero ex Carboniano edicto.

B In eo tamé euentu, posthumus institutus à patre, gaudet Carboniano edicto, si postquam fuerit natus, à legitimis aliquoquin hereditibus, negetur filius testatoris, dicaturque fuisse suppositus, cum vxor praegnans non esset, aut abortum fecisset: tunc enim, si facta summaria inquisitione, res comperitur dubis, talis impubes ex Carboniano edicto, & mittitur in possessionem bonorum, praestita cautione, & reseruitur causa status in tempus pubertatis. Ita habetur. l. 1. §. Pomponius, & l. 3. in prin. ff. de Carb. edict. Reddit uero egregiam rationem glosa. §. Pomponius citato, cur potius in posthumum herede instituto, locum id habeat in eo euentu, & non in impubere iam nato, qui heres instituitur. Quoniam de eo, qui iam erat natus, constat eum fuisse, quem testator instituit: de posthumo uero, de quo coniectura sunt fuisse suppositus, non constat esse eum, quem testator instituit: quia institutus est sub tacita conditione, si nascetur ex sua vxore, ac prim-

C In eo tamé euentu, posthumus institutus à patre, gaudet Carboniano edicto, si postquam fuerit natus, à legitimis aliquoquin hereditibus, negetur filius testatoris, dicaturque fuisse suppositus, cum vxor praegnans non esset, aut abortum fecisset: tunc enim, si facta summaria inquisitione, res comperitur dubis, talis impubes ex Carboniano edicto, & mittitur in possessionem bonorum, praestita cautione, & reseruitur causa status in tempus pubertatis. Ita habetur. l. 1. §. Pomponius, & l. 3. in prin. ff. de Carb. edict. Reddit uero egregiam rationem glosa. §. Pomponius citato, cur potius in posthumum herede instituto, locum id habeat in eo euentu, & non in impubere iam nato, qui heres instituitur. Quoniam de eo, qui iam erat natus, constat eum fuisse, quem testator instituit: de posthumo uero, de quo coniectura sunt fuisse suppositus, non constat esse eum, quem testator instituit: quia institutus est sub tacita conditione, si nascetur ex sua vxore, ac prim-

ide non constat fuisse institutum. Quare, si verè constaret, posthumum institutum, natum esse ex ea vxore, sed obijceretur fuisse conceptum ex adulterio cum alio viro, locum non haberet Carbonionum edictum, sed si, facta inquisitione, res comperiretur dubia, ille simpliciter, & sine cautione, mitteretur in possessionem bonorum defuncti, & quæstio de statu ex regula generali reseruarietur in tempus pubertatis.

Dubium est, si filius impubes præteratur à matre, contendatque testamentum esse nullum quoad hæredum institutionem, aut esse annullandum, ipsumque succedere debere tali matri, causamque status illi obijciatur, utrum gaudeat Carboniano edicto: sicut in simili euentu gauderet, si à patre fuisset præteritus. Item, si matri, aut à materno, fratri, aut cuiuslibet alteri agnato, succedat ab intestato, eidem obijciatur causa status, quia ab ea hereditate repellatur, nisi similiter gaudet Carboniano edicto. Lex de bonis, in prin. ff. de Carb. edict. satis perspicue affirmat, locum non habere, vt iuxta Carbonianum edictum, mitti debeat in possessionem eorum bonorum, præstita cautione, si in ea non sit, alique debeat de eis bonis. Subiungit verò, causam status deferendam esse ex generali sapientum constitutione in tempus pubertatis, si ita impuberi expediat. Ratio autem est, quoniam edictum, ac beneficium illud, solum conceditur impuberibus quoad hereditatem patris, aut aui paterni, non verò quoad hereditatem aliorum. Qua etiam ratione, si impubes succedere velit in hereditatem liberti, ratiqum filius patroni defuncti, & ei obijciatur, non fuisse filium illius, ac proinde ei non deberi, non gaudet in eo euentu Carboniano edicto: quia non agitur de hereditate patris sui, sed de hereditate liberti à patre suo defuncto. Ita habetur. l. si impubes, §. si pupillus, & l. cum sine, in fine. ff. de Carb. edicto. Atque in hoc posteriori iure additur, idem esse de iure sepulchrorum, ed. q. hereditas non sit. Greg. autè Lopez. l. 2. titu. 14. part. 6. verb. de su padre, sequitur lasonem, satis debili fundamento voluit, Carbonianum edictum competere impuberi, etiam comparatione matris, nisi itaq; interpretatione conatur exponere. §. si pupillus, citatum: meritoque Molina lib. 3. de primog. c. 13. n. 34. eum impugnatur, arbitratumque Carbonianum edictum locum non habere quoad hereditatem maternam. Ait verò, idcirco iurisconsultum concessisse

hoc edictum impuberi quoad hereditatem tantum patris, & aui paterni: quoniam pater tenetur alere filium, & non mater, nisi in defectum patris: & idem est de iure communi de aui paterni in defectum patris, sub cuius potestate de eodem iure est nepos, vt disp. 168. & 228. in quinto effectu patrie potestatis, dictum est: quare quia in hereditate patris defuncti, debentur filio alimenta, & non ita in hereditate matris, concessit ius civile edictum illud impuberi comparatione hereditatis patris, & aui paterni, non verò comparatione hereditatis matris. Addit Molina, rationes alias potuisset per mouere ad id iurisconsultum. Ac sanè ratio, quæ præcedentem coadiunxit, est. Quoniam pater usufructuarius est in bonis filij familias, & similiter aui paternus de iure communis: non verò mater: id circoq; privilegium illud ea etiã ratione videtur impuberi concessum comparatione hereditatis patris, & aui paterni, non verò comparatione hereditatis matris. Quia verò de iure huius regni, & Lusitanie, nepos non est in potestate aui paterni, neque aui paternus est usufructuarius in bonis illius, materque, vt disp. 228. citata ostendimus, tenetur de iure horum duorum regnorum alere filium in defectum patris, & non aui paternus, sed æquè in defectum patris ac matris, tenetur aui paterni & materni nepotem alere: dicerem sanè Carbonianum edictum, de iure horum regnorum competere impuberi solum comparatione patris, non verò etiã comparatione aui paterni. Illud denique obseruatur, sicut quando filius institutus est hæres à patre, neque est necessarium, neque habet locum Carbonianum edictum, ellò ei obijciatur quæ filio status: quia mittitur in possessionem absolutam eius hereditatis, nulla præstita cautione, & causa status reseruat in tempus pubertatis ex constitutione sapientum generalis, vt supra dictum, ostensumque est: ita si instituitur à matre, aut à quouis alio cognatione, vel etiã extraneo, idem prorsus est dicendum: atque l. 2. titu. 14. part. 6. in hoc solo euentu, vniuersumque comparatione omnium instituentium heredes, loquitur: tuncmeti adhibeat exemplum, quando ad causam status devenit, in patre, & aui paterni: quorum comparatione duntaxat habent locum, quæ de edicto Carboniano de iure communi disposita sunt, quorum aliqua ibi subiungit, vt quod impubes interim alii debeat de ea hereditate, & quod solum mit-
tur

tus in possessionem, neque proprietas illi adjudicetur. Hæc, quod at tinet ad rem de Carboniano edicto, que exactius hoc loco a nobis explanari ac definita est, quam fuit supra disp. 2. & 6. Atque haud suo an ea omni no colluerit ac explicauerit Molina vbi supra. a. n. 28.

Hic ita constitutus, vt ad dubium, eius occasione dicta sunt, veniamus. Quidam, quos Molina vbi supra. n. 26. refert, affirmant Carbonianum edictum locum habere in maioratibus Hispanis, de eorum numero est Greg. Lopez. l. 2. titu. 14. part. 6. glossa vltima; tamen in fine eius glossæ sub iungat, habere locum in maioratibus, qui deferuntur iure institutionis ex testamento, non vero in alijs; & videtur intelligere, etiam in institutis eo modo à matre, iuxta ea, quæ circa Carbonianum edictum cum arbitrat cum Iasone, supra est relatum. Et Podilla. l. eam quam. C. de fideicommissis, sc in causa grauissima accepisse, vtu esse receptum, vt in Hispanis maioratibus locum habeat Carbonianum edictum. Id vero quidam confirmant, quoniam Carbonianum edictum locum habet in feudis, vt Baldus, & alij, quos Molina vbi supra. n. 27. refert, censent. Molina vbi supra. n. 32. annuit, in maioratibus à patre, & ab aucto paterno, institutis, non ex contractu, sed ex testamento, neque aliter, quam iure institutionis heredis, locum habere Carbonianum edictum. Et postea. a. n. 36. ait, in maioratibus à matre, aut ab alio, quam à patre, vel ab aucto paterno, institutis, etia si testamento iure institutionis heredis creati sint, locum non habere Carbonianum edictum; tamen si, quando quaestio status impuberi obijceretur ad illum excludendum à maiortu, illa differenda esset ad tempus pubertatis illius: nō tamen impubes ille mittendus esset in possessionem talis maioratus ex Carboniano edicto. Ea vero de causa admonet, vt, quando timeretur, eam quaestionem obijciendam esse impuberi, quod excluderetur à maiortu, curarent, qui illius curam gerunt, vt apprehenderet prius possessionem, quam quaestio obijceretur, vt de lata quaestione in tempus pubertatis, conseruaretur, ac de fenderetur, in ea maioratus possessione semel acquisita.

33 Iuxta ea, que de Carboniano edicto dicta à nobis sunt, dicendum arbitror, nunquam in maioratibus Hispanis habere locum, vt quis ex Carboniano edicto mittatur in possessionem alicuius eorum. Ratio

A autem est, quoniam Carbonianum edictum nunquam habet locum, nisi in hereditate patris, aut (de iure communi) aut paterni, de iure vero Castellæ, & Lusitanæ, locum non habet in hereditate aut paterni, vt dictum est; maioratus autem Hispanus, si demas, quando titulo heredis est institutus, & tunc precise comparatione eius, in quo est institutus, non vero eomparatione actorum, qui vteris ad eum vocantur, nō habet rationem hereditatis, neq; in edicto creditur iure hereditario, sed sanguinis; vt disp. 617. dictum est; quare, si demas, eum solum euentum, in maioratibus Hispanis non potest habere locum Carbonianum, edictum, possessione ex Carboniano edicto. Quod vero neque in illo euentu locum habeat, etiam si talis maioratus sit eo modo institutus à patre, probatur. Quoniam Carbonianum edictum locum non habet in herede instituto, sed solum in herede ab intestato, aut preterito, quibus quaestio status obijciatur, vt ab hereditate excludantur, vt supra dictum est; ergo in euentu, de quo agimus, locum non habet Carbonianum edictum; sed siue maioratus eo modo esset institutus à patre, siue à matre, siue à

B quocunque alio, sique in quō heredis titulus est institutus, excludi ab illo intendetur obiecta illi causa status, neque ea causa in continenti aduersus eum perspicitur, ita vt nullum superesset dubium, probaretur, mittendus absolute, & absque ulla cautione, esset in possessionem: eius hereditatis ac maioratus, exactisque examen eius causæ status remittendum esset in tempus pubertatis. Porro in reliquis, quia ad maioratum vocantur post eum, in quo maioratus est institutus, quocunque modo is maioratus fuerit à principio institutus, si quis eorum sit impubes, & ei causa status obijciatur, qua excludi à successione in eo maiortu intendatur, tunc, nisi illa in continenti, hoc est, intra quinquaginta dies ad leg. 9. tit. 7. lib. 1. noue colligit, statuitur, ita perspicue probetur, vt nullum super sit omnino dubium rem ita habere, mittendus similiter est impuber absolute, & absque ulla premissa cautione, in possessionem eius maioratus, non ex edicto Carboniano, sed vi institutionis maioratus, qua perspicue impubes videtur, & clausa causa status: etiam si vero status differendo est in tempus pubertatis. Quare vero, preter causam status, aliquid aliud interueniret, vnde dubium esset, an is impubes, vel potius alius, succederet

C D

alio

dere deberet in eo maioratu, tunc res summarie est examinanda in supremo regio senatu, modo. l. 9. & l. 10. tit. 7. lib. 5. noue collect. præscripto, & in principio huius disputationi: explicito, ferendaq; est in eo sententia sententia, quæ eorum mittendus sit in tenentem & possessionem eius maioratus: nisi elapsi fuissent sex menses à pacificatione possessione in eo maioratum: tunc aduersus eum, qui ita posset daret, non conceditur remedium, de quo. l. 9. & l. 10. citatis, sed deicendendus est ille in possessione eius maioratus, solumq; potest contendere aduersus illum de proprietate, idq; via ordinaria, ut iidem legibus præscribitur.

SUMMARY.

1. **P**OSSESSIO civilis & naturalis maioratus non transit ipso iure mortuo institutore in successorem, sicut transiit deinceps mortuo quocumq; possessore in proximum successorem. Neque remanet summarius circa tenentem, hoc i. locum, quæ de immediate succedunt institutori. Tamen quando remanet maioratus, possessor regni supremus senatus eodem modo procedere circa remanentem.
2. **P**ossessio civilis & naturalis maioratus, si certum sit quis in eo succedat, certo etiam in eum transiit: verò si dubium, dubium quoque est an transierit. Et quid circa tenentem faciendum, si liquidari non possit, ad quem pertineat.
3. **P**ossessio maioratus remanens: & certo ipso iure transiisse, & tenentem adinducitur, quale in firmamentum ostendi debeat, aut qua alia ratione id sufficienter constare sit censendum.
4. **P**ossessio bonorum maioratus est censenda transiisse in successorem, locumq; habere remedium tenentis, si id certum id possideat titulus, qui originem non habet ab institutore, aut de quo alium quæ non constet sufficientem fuisse ad legitimum alternationem bonorum maioratus. Quando autem titulus originem ab institutore habuit, aut quando constet fuisse legitimam, aut datum esse, num institutor eam rem in maioratu comprehendit, incertum habet locum.
5. **T**enentis remedium non habet locum, si post institutionem libellum in eum intra semestre computatum à puncto delatæ successionis maioratus, est ante acceptam possessionem, post semestre intentetur alius apud eum ex alia causa: seu si eadem. Cetero tamen aduersus ne haec cessat non est intra semestre.
6. **T**ertius superueniens post sex menses lapsos, intententia per alios intra alios actione, si ad impugnandum aliorum legitimum accedat, repellitur.

7. **A**duersus lapsum eius summi non datur restitutio in integrum minoribus & aliis, ut remedium id summarium intentare possint.
8. **R**emedium idem tenentis intentari potest intra semestre, si intra maiorem iam fuerit via ordinaria causa possessionis, aut proprietatis, in alio tribunali.
9. **V**trum post legem. 10. latam circa tenentis remedium, concedatur minori restitutio in integrum aduersus probationem emissam intra tempus ad probandum concessam. Et utrum admittenda sit restitutio reprobatum in re remedio, & impugnatio scripturarum, petendaq; sit restitutio fructuum, faciendaq; sit condemnatio, aut absolutio circa eos solvendos.
10. **P**ossessorium remedium, quod interdictum capax, quatenus eo remedium, aut non datur, intentum a remouente tenentis summario.
11. **M**aioratus bona si in diuersis districtis sit sine causa circa maioratum transiit debet in proprio, in quo maior per se est collocata. Nisi talis esset in duo, cum esset antea maior pars, quæ est in alio: nam tunc in pretorio districti, in quo esset intulæ, trahari deberet.

Nonnulla dubia circa præcedentia examinantur. Disp. 638.

1. **N**ONNULLA dubia examinanda superius circa dicta præcedente disputatio. Primum est, utrum dispositio legis. 45. Tauri, quod mortuo maioratus possessore, possessio eius minoratus civilis & naturalis transeat ipso iure in proximum vocatum, itemq; remedium possessorum ex ea lege statutum. 9. & 10. tit. 7. lib. 5. noue collect. locum habeant, etiam in eo, qui immediate accepit maioratum ab ipso institutore, eo defuncto: an verò solum habeat locum in successioneibus ulterioribus. Aut. Com. l. 45. Tauri. n. 137. locum habere arbitramur, etiam in eo, qui immediate succedit institutori maioratus institutori. Quoniam videtur esse eadem ratio idq; propter quod dispositio illa emanauit, nempe, ut melius maiores consentiantur, locum etiam habet in successioneibus inferioribus.

tori: potestq; mortuo maioratus instituto re, oriri controuersia, quis in eo maioratu debeat succedere, quam similiter expedit sumari in supremo regio senatu expediti. Contraria tamen sententia merito amplectitur Molina lib. 3. de primog. c. 13. n. 40. nepe, nō habere locū in eo, qui maioratus institutori succedit, sed in reliquis: quemadmodum lex. 7. titu. 4. part. 5. quæ statuit, vt si quis donet aliquid alicui sub modo, vt post certū tēpus illud restituat alteri, accedente eo tēpore ipso iure transeat, quoad dominiū & possessionē, in illū alium (cuius instar condita fuit lex. 45. circa maioratus) non habet locū in primo donatario, qui rē immediatē accipit à donante, etiam si donatio esset facta in tēpus, quo donans moreretur; sed solum habet locū in ceteris donatariis sub illo modo post primū, qui rē illā accipere debet ab anterioribus donatariis. Id constat ex ipsamet legē. 45. Tauri, quatenus dixit, *muerto el tenedor del mayorazgo, luego sin otro acto, &c.* non enim dixit, *muerto el instituidor del mayorazgo*, sed *muerto el tenedor*. Et addidit, *se trasfiese la posesion civil y natural en el siguiente en grado*: quæ verba de notant, aliū successisse, cui sit hic sequens in gradu: institutor enim gradū non facit successionis. Item idem constat ex illis verbis eiusdē legis. *Aunque otro aya tomado la posesion de ellos en vida del tenedor del mayorazgo, o el muerto, o el dicho tenedor, el aya dado la posesion de ellos*. Quæ verba aperte ostendunt, antecedentia intelligi non posse de maioratus institutore. Si enim ea verba ad maioratus etiam institutorem referrentur, disponderetur satis absurdū, atq; à recta ratione, & à principiis iuris alienam, nepe transferri in proximē vocatū ad maioratū possessionē, etiā eorū bonorū, quæ maioratus institutor tēpore mortis suæ nō posideret, imō quorū possessionē ipse dū viueret alteri tradidisset, cuius contrariū habet rei ipsius veritas, & disp. 636. est ostensū. Concinit in re proposita Acosta in. q. de patruo & nepote part. 3. n. 5. quoad translationē dominiū maioratū bonorū coronæ regni ex lege mētali. Neq; verū est, esse eandē rationē in successore maioratus institutori, vt proximē est explanatū. Præsertim cū maioratus institutor regulariter possit, interim dū viuūt, reuocare maioratū, & disponere de rebus illius, vt libuerit: neq; eadē cura esse debuerit legislatoribus de immediata institutori successionē, circa quā ad ipsū providere spectabat: sed de tēpore post mortē illius, quā

do, ipsi defuncto, quidā ex ipsi præscripto alijs succedūt, vt maioratus melius tūc esset seruaretur, atq; minori cū tumultu, rixis, & perturbationibus, in eo succederetur. Neq; si militaret eadē ratio in successionē primo institutori, lex illa, quæ à iure cōmuni est exorbitā, extendēda esset ad primā successionē, præsertim cū id nō sonet, sed contrariū. Admonet tamen Molina vbi supra, n. 41. si aliquādo in primā successionē amplius limitū maioratus difficultas oriretur, quis in eo succedere deberet, meritoq; timeretur inde oriri posse graues rixas & seditiones, posse supremū regnū senatū aduocare ad se causā, vt, iuxta modū præscriptū. l. 9. & titu. 7. lib. 5. noue collect. pronuncietur, quis in tenentē ad possessionē eius maioratus esset mittendus; nō quidē, quod in eū transisset ipso iure possessio ciuili & naturalis ex præscripto legis. 45. Tauri: quod dispositio legis. 9. & 10. titu. 7. citato sese extenderet ad eum euentum, sed quod id postularet regimen reipublicæ, paxq; & tranquillitas regni, ac populorum.

Secundū dubiū est, utrū ex. l. 45. Tauri possessio ciuili & naturalis transeat ipso iure velolum in expressim vocatū ad maioratus successionē ipsamet maioratus institutio: ne, an verō etiā in oī, qui ex cōiecturis censetur vocatus. Dicēdum autē est, si cōiecturae sint tales, quæ persuadeat, eū esse vocatū, voreq; esse successorē immediatū in eo maioratu, tunc in eū censendū esse ipso iure transisse vtranq; possessionē, idq; tanta firmitate & certitudine, quanta firmitas, certitudoq; fuerit, eū esse immediatū successorē: atque id comprehendunt verba illa legis. 45. Tauri, *que conforme ala disposicion del mayorazgo deuiera de succeder en el*: si verō id nō sit firmitas & certū, sed ambiguitas,

De eadē sanē est ambiguitas, an verē in eum ipso iure transierit vtraq; illa possessio. Atque iuxta hoc intelligendi, accipiendiq; sunt, Couar. 3. var. rel. c. 5. n. 6. in prin. Molina vbi supra. n. 43. & doctores, quos Molina citat. Obseruat tamen, dispositionē legis. 9. & 10. titu. 7. lib. 5. noue collect. locum habere, etiā dum est ambiguum, quis immediatē succedat in maioratu. Si tamen intrā tempus eis iuribus præscriptum, vt summarie cognoscatur de ea causā, sententiaq; proferatur circa tenentem ac possessionem, liquidari non possit, quis ad eum maioratum verisimiliter vocetur, neuter in tenentem, ac possessionem vi sententia mittetur, sed vel iubentur eodem modo

mōdo se habere circa possessionem, ut antea se habebant, sine ullo praeiudicio iuris alterius, etiam quoad tenutam & possessionem, vel iubebitur, maiorum esse in sequestro, & eos contendere simul de proprietate & possessione iudicio ordinario, minimeque summario, quousque res liquidetur. Quod si liquidari non poterit, sed res semper dubia permanferit, iubebuntur transigere circa illam, vel iudicium ac Regis auctoritate, maioratus inter eos, pro dubij qualitate, diuidetur: eod quod in eo eventu melius eorum sit melior conditio, tanquam ab initio bona fide, ac pacifice, cum maiorum possidentis, sed quia sit utriusque conditio, quoad humanam prudentiam, ex estimationem.

3 Quemadmodum, quando quis mittitur in possessionem hereditatis defuncti ex eo, quod heres ab eo institutus est, necessus est, ut ostendat testamentum ipsum absque ullo vitio, unde id collat, ut habetur. l. 2. C. de edicto Dni Adrian. toll. & ex. l. 1. tit. 14. part. 6. dictumque est disp. 246. aut certe necesse est, ostendat exemplar ex originali ipso transumptum de iudicis mandato cum citatione partis, alioquin transumptum, sine citatione partis, & iudicis mandato, non sufficit, ut constet ex authentica si quis aliquo. C. de edend. & ex. c. 1. de fide instr. iur. d. glo. si utrobique, & affirmant doctores, quos referunt ac sequuntur Greg. Lopez. l. 2. citata verbi causa de testamentis, & Molina ubi supra. n. 44. at in re propo. ita, v. ex. l. 43. Tauri censetur, mortuo ultimo maioratus possessore, transisse ipso iure possessio civilis & naturalis in aliquem, tanquam in eum, que conforme ala d. sp. sion del mayorazgo de donde se suel en el, ut eadem. l. 43. Tauri habetur, atque adeo, ut alterius vicis de legis a supremo regio senatu mittatur in tenutam ac possessionem eius maioratus, iuxta l. 9. & 10. tit. 7. lib. 5. nouae collect. necesse est, ut ostendatur ipsum originale institutionis maioratus, vnde id collat, aut transumptum ex illo factum de iudicis mandato, ac citata parte. Ita Molina, n. 44. cit. 10. Qui tamen subiungit, se vidisse sen. supremo regio Castellae senatu, p. g. l. tam fuisse tenutam, honorum vicinuldam maioratus possessionem, cuius ex quodam exemplari primo genij antiquissimo, quod p. nec vltimū maioratus possessore fuit inventum, fueratque semper habuit tanquam vera maioratus scriptura, & cui multa alia veritatis adminicula afferebant. Quando

A enim multi, vi talis scripturae, & institutionis in ea contentae, succederunt in eo maioratus, neque collat de originali, neque vna de eo transumpto, & modo succedat, iuxta arbitrium, aut eorum contraria, utique, prudentis arbitrio, persuasio id sufficientissima est, quod ita res habeat, idemque transumptum de iudicis mandato, citataque parte, fuerit quondam de originali extractum, aut quod adeo non fuerit quondam iis, qui ius ad eum maioratus praeferre poterant, ita habuisse originale, quod ipsi consueuerunt, ut necesse non fuerit ipsos citari, ut id transumptum ex originali deduceretur. Item, quando nullum extat originale, nec transumptum, institutionis alicuius maioratus, & a tempore, ab cuius initio non extat memoria, abique dubio habita ea bona temper fuerunt, ut maioratus, & in eis, ut in maioratum, fuit semper successum, vel iuxta ordinem. l. 2. tit. 14. part. 2. & l. 40. Tauri prescriptum, ut regulariter in eo eventum succederetur, vel alio, de quo legitima praescriptione ac consuetudine constet, tunc id satis erit, ut mortuo ultimo maioratus successore, ipso iure ex. l. 45. Tauri censetur possessio civilis & naturalis transisse in proximum, iuxta eundem ordinem, ad talem maioratum vocatum, &

C ut tenuta & possessio illius aduersus reclamantem a supremo regio senatu, iuxta dispositionem legis, & ex. l. 10. tit. 7. lib. 5. nouae collect. ei tradatur. Ita Molina ubi supra. n. 50. aduersus quosdam, quos citat.

4 Tertium dubium est, utrum, quod ex lege. 45. Tauri, mortuo ultimo maioratus possessore, transeat ipso iure possessio civilis & naturalis rerum maioratus in proxime vocatum, etiam si tertius aliquis esset in possessione earum rerum, solum habet locum, quando tertius ille possidebat sine titulo, an verò etiam quando cum titulo res aliquas maioratus possidebat, ut titulo emptionis, donationis, aut alio simili. Lex quippe. 45. Tauri, licet exprimat, transire possessiones illas, etiam si tertius aliquis esset in possessione, qui vel ipse de capaller, vel vltimus maioratus possessor ei tradidisset, non tamen exprimit, id habere locum, etiam si cum titulo esset in ea possessione, & cum sit contra rectoria iuris communis, non videtur extendenda ad hoc secundum sed solum videtur intelligenda quoad primum, quod sonat, & in quo potest habere locum, similiter conuenienter est de his, non remedi. l. 9. & 10. tit. 7. lib. 5. nouae collect. habet locum, etiam aduersus huiusmodi titulo possidentem

res aliquis maioratus. Molina vbi supra a. n. 32. mouet hoc dubiū. Et placet, cum eo. n. 31. dicamus. Quod si titulus originē nō traxit ab ipso maioratus institutore, sed ab aliquo vltiori possessore, sola sua auctoritate, & ab ipso causa legitima, vt quia donauit, vendidit, aut alio modo alienauit res aliquas maioratus; tunc, cum talis titulus sit eo ipso apertē nullus, habendus est pro nō titulo, consentiuntq; Baldus & alij, quos citat; atq; adeo aduersus ita possidentem, habet locum dispositio legis. 43. Tauri, & remediū ex lege. 9. & 10. citatis: præsertim cum id remediū possessionum admixtam habeat causam, seu examen, proprietatis. Si verō titulus talis alienationis ab ipso met maioratus institutore habuit ortū, vel alienatio ex debitis illius fuit facta, vel interueniente regia facultate, tunc dicendum est, earū rerum possessionem, non transire ipso iure in proximē vocatum ad maioratum, mortuo vltimo maioratus possessore, neq; contra talem possessore habere locum remediū ex l. 9. & 10. tit. 7. lib. 5. non collecti. sed id negotium via ordinaria apud iudices ordinarij, & apud prætorij alia, à supremo regio prætorio, esse expediendum. Idemq; est dicendum, quando dubitatur, an res aliqua comprehensa fuerit ab institutore in maioratu, vel non. Hæc enim omnia extra iudicium summarij sunt, alioq; riq; egent in dagine. *lib. 5. folio 20.*

Cum in calce legis. 9. tit. 7. lib. 5. noue collecti. habeatur, quod, vt remediū legis illius, & sequentis, concedatur ei, qui contendit, se esse legitimum immediatū successorē in maioratu aliquo, aduersus eū, qui, tanquam legitimus in eo successor, occupatā habet possessionē, seu tenutam, eiusdem maioratus, necesse est, vt ille accedat ad id petendum in supremo regio senatu intrā sex mēses à puncto, quo hic alius eo modo occupauit possessionē illā ac tenutā; alioquin, si, elapso eo semestri, accedat, remediū illud ei nō concedatur. Cum hæc, in quā ita sint, quartū dubiū est, si hic accedat qui dē intrā id semestre, sed proponat ineptū libellum & actionē: postea verō, elapso eo semestri, proponat aptū libellū & actionē ex alia causa ac radice, vt raudiendus sit, quoad hūc secundū libellū & actionē, vel non, sed repellendus sit ac remittendus, vt via ordinaria petat eū maioratū corā alijs iudicibus, atq; in alio prætorio. Dicendū autē est, eū Molina vbi supra. n. 36. si secūda causa omnino distincta sit à prima, repellendū

esse: eō quod ea causa, post elapsū semestrem, intētetur ac proponatur in supremo regio senatu, & prime, tanquā ineptæ, habenda nō sit ratio, quin potius, tanquā nō propōita, sit habenda. Satisq; consentaneū ad hoc loquūtur glossa. l. si pater verb. statas. C. de statu defunctorum, glossa in authentica offeratur verb. pro nihilo. C. de litis contest. quas sequuntur doctores, quos Molina vbi supra citat.

Quintum dubium est, si in eodem euentu, aptam quidem actionem intrā semestrem illud in supremo regio senatu proposuit, attamen intrā idem semestrem nō citauit aduersariū, illam ei intimari faciens, vtrū sit repellendus ab eo sumario remedio. Quod sit repellendus, suadere videtur doctrina Baldi. l. vlt. iuncta glossa ibi, verb. exordiu. C. de temporib. & reparationib. appell. vbi ait, existente statuto, quod testamentum non insinuat, possit insinuari, nisi prius fuerit petita illius cassatio, si circa cassationem propōitus sit libellus, nec parti sit intimatus, posse testamentum insinuari: quia libellus non intimatus, perinde reputetur, ac si non sit propōitus. Iuxta quam doctrinam ait etiam Angelus, si sit statutum, quod à sententia debeat intrā decem dies appellari, & intrā alios viginti dies, qui appellauit, prosequi debeat appellationem, atq; hic intrā eos viginti dies proponat libellum ad prosecutionem appellationis, neq; illum intrā eos dies intimari faciat aduersario, non satisfecit illi statuto. His tamē non obstantibus, Molina vbi supra. n. 33. & Gutier, de pract. qq. lib. 2. q. 89. censent, eum, qui intrā semestrem aptam actionē propōuit in supremo regio senatu, esto post semestrem citet aduersariū, causamque illi intimet, repellendum non esse ab eo remedio. Ratio est, quoniam lex. 9. citata, vt is non repellatur ab eo remedio, non exigit, vt causam incipiat, aut eam prosecuatur, intrā id semestrem, sed solū, vt illam proponat in supremo regio senatu: sic enim habet. *Y pasado el dicho tiempo de venir a el nuestro consejo pidiendole mandamos, que en tal caso no se de iure, ni se conoza, etc. quare satis est accedere intrā id tempus ad regium senatum, eamque in eo petere.* Id quod confirmat Molina ex doctrina Baldi. l. 1. C. quando libelli, prin. n. 3. vbi ait, quod aut statutum nihil aliud exigit, quā libelli productionem, & tunc non sit necessaria citatio, sed sufficiat sola libelli ablatio, aut requirit aliquem proce-

processum; & tunc necessaria sit citatio; quæ initium est cuiuslibet processus: cuius dictum sequitur Felinus. c. illud de prescrip. n. 11. Subiungit verò Molina, se vidisse ita fuisse pronunciatum in quodam euentu. Gultierius ubi supra redarguit hanc confirmationem Molina: quoniam, inquit, cum lex. 3. citata processum etiam requirat summarium, præscribendo partibus spatium quinquaginta dierum, intra quod probent & præsentent, quæ voluerint, sane ex doctrina illa Baldi contrarium potius erat dicendum. Frivola tamen est hæc redargutio: Lex enim illa, ut hic non repellatur à remedio illo, & ut ei concedatur processus ille summarius, non exigit processum ipsi, sed solum exigit, ut is accedat ad regium senatum, & offerat libellum intra id semestrem.

¶ Sextum est, si maioratus possessor tradat in vita sua possessionem illius alicui, tanquam legitimus possit se successor in eo maiori, utrum, si labatur sex menses à pucto, quo hic ita occupare ac possidere cepit eum maioratum, in quibus alius, qui præterit se esse legitimum successorem, non accedat ad supremum regium senatum ad petendum remedium. l. 3. & 10. titu. 7. lib. 3. non collect. statutu. & nihilominus accedat intra sex menses post mortem ultimi possessoris, sit audiendus, subueniendumq; iur ut eo remed. o. an non. Dicendum verò est eum Molina ubi supra. n. 39. cū Padilla. l. post mortem. n. 23. & cū Gutier. de pract. q. lib. 2. q. 90. subueniendum esse illi. Quoniam hic non est legitimus successor in eo maiori, interim dum illi alius ultimus possessor illius viuit, neq; proinde ius habet toto illo tempore ad petendam tentionem & possessionem illius, neq; item in ipsam, ante mortem ultimi possessoris, transiit, ut legis. 47. Tauri. possessio eiusdem maioratus civilis & naturalis, ut vicarium potest potest tentionem, ac petere posset retentionem, aut recuperationem, eandem possessionem: quare semel ite illud computandum est à tempore; quo, post mortem ultimi possessoris, alius, tanquam legitimus in illo successor, occupare illum coeperit. Id quod aperte statuit. l. 9. sepius citata, dum habet. Y en caso, que algun poseedor de mayorazgo fuesse, y el que preende ser heredero de el tal mayorazgo, como la posesion del (illo scilicet iam defuncto) y est. mere en ella por medio año, y pasado a quel dicho tiempo.

¶ Vbi vides, semel ite illud supputan-

A dum esse à possessione occupata post mortem ultimi possessoris, & non antea. Admonet tamè bene Molina ubi supra, si possessor ultimus maioratus aliter, quam per mortem, amitteret maioratum, tunc semel ite illud supputandum esse à pucto occupatæ possessionis per eum, qui intenderet, se esse legitimum successorem, postquam ultimus possessor ea de causa in vita sua amitteret maioratum: tunc enim pro mortuo est habendus talis ultimus possessor ad effectum, ut succedatur illi in maiori, argumento legis Callus. 4. & quid sit tantum. ff. de delib. & posth. illis verbis; ut ad finem mortis ceteri casus admittendi fiat; & legis finem. 3. si de portatus. ff. de bon. libet.

¶ Septimum est, si remedium ex l. 9. & 10. sepius citatis, intra prædictos sex menses sit inter aliquos intentatum, & elapsam eis sex mēibus, superueniat tertius aliquis, qui se opponat eidem liti, utrum sit admitteendus, vñ cum reliquis, an verò sit repellendus. Molina in fine capitis, in additionibus ad. c. 13. hb. 3. n. 17. respondet. Si hic tertius superueniat ad continuandum vñ ex iam antea litigantibus, admittendum esse; eò quod teneatur prosequi litem in eo statu, in quo eam inuenit, neque sit novus distinctus actor; sed continuans vñem ex iam antea litigantibus. Si verò se opponat ad excludendos ceteros, iulq; suum proprium contra eos prosequendum; admittendum non esse. Estque hoc secundum satis perspicuum ex l. 9. & 10. citatis. Hoc verò secundum censet Molina limitandum, nisi hic tertius oppositionem præponat ante initium quinquaginta dierum, qui in prima instantia. l. 9. tradit præcipiuntur ad probationes faciendas; aut initio eorundem dierum. Falsam tamen existimo hanc Molinæ limitationem; id enim in prædictum litigantium cederet: cum elapsis illis sex mēibus, non habeat hic ius ad causam tentionem & possessionis eius maioratus remedio summario, de quo agimus; sed solum ad causam proprietatis via ordinaria; neque quid vnus intra sex menses legitime in suum commodum intenteuerit summarium remedium possessorium earum legum, tribuit huic tertio ius, ut, post elapsos sex menses, contra præscriptum earum legum, ipse etiam in suum proprium commodum ideam intenter, aut prosequatur. Neque video iura, vnde Molina id possit probare.

Questio.

Octauum est, utrum, elapso semestri illo legis. 9. citatis, minoribus, ignorantibus, & absentibus, competat remedium restitutionis in integrum aduersus eum tēporis lapsum, vt nihilominus remedium possessorii ex lege. 9. & 10. citatis, eis concedatur.

Argum.

primum.

Pars affirmatiua suaderi potest. Primo, quoniam licet minori denegetur restitutio in integrum, quoad exceptionem declinatoriam, aut dilatoriam, si non sit maximi præiudicii, vt affirmant Inn. & alij, quos referunt ac sequuntur Couar. de pract. qq. c. 26. n. 4. vers. 5. Molina, c. 13. citato. n. 60. & 61. & Gutier. de pract. qq. lib. 1. q. 52. n. 4. & lib. 2. q. 91. n. 1. quando tamen sunt notabilis præiudicii, cōceditur minori, & alijs, qui eodem privilegio gaudent, restitutio in integrum, vt doctores, quos Molina & Gutier. vbi supra referunt ac sequuntur, asseuerant; in re autē proposita, maximi præiudicii est minoribus, ignorantibus, & absentibus, quod per lapsum semestris careant remedio summario possessorio legis. 9. & 10. titu. 7. citati; non solum, quod vtilissimum ipsis sit agere ita summarie, & in supremo regio senatu, aduersus ita tenentem occupatū maioratū, sed etiā, quod agere non possint deinceps de possessione, sed de sola proprietate, maneatq; priuati lōgo tēpore possessione, ac proinde fructibus maioratus, quibus sumptus efficere possent in lite, subeantq; rationē actoris, & non reorū, quoad causā proprietatis; quæ omnia maxima profectio sunt detrimenta: est ergo illis concedenda restitutio in integrum quoad id remedium aduersus lapsum eius semestris.

Secūdum.

Secundo, quoniam licet, siādo in sola lege. 9. citata, non esset tantū præiudiciū minori huius ignorantibus, & absentibus, nō cōcedi eis restitutionem in integrū aduersus lapsum semestris, quoad remedium possessorium eius legis; eo qd solum esset quoad tenutā, nō verō quoad possessionē; agereq; proinde via ordinaria postea possent de possessione & proprietate, qua de causā, tēpore eius legis, restitutio illa eis non concedebatur; postquam tamen lege. 10. sequenti sanctū fuit, vt remediū illud esset circa tenutā ac possessionē, nec post illud liceret via ordinaria agere, nisi circa solam proprietatem, sanē maximū præiudiciū est minoribus, ignorantibus, & absentibus, non concedi eis restitutionem in integrum quoad id remedium aduersus lapsum semestris: quare, cum lege. 10. exprellum non sit, vt eis denegetur, & sanctionē, quæ aliquid statuunt,

A nisi contrarium expriment, non impediant concedi minoribus restitutionem in integrum circa ea, quæ statuunt, si quando ex omissione aliqua se inueniant notabiliter laesos; consequens profectio est, vt, in re proposita, concedi eis restitutio debeat.

Contrariū est potius dicendū cū Molina, n. 60. & 61. citatis, & cū Gutier. de pract. qq. lib. 2. q. 91. videturq; receptū in praxi. Neq; enim est credendū, leges illas. 9. & 10. intendisse ita remediū possessorii statuere ac intro ducere, vt possessorios pacifice suorum maioratum, post multū tēporis, lex, de cō, aut pluriū annorum, possent circa tenutam ac possessionem eorum inquietari remedio illo summario, & deturbari à suapossessione breui illa causæ cognitione: eaq; de causā statuisse videtur, vt, post semestrem talis possessionis, locum nō haberet id summarium remediū. Quo loco obserua, ex eo, quod in eo euentu, nō concedatur hoc remediū, non reddi eos deterioris conditionis, tū quoad causā possessionis, quā quoad causam proprietatis, qui pretendunt se esse legitimos maioratus successores, quā si id remedium non esset introductū, neq; impediri, quin sit intentent quoad possessionem, aut proprietatē, prout ius alioquin ad eam intentandum habuerint, etiam ex l. 45. Tauri. Aliud quippe est loqui, post intentatum id remedium intrā semestrem, de quo loquimur, & latam vltimam sententiā in supremo regio senatu eo summario remedio, virtute cuius sententiæ vni litigantium traditur tenuta ac possessio eius maioratus, & in hoc euentu statuitur. l. 10. vt ita victus, contendere deinceps non possit coram iudicibus ordinarijs de possessione, sed solū de proprietate: & aliud est loqui, quādo, ob lapsum semestris, nō cōceditur id summarium remediū: hic enim non denegatur ei, cui id remediū nō conceditur, intentare hūc via ordinaria circa possessionē, aut proprietatē, prout ius habuerit: tamen, si alius tūto tēpore fuerit in pacifica tenutā ac possessione eius maioratus, hic cōcedatur de iectus à possessione ciuili & naturali, quā ex l. 45. Tauri, tūquā legitimus in eo maioratū successior, potest pretēdere, sepe tēq; partes actoris, & nō rei agere debeat, hūc cōcedat de possessione, qd efficere non poterit, nisi permiscēdo causā proprietatis, & sedēdoq; se esse legitimū ad eū maioratū vocatū, & nō illū aliū, hūc cōcedat de proprietate, & in consequentiā proprietatis de possessione.

Molina & Gutier. suam sententiā confir-

In tenuta & possessione eius maioratus, ea litem suspendere, & intentare iudicium ac remedium summarium legis. 9. & 10. quæ sepius citata sunt, in supremo regio senatu. Et quoniam rem ipse disputet pro utraque parte, eamque cogitanda reliquerit, quia do casus occurrerit, maxime propter lites motas, aut quæ ea de re, circa lites iam motas, poterant excitari, sanè propendeo, id iure fieri posse. Id quippe non est transire de petitorio ad possessorem, seu de causa proprietatis ad causam possessionis, in eodem tribunali; sed, cum adhuc pateat ei via summaria in supremo senatu, eo quod semel nō sit elapsus, est vi suo iure lege. 9. & 10. citatis sibi concessio, intendendo in eo iudicium summarium, quod simul cum causa tenet, & possessionis, admixtam habet causam proprietatis. Idem autor lib. 3. c. 13. n. 61. excitauerat dubium, num scilicet, est maior, quod proxime dictū est, esset denegandum; minori tamen, per restitutionem in integrum, esset concedendum. Atque respondet affirmanter, si ita longè melius atque utilius esset tali minori: secus verò, si aliqua de causa utilius, aut certè eque, aut serè æque, utile esset prosequi viam ordinariam: quoniam, cum tunc, ex omissione remedij illius summarij, non esset notabiliter læsus, locum non haberet restitutio in integrum, quæ non, nisi notabiliter læsis, conceditur.

- 9 Decimum dubium est, utrum, si minor intrā semestre intentauit remedium possessionis legis. 9. & 10. quæ citata sunt, aut aduersus eum fuit intentum remedium intentum, & omisit probationē aliquā intrā quinquaginta dies eisdem iuribus ad probandum in eo iudicio summario solum agebatur in integrum post lapsum eorū quinquaginta dierum, ad eam probationem adhibendam. Molina. c. 13. citato. n. 63. & Gutier. de pract. qq. lib. 2. q. 88. consentaneè ad Cour. de pract. qq. c. 17. n. 4. vers. sextum, & ad alios doctores, quos citant, alseuerant, siādo in sola lege. 9. citata, quando in hoc iudicio summario solum agebatur de tenuta maioratus, & post illud absolutum causa possessionis & proprietatis remittebatur ad alia prætoria, locū non fuisse restitutioni illi in integrum: sicque testatur Molina tempore illius legis. 9. ante latam legem. 10. se nunquam vidisse concessam talem restitutionem in integrum, quin potius, cum semel fuisset petita, denegatam eam fuisse.

A Totā autem difficultas est, post latam legem. 10. qua, qui, hoc remedium summarium intentato, vincitur, excluditur omnino a possessione, neque deinceps agere potest, nisi vi ordinaria, de sola proprietate. Cum enim id maximum sit detrimentum, certè omisio rei cuiusque, quæ ad victoriam conducere poterat in eo iudicio summario, notabilis læsio est, ac proinde aduersus eam restitui minor debet. Id quod ex eo potest confirmari, quoniam in remedijs possessionis adipiscendæ, retinendæ, vel recuperandæ, possessionis, minor restituitur aduersus probationē omisam, ut affirmat glossa vlt. l. vnica. C. si de moment. poss. fuer. appell. quam sequuntur doctores communiter, quos referunt ac sequuntur Couar. vers. sextum citato, & Molina, ac Gutier. vbi supra.

Contrarium, quod scilicet, etiam post legem. 10. concedenda non sit ea restitutio in integrum, suadere videtur, quod eadem lege. 10. habetur; *guardando se en lo demas* (præterquā, quod sententia eius iudicij summarij intelligatur, non solum quo ad tenentem, sed etiam quo ad possessionem, & deinceps in alijs prætorijs agi possit solum de proprietate) *Todo lo contenido en la dicha ley* (nōa scilicet antecedente) cum ergo tempore legis. 9. nec concederetur, nec concedenda esset, ea restitutio in integrum, ut dictū est, & latis aperte innuitur eadem lege. 9. illis verbis; *el qual termino* (scilicet de cinquenta dias) *no se pueda prorrogar, ni alargar, por ningunam manera ni causa*. Et infra, *sin otra mas prorrogacion ni conclusion para lo determinar*. Et rursus, *sin que aya, ni den lugar, a otra alegacion ni probacion*; consequens est, ut neque post legem decimam, & ea, quæ in illa senata sunt, debeat ea restitutio concedi.

D Ad hoc tamē responderi posset, quoniam post legem. 10. eadē forma seruari debeat, quæ lege. 9. sancita est; quia tamen lege. 10. de nouo est constitutum, ut in eo summario iudicio definitur omnino, nō solum causa tenentis, sed etiam possessionis, ita vt deinceps agi nō possit, nisi de sola proprietate; consequens per Epicheid est censendum, relictam fuisse restitutionem in integrum, quæ locum habet in remedijs omnibus possessionis, seu in causis, in quibus agitur integrè de sola possessione, maxime cum remedium summarium, de quo loquimur, habeat admixtam causam proprietatis: quare stylus iure optimo tempore solius legis. 9. introductus, ac perpetuò seruatus, vt

scilicet

scilicet in iudicio sumuario de sola tenuta, non concederetur restitutio in integrum aduersus probationem omisam, non est censendus perseverare tēpore legis. 10. in iudicio sumuario de tota causa possessionis, sed potius est censendus omnino mutatus, prout res ipsa postulat, de qua in eo iudicio sumuario tempore legis. 10. agitur. Item responderi ad illa eadem posset, legem. 9. verbis expressis non denegare restitutionem in integrum: ex generalibus autem verbis, quibus aliquid statuitur, non censetur sublarum remedium restitutionis in integrum, si res, de qua agitur, illud alioquin postulat; neq; in lege ita generali comprehensū censetur personarum, quæ quoad id alioquin habent privilegium nisi de illis expressa mentio fiat. l. decurio. n. 1. C. de silenciariis lib. 1. 20. Atque, nihil impediens verbis relatis, ex lege. 9. locum esse restitutioni in integrum, si res, de qua agitur, illam exigat, confirmat. e. eoram, de in integrum. rest. Vbi cum Tolletanæ & Bracharenis Ecclesijs, contententibus de Hispaniarum primatu, assignatus fuisset terminus quidā pretemporarius, Bracharenis Ecclesia restituitur in integrum aduersus illum elapsum. n. 1. 1. Molina ubi supra. n. 65. adeo dubium re hanc arbitrat, propter rationes in utranque partem allatas, vt ad eius decisionem regiam declarationem necessariam esse dicat; eaque de causa subiungat, quando casus contigerit, ea de re esse deliberandum. Idem. n. 66. censet circa dubium illud, an in hoc remedio & iudicio sumuario post legem. 10. citatam, admittenda sit testium reprobatio. Licet enim in iudicio sumuario & exequiuitio, quando non agitur de possessione concedenda, aut auferenda, non admittatur testium reprobatio, vt cū Couar. c. 17. citato. n. 4. vers. septimo, & Cappycio, affirmat, idq; ita in re proposita seruaretur tempore solius legis. 9. citatæ, quādo solum agebatur eo remedio sumuario de tenuta maioratus; post legem tamen de eam citatam, cum agatur de integra possessione, videtur admittienda testium reprobatio, vt admitti debet ac consuevit in interdictis possessionis, iuxta Bart. in extra pag. ad reprimendum, verb. 4. summariæ, & alios, quos idē Molina ibidē, & Couar. n. 4. citato vers. si ageretur, referunt ac sequuntur. Quia tamen lex. 10. resistere videtur eo modo, quo circa præcedens dubiū explicatum est, idem dicendum censet Mo-

lina circa hoc, & circa præcedens dubium. Idem quoque dicendum censet. n. 67. circa hoc aliud dubium, an in hoc eodem iudicio sumuario post legem. 10. citatam locū habeat publicatio. Quamuis enim tempore solius legis. 9. quando agebatur de sola tenuta, non fieret publicatio; tamen parti bus semper daretur copia probationum sine publicatione; quia tamē in iudicijs possessionis, etiam summarijs, quando de plena possessione agitur, publicatio est necessaria, iuxta Bart. in extrauag. ad reprimendum, verb. figura, & alios, quos Molina citat: idque ita vsu receptum refert; idem quoque dicendum esset post legem. 10. in iudicio sumuario, de quo agimus, nisi similiter eadem lex, modo explicato, resistere videretur. Idem. n. 68. ait dicendum esse circa dubium, an post legem. 10. citatam, in hoc iudicio admittenda sit impugnatio, seu contradictio, scripturarum: Quamuis enim in iudicio de sola tenuta non admitteretur tempore solius legis. 9. neq; in quolibet alio iudicio sumuario circa possessionem non integram, nisi esset aliqua falsitatis suspicio, que breuissimē examinari posset, vt cum Couar. n. 4. citato vers. nono, & cum Masuero, & Capicio ait: in remedijs tamē possessionis, in quibus deplena possessione agitur, nulli dubium est, esse admittendam impugnationem, seu reprobationem, scripturarum, vitia circa illas excipiendo, seu obijciendo: atque idem efficiendum esse circa hoc remedium sumarium circa integram possessionem maioratus post legē. 10. nisi modo explicato, eadem lex resisteret. Atque ex hæcenus dictis subiungit Molina, n. 69. decidendam esse questionem, num in hoc remedio sumuario post legē. 10. citatā admittenda sit petitio fructuum maioratus, faciendæque sit eodē dematio, vt soluantur, vel absolutio ab eorum solutione, si ei adiudicetur possessio maioratus, qui illum tenebat, eosque percepit. Quamuis enim tempore solius legis. 9. quando solum agebatur de tenuta maioratus, & non de possessione, nunquam condemnatio fructuum facta fuerit, etiam si multoties fuerit petita post legem tamen. 10. cum in hoc remedio sumuario agatur de possessione integra adiudicanda, utique in consequentiam illius, condemnatio fructuum est faciendā, si possessio illi adiudicetur, qui maioratus non tenebat. Etenim ea condemnatio in interdictis possessionis fieri debet, quando de plena possessione agitur, vt cum alijs,

quos subiungit, ait, plurium autem, aut pauciorum, pro qualitate interdicti. Quamvis autem hoc ita persuadere videatur hęc ratio, resistit tamen, modo explicato, remq; dubiam facit, lex. 10. citata.

Gutierrez. q. 88. citata censet, etiā post legē. 10. citatam, neque restitutionē illā in integrum, neque reliqua, quę commemorata sunt, habere locum: de condemnatione verō ad fructus non loquitur. Nō verō alio fundamento ducitur, quā quod id solvere videatur lex. 10. citata ex his, quę supra expensā sunt, resistatque proinde his omnibus. Ceterum licet Molina in eandē partem propendere modo aliquo videatur, certē res non caret difficultate maximā.

10. Vt vndecimū dubium intelligatur, ac expediatur, obseruandum est. Interdum iudices, ad pacem conseruandā, & rixas vitandas, inter eos, qui contendunt de aliquare, & eorum, uterque contendit, se esse in possessione actuali eius rei, solere summarie agnoscere, examinare, & definire per sententiam interloquutoriam, à qua non admittitur appellatio, aut supplicatio, preferunt in supremis tribunalibus, eod quod modici admodum sit pręiudici, quis eorum potius censendus sit esse in possessione eius rei, tuncque proinde in ea debeat, interim dum lis principalis pendet, idque sine vilo pręiudicio iuris alterius partis, tñ causa proprietatem, quā etiam circa possessionem, de qua agitur, nō summarie, sed exactē in principali iudicio, quod pendet. Atq; remediū hoc possessorū, & interloquutoria hęc sentētia, quę nō est de possessione simpliciter, sed quis pro possessore sit habēdus, & tuendus, interim dū exactius res examinatur ac definitur, etiā circa possessionem, appellari cōsuevit, interim, Hispaniē cōtinenti, dū scilicet lis principalis pēdet & res simpliciter ac omnino definitur: de quo remedio fufē Couar. de pract. qq. e. 17. citato, & nos fortē tractatū. 5. dicemus. Hoc ita constituto, dubium vndecimū est, vtrum hoc interdictum summarium, quod locum habet, etiam interim dum causa possessionis examinatur, habeat locum, etiam quando summarie, iuxta legem. 10. citatam, agitur de tenura ac possessione in tegra maioratus. Molina vbi supra à. n. 71. ait, locum non habere: quoniam iudicium, quo iuxta legem. 10. agitur de possessione, est summarium, & dum pendet vnum iudicium summarium circa possessionem, nec

A debet, nec potest, intentari aliud iudicium summarium circa eandem possessionem. Hoc tamen limitat, nisi verimiliter timeatur, partes ad arma interim deuenturas, aut aliqd scandalum timeatur: tunc enim senatores supremi regij senatus impedire debent id malum, siue providendo ac pronūciando, vt interim sit in possessione, quę ex probationibus, aut abunde intelligitur fuisse in possessione tempore litis motę, vel sequestrādo maiora tum pro eo tempore, si non constet, quis tempore litis motę fuerit in possessione. Itaq; resolutio est, licet raro, vtendum sit vno ex ijs duobus

B remedijs summarijs, interim dum pendet alterum; quia tamen vnum est breuius, & ac magis summarium, quā alterum, nullum esse repugnantiū, quod aliquando, ad occurrendum alicui malo non leui, sit vsus breuioris, interim dū pendet minus breuius.

11. Vltimum dubium est, cum terminato remedio summario, siue quondam iuxta legem. 9. citatam, quoad solam tenutam, siue hodie post legem. 10. etiam quoad possessionem, causa remittenda sit ad alia prætoria, si eueniat, vt pars eius maioratus sit in districto Granatenfis prætoria, & pars alia in districto Pinciano, ad quod eorum prætoria sit tunc causa remittenda. Respondet bene Molina vbi supra. n. 73. cum

C Tiraquello, & alijs, remittendam esse ad prætoria, in quā maior pars eius maioratus fuerit sita, iuxta. l. si fideicommissum in prin. ff. de iudicijs, & l. qui ita. 3. vlt. ff. ad Trebell. Si tamen caput maioratus esset in vno districto, & reliqua eius maioratus ei capiti essent annexa, tunc licet maior pars esset in alio districto, causa remittēda esset ad prætoria, in cuius districto esset caput, vt Molina, cum Tiraquello, & alijs, subiungit. Secus verō quando capiti, aut oppido tituli, reliqua non essent annexa, vt ait Tiraquellus. Tamen si addat Molina, causam Comitatus de Beaudia, à regio senatu remissam fuisse ad prætoria Granatenfē, in cuius districto erat caput eius Comitatus, nihil impediēt, quod maior pars eiusdem maioratus sita esset in districto Pinciani prætoria. Addit verō, iudices fortē ex alijs causis fuisse ad id permotos, ideoque id exemplum non facit esse ad alia trahendum.

D **S V M M A R I V M.** *Oratio*
REGVLARITER vinens maioratus possessore, non admittitur si, quis illi succedere debeat.

2 Adie